

Armoede Samen Aanpakken!

Bijlagenboek

Inhoudsopgave

Bijlage 1 - Armoede in Weert	
Bijlage 2 – Armoedebeleid Weert 2018-2020	
Bijlage 3 - Aanpak armoede: varianten	
Bijlage 4 – Effecten van armoede	
Bijlage 5a t/m 5g – Verslaglegging bijeenkomsten	
Bijlage 6 – Overzicht landelijke initiatieven	
Bijlage 7 – Notitie Sociaal Cultureel Fonds volwassenen 2017	

Armoede Samen Aanpakken!

Bijlage 1 Armoede in Weert

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Inleiding

Deze bijlage geeft inhoudelijke en cijfermatige informatie over armoede in Weert. Achtereenvolgens treft u informatie aan over:

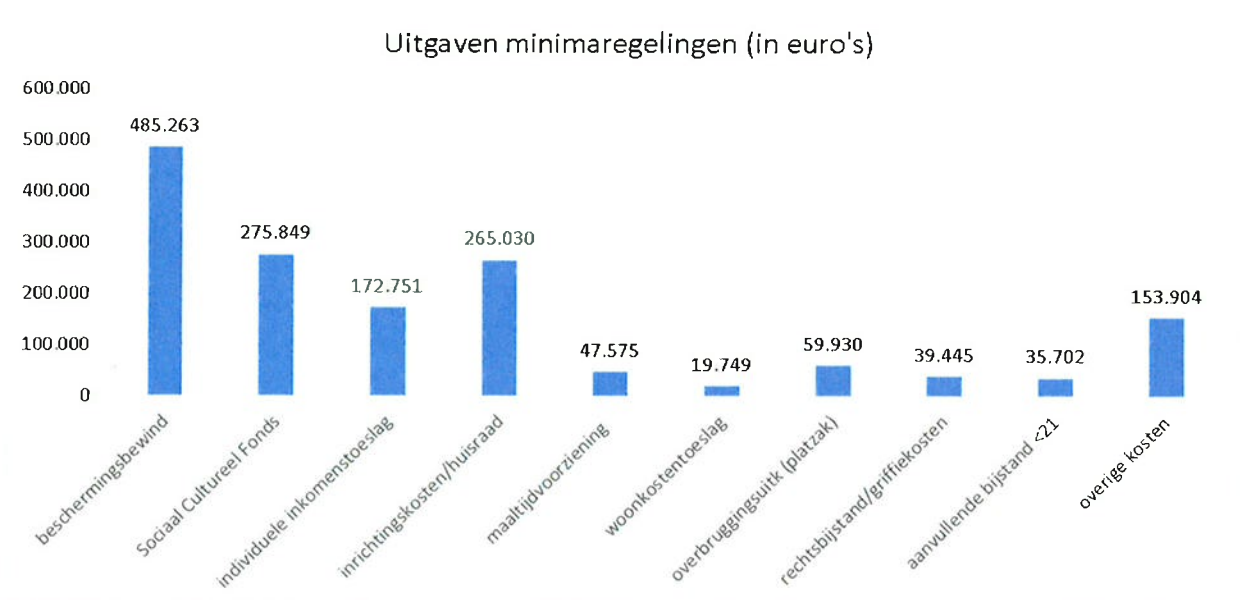
- Minimabeleid 2016
- Bijstandsuitkering
- Minimascan Weert
- Aantallen met betrekking tot kinderen
- Definities volgens het CBS

Tenslotte is een overzicht opgenomen waarin is aangegeven welke huidige maatregelen en voorzieningen Weert uitvoert ten behoeve van inwoners die te maken hebben met armoede en/of schulden. Dit overzicht is aangevuld met een overzicht van initiatieven die op lokaal niveau worden georganiseerd voor deze inwoners.

Minimabeleid 2016

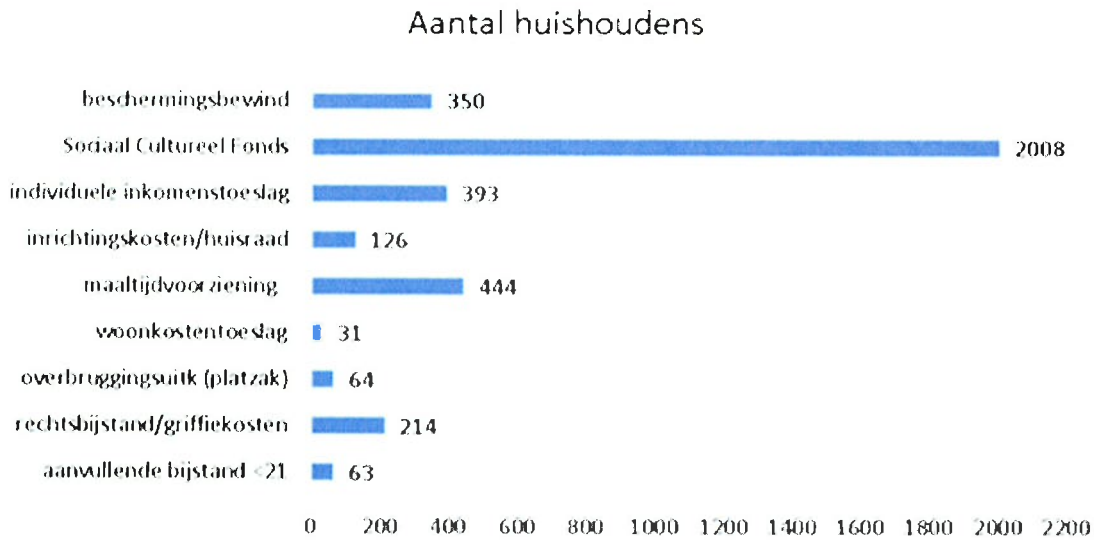
Het Rijk verstaat onder minimabeleid niet alleen de inkomensondersteuning op grond van de Participatiewet, maar ook het kwijtscheldingsbeleid, schulddienstverlening en minimaregelingen op grond van de Gemeentewet (zoals Sociaal cultureel fonds). In 2016 is op deze onderdelen in totaliteit in Weert ruim € 2,7 miljoen uitgegeven. De regelingen vinden hun grondslag in wetten met uitzondering van het Sociaal cultureel fonds, Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds.

In onderstaande grafieken is aangegeven hoe hoog de uitgaven zijn op de verschillende kostensoorten en het gemiddelde bedrag per huishouden.

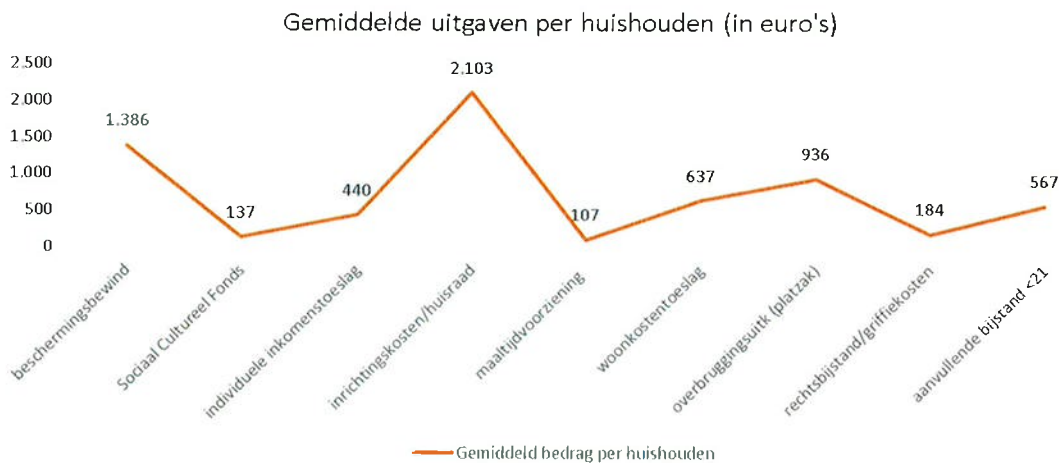

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Het aantal huishoudens wordt in onderstaande figuur getoond.

Onderstaande grafiek toont de gemiddelde uitgaven per huishouden.

Bijstandsuitkering

Mensen die (tijdelijk) geen werk en inkomsten hebben en financiële ondersteuning nodig hebben, hebben meestal recht op een bijstandsuitkering. Eind 2015 kregen 1003 Weertse huishoudens financiële ondersteuning van de gemeente in de vorm van een bijstandsuitkering (inclusief IOAW/IOAZ¹). Op 31 december 2016 waren dat 1.035 huishoudens. Onderstaande figuur toont de ontwikkeling van het uitkeringsbestand in Weert.

Ten opzichte van het jaar 2015 is het uitkeringsbestand in 2016 gestegen met 3,1%. De stijging is voor een groot gedeelte te verklaren door de komst van asielzoekers en dan met name Syriërs. Asielzoekers met een status kunnen een beroep doen op bijstand. Ook de aangescherpte wetgeving voor Wajong-uitkeringen is van invloed op de toename. Een andere oorzaak van de stijging is de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd. In 2016 is de leeftijdsgrens met drie maanden verhoogd tot 65 jaar en 6 maanden. Daardoor werd de uitstroom uit de bijstand naar de AOW voor een aantal 65-plussers uitgesteld. Daarnaast wordt de instroom veroorzaakt door

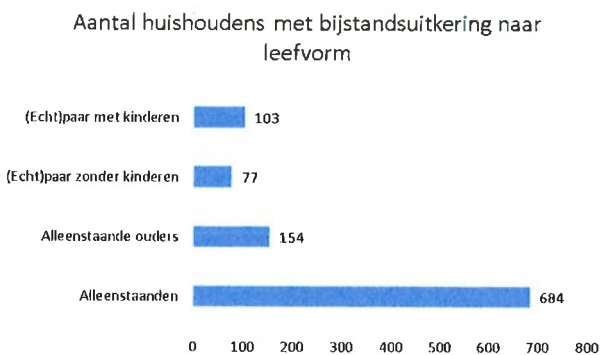
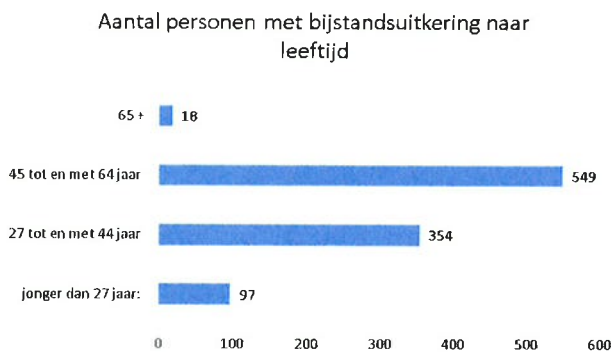
¹ IOAW: Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (voor werklozen tussen de 50 jaar en de AOW leeftijd). IOAZ: Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Bijlage 1 - Armoede in Weert

mensen die hun recht op WW-uitkering verliezen. Het wegvallen van andere inkomsten en de beëindiging van zelfstandig beroep/bedrijf zijn tevens belangrijke instroomredenen.

In onderstaande grafieken wordt de opbouw van het uitkeringenbestand getoond met daarin het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering naar leefvorm en het aantal personen² met een uitkering naar leeftijd.

Bron: *Integrale jaarrapportage 2016 Sociaal Domein*

² De leeftijd van de personen op wiens naam de uitkering staat.

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Minimascan Weert

Aantal inwoners en particuliere huishoudens per 1 januari 2014

Aantal inwoners	48.721
<i>waarvan kinderen < 18 jaar</i>	9.056
<i>Waarvan ouderen ≥ 65 jaar en ouder</i>	10.092
Aantal particuliere huishoudens	21.538

Aantal inwoners en particuliere huishoudens per 1 januari 2016

Aantal inwoners	49.100
<i>waarvan kinderen < 18 jaar</i>	8.912
<i>Waarvan ouderen ≥ 65 jaar en ouder</i>	10.704
Aantal particuliere huishoudens	21.979

Aantal uitkeringen inkomensverzekering en sociale voorzieningen 2014

Aantal uitkeringen inkomensverzekering (WW, WAO, Wajong, WAZ, WIA, AOW)	13.990
<i>waarvan WW-uitkeringen</i>	1.320
<i>waarvan arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, Wajong, WAZ, WIA)</i>	2.440
<i>waarvan AOW-uitkeringen</i>	10.230
Aantal uitkeringen sociale voorzieningen	990

Aantal uitkeringen inkomensverzekering en sociale voorzieningen 2016

Aantal uitkeringen inkomensverzekering (WW, WAO, Wajong, WAZ, WIA, AOW)	14.713
<i>waarvan WW-uitkeringen</i>	1.540
<i>waarvan arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, Wajong, WAZ, WIA)</i>	2.470
<i>waarvan AOW-uitkeringen</i>	10.678
Aantal uitkeringen sociale voorzieningen	1.011

Diverse aantallen Weert

Kinderen in armoede

Weert kent 1.050 kinderen in armoede volgens het CBS (van wie 589 kinderen in beeld bij afdeling WIZ). Het CBS heeft een tabel ontwikkeld en deze tabel geeft informatie over kinderen van 0 tot 18 jaar die kans hebben om op te groeien in armoede (CBS Statline).

De cijfers in de tabel zijn afkomstig van het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO). Het RIO richt zich op particuliere huishoudens met een inkomen gedurende 52 weken. In de tabel is deze doelpopulatie uitgesplitst naar kinderen in verschillende leeftijdscategorieën in meerpersoonshuishoudens. Deze meerpersoonshuishoudens hebben een inkomen gedurende 52 weken ontvangen, waarvan de hoogte maximaal 120% van het sociaal minimum bedraagt.

De cijfers zijn uit te splitsen in verschillende regionale indelingen.

Bij de regionale indeling naar gemeente wordt de gemeentelijke indeling per 1 januari van het jaar volgend op het verslagjaar gehanteerd.

Kledingdagen

In juni 2017 zijn voor de eerste keer de Kledingdagen georganiseerd. In eerste instantie waren hiervoor 297 gezinnen uitgenodigd met in totaal 589 kinderen. Uiteindelijk zijn er na een aantal aanmeldingen gedurende de dagen in totaal 310 gezinnen uitgenodigd waarvan 80 gezinnen niet zijn gekomen. Er hebben in totaal 517 kinderen kleding uitgezocht op deze dagen.

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Sociaal minimum

Het wettelijk bestaansminimum zoals dat in de politieke besluitvorming is vastgesteld. Om te kunnen beoordelen hoe het inkomen van een huishouden zich verhoudt tot het minimum, moet aan de hand van de regelgeving worden vastgesteld welke norm voor het desbetreffende huishouden van toepassing is. **De norm voor een (echt)paar met uitsluitend minderjarige kinderen is bijvoorbeeld gelijkgesteld aan de bijstandsuitkering van een echtpaar, aangevuld met de (leeftijdsafhankelijke) kinderbijslag. Bij 65-plussers is het bedrag aan AOW-pensioen als norm gekozen.**

Collectieve zorgverzekering minima

Mensen met een chronische ziekte en handicap kunnen zich aanmelden voor de collectieve zorgverzekering afgesloten met CZ en DSW. De regeling staat voor iedereen open zonder medische keuring maar is speciaal bedoeld voor mensen met hoge zorgkosten. Er maken momenteel 2320 personen gebruik van de CZM

Wmo

1.699 huishoudens maken gebruik van een Wmo voorziening van wie 993 personen ook deelnemen aan de CZM. In 79% van de Wmo-huishoudens betreft dit een eenpersoonshuishoudens. In die gevallen is het huishouden gelijk aan een persoon. Voor de overige 21% (360 huishoudens) zouden er 1 of meerdere personen van een huishouden gebruik kunnen maken van een Wmo-voorziening.

Bron: CAK, 14-2-2017

Aantal huishoudens

Inkomenscategorie	Leefeenheidsamenstelling				Totaal
	1p,65-	1p,65+	mp,65-	mp,65+	
0 of negatief	20	2	0	0	22
tot € 5.000	38	1	0	0	39
€ 5.000-10.000	36	47	0	0	83
€ 10.000-12.500	33	39	1	0	73
€ 12.500-15.000	149	221	4	2	376
€ 15.000-16.000	22	82	1	1	106
€ 16.000-17.500	32	103	3	3	141
€ 17.500-20.000	77	140	21	25	263
€ 20.000-22.500	27	72	7	39	145
€ 22.500-25.000	25	38	11	51	125
€ 25.000-30.000	24	51	14	52	141
€ 30.000-35.000	8	11	19	18	56
€ 35.000-40.000	4	6	15	11	36
€ 40.000-45.000	6	9	9	8	32
€ 45.000-50.000	2	7	8	5	22
vanaf € 50.000	3	4	17	15	39
Som	506	833	130	230	1.699

Inkomensgrenzen gemeentepolis

	1p,65-	1p,65+	mp,65-	mp,65+
Bruto inkomensnormen 1-7-2016; 130% sociaal minimum	€ 19.544	€ 17.270	€ 24.404	€ 23.526

	1p,65-	1p,65+	mp,65-	mp,65+	Totaal
Aantal huishoudens in aanmerking voor een gemeentepolis (ruwe schatting)	407	495	48	121	1071

NB: Bovenstaande tabel gaat uit van het inkomen per huishouden. Het inkomen per persoon (criterium voor de gemeentepolis) kan hiervan afwijken.

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Schulden (Nibud)

Volgens het Nibud heeft 37% van de Nederlandse huishoudens last van betalingsachterstanden. Reden hiervoor is niet nalatigheid maar het hebben van hoge lasten of hoge zorgkosten. Redenen voor schulden:

- Vaste lasten te hoog (27%)
- Inkomensdaling (26%)
- Te hoge zorgkosten (22%)

Armoede (CBS)

Armoede

De belangrijkste indicator voor armoede is het inkomen dat een huishouden kan besteden. Het CBS hanteert als maatstaven de lage-inkomensgrens en het sociaal minimum.

Het begrip 'kinderen met kans op armoede' is in deze tabel afgebakend **als kinderen die opgroeien in een particulier meerpersoonshuishouden, waar de hoogte van het inkomen tot maximaal 120% van het sociaal minimum bedraagt.**

Meerpersoonshuishouden met kinderen

Particulier huishouden bestaande uit één of twee ouders met ten minste één thuiswonend kind (en mogelijk ook overige leden).

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Wat doen we als gemeente?	Toelichting
Bijzondere bijstand (participatiewet)	De bijzondere bijstand is bedoeld voor personen met een laag inkomen en vermogen en die onverwacht bijzondere kosten hebben waarvoor geen geld opzij is kunnen zetten en nergens anders een vergoeding mogelijk is. Deze bijzondere kosten zijn extra, noodzakelijke kosten die bijvoorbeeld gemaakt moeten worden door ziekte, een handicap of om sociale redenen. De kosten kunnen eenmalig zijn, maar ook wekelijks of maandelijks terugkomen. Voorbeelden van deze bijzondere kosten zijn: bewind voering, rechtsbijstand, dieetkosten etc.
Schulddienstverlening (wet gemeentelijke schuldhulpverlening)	Schulddienstverlening is een breed aanbod voor mensen die schulden hebben. Ook het voorkomen van schulden is een onderdeel van schulddienstverlening. De gemeente Weert voert sinds 1 januari 2016 zelf schulddienstverlening uit. Toegangslotket om een beroep te doen op de schulddienstverlening is De Vraagwijzer.
Bijstandsuitkering (Participatiewet)	Mensen die (tijdelijk) geen werk en inkomsten hebben en financiële ondersteuning nodig hebben, hebben meestal recht op een bijstandsuitkering.
Collectieve Zorgverzekering Minima (participatiewet)	De gemeente heeft afspraken gemaakt met zorgverzekeraars CZ en DSW. Beide verzekeraars bieden via de gemeente twee goede en betaalbare zorgverzekeringsspakketten aan met vergoedingen voor o.a. brillen, fysiotherapie en tandartskosten.
Sociaal cultureel fonds (gemeentewet)	De regeling sociaal cultureel fonds is bedoeld voor mensen met een laag inkomen en weinig of geen vermogen. De vergoeding is een vast bedrag per huishouden en wordt verhoogd met een bedrag voor kinderen. De regeling is bedoeld voor de kosten van cultuur, educatie, sport en het voorkomen van een sociaal isolement.
Geldkrant (<i>extra vanuit de gemeente</i>)	In samenwerking met het Nibud heeft de gemeente eenmalig een Geldkrant uitgebracht. In deze krant worden inwoners geïnformeerd over hoe ze zelf regie over hun financiën houden, financiële problemen voorkomen en oplossen en waar men terecht kan voor hulp.
Vroeg-signalering huurschulden	Convenant tussen gemeente Weert, Wonen Limburg, Woningstichting Sint Joseph en Algemeen maatschappelijk werk.
Eigen bijdrage Wmo (Wmo beleid)	Een herziening vindt plaats voor de eigen bijdrage binnen de Wmo. Daarbij worden een aantal scenario's uitgewerkt, waarin het "ontzien van mensen met een smalle beurs" een optie is (12 juli besluit gemeenteraad).
Individuele inkomensvoet (participatiewet)	De individuele inkomensvoet is een geldbedrag dat de gemeente één keer per jaar kan geven als een persoon al lange tijd weinig inkomsten heeft. Het geld is vrij besteedbaar en kan bijvoorbeeld aan spullen besteed worden die met een minimuminkomen soms moeilijk te betalen zijn, zoals een nieuwe koelkast of wasmachine. Voorwaarden voor deze voet is dat de persoon aantoont dat hij in de afgelopen periode voldoende heeft geprobeerd om het inkomen te verbeteren en dat er geen zicht is op inkomensverbetering.
Workshops Financiële Vragen (eigen initiatief)	Gemeente Weert geeft 1x per maand, in samenwerking met Stichting Vrijwillige Administratieve Ondersteuning (VAO), workshops voor inwoners die financiële vragen of problemen hebben. In deze workshops gaan we samen aan de slag! Dit kan van alles zijn: samen de administratie ordenen, 'mijn toeslagen' bekijken, een begroting of een kasboek maken, bellen met instanties, formulieren invullen.
Beweegmakelaar (gemeentelijk sportbeleid)	De beweegmakelaar (combinatiefunctionaris) is gericht op het stimuleren van het beweeggedrag van kwetsbare doelgroepen. Dit met als doel de sociaal- maatschappelijke participatie te vergroten en de gezondheid te bevorderen.
Peuteropvang (Jeugdbeleid)	We bieden een gemeenteplek peuteropvang aan voor 2-4 jarige voor twee dagdelen per week. Een zogenaamde vangnetregeling. De ouders wordt een ouderbijdrage in rekening gebracht die gerelateerd is aan het inkomen van de ouders

Bijlage 1 - Armoede in Weert

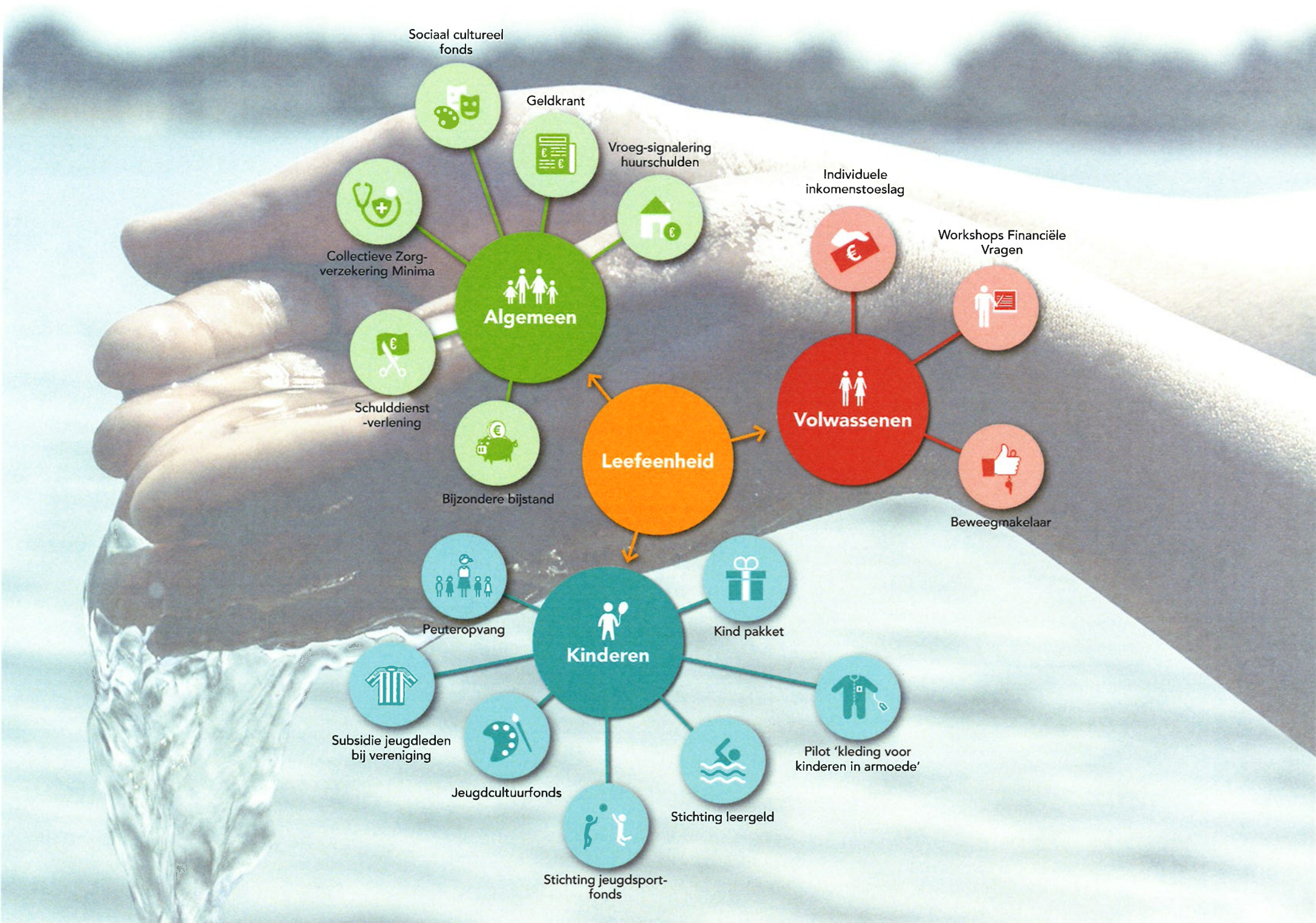
Subsidie jeugdleden bij vereniging	Verenigingen ontvangen van de gemeente jaarlijks een subsidiebedrag per minderjarig lid.
Jeugdcultuurfonds	Het Jeugdcultuurfonds Limburg geeft kinderen en jongeren de kans om lessen te volgen bij bijvoorbeeld een theaterclub, kunstatelier, muziekvereniging of dansschool.
Stichting Jeugdsportfonds	De gemeente Weert is aangesloten bij het Jeugdcultuurfonds Limburg en Jeugdsportfonds Limburg. Dankzij deze fondsen krijgt jeugd de kans om deel te nemen aan cultuur- en sportactiviteiten. Het gaat daarbij om kinderen en jeugd uit gezinnen in Weert die om financiële redenen hier zelf niet toe in staat zijn. Het Jeugdsportfonds Limburg creëert sportkansen voor kinderen die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging.
Stichting Leergeld	Ouders met een laag inkomen en die wonen in de gemeenten Weert, Nederweert of Cranendonck, kunnen voor hun kinderen een beroep doen op de stichting Leergeld Weert e.o. De stichting biedt deze kinderen kansen om deel te nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten, waardoor zij opbloeien, kennis en vaardigheden ontwikkelen en eigenwaarde krijgen. Dit doen zij door onder andere het verstrekken van fietsen, PC's, zwemlessen, schoolkosten e.d. Hierbij is met het schoolbestuur LVO de afspraak gemaakt dat alle kosten die rechtstreeks voortvloeien uit het verplichte onderwijs voor rekening van school komen, als ouders deze kosten niet kunnen betalen. Ook zullen scholen zich inspannen om huiswerkbegeleiding voor deze kinderen kosteloos aan te bieden. Stichting Leergeld werkt verder samen met St. Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp.
Experiment 'kleding voor kinderen in armoede'	De gemeente organiseert in samenwerking met de Sponsorwinkel Weert en lokale ondernemers een experiment: 'kledingdagen'. Tijdens deze dagen wordt door lokale ondernemers kinderkleding aangeboden aan gezinnen/kinderen.

Bijlage 1 - Armoede in Weert

Lokale initiatieven	Toelichting
Sponsorwinkel Weert	In de Sponsorwinkel wordt tweedehands kleding én speelgoed ingezameld en verkocht door vrijwilligers. De opbrengst van de verkoop wordt geheel besteed aan goede doelen in Weert.
Voedselbank Weert	De Voedselbank zamelt gratis voedsel in en stelt hieruit pakketten samen. De voedselpakketten worden uitgegeven aan mensen die dit hard nodig hebben. Bij de berekening voor het toekennen van een voedselpakket gaat de Voedselbank uit van het besteedbaar inkomen dat mensen maandelijks overhouden voor voeding, kleding en dergelijke. Dus, wat houdt men over nadat vaste lasten (zoals huur, gas, water, licht en verzekeringen) betaald zijn.
Kledingbank Maasbracht	Het verstrekken van kleding, schoeisel en verzorgingsproducten aan mensen uit de doelgroep stille armoede en werkende armoede, die in het bezit zijn van een doorverwijzingsbrief van een erkende hulpverlener.
Vrijwillige Administratieve Ondersteuning Weert (VAO)	Vrijwilligers van VAO ondersteunen mensen bij het zelf op orde brengen, verwerken en bijhouden van hun (financiële) administratie. Deze hulp is gratis. Dit doen wij voor mensen die zichzelf aanmelden, maar ook na doorverwijzing via de gemeente Weert, Algemeen Maatschappelijk Werk en diverse andere instanties.
Weerter Minimagroep	Sinds het voorjaar van 2016 is Weert een burgerinitiatief rijker, namelijk de Weerter Minimagroep. Een groep gedreven mensen die zich inzet voor mensen met een smalle beurs. Bijna alle leden zijn ervaringsdeskundigen. Zij kennen als geen ander de problemen waar mensen met een minimum inkomen tegenaan lopen.
Boekje 'wegwijs met een smalle beurs'	Boekje is een initiatief van de Weerter Minimagroep. Doel hiermee is enerzijds het bieden van een luisterend oor, anderzijds mensen de weg te wijzen. In het boekje is een bundeling van lokale initiatieven, zoals de Stichting Leergeld en Stichting Minimavakantie, terug te vinden. In het boekje staan ook bespaartips, goedkope recepten en kortingsbonnen.
Repair café	Het Repair Café Weert is elke tweede zaterdag van de maand op de Dr. Kuiperstrat 221 open van 13:00 tot 16:00 uur (uitgezonderd juli en augustus). Het is een initiatief van de wijkraad Groenewoud. Mensen met een defect huishoudelijk apparaat, textiel, fiets of computer kunnen hier terecht. Vrijwilligers zullen de producten dan kosteloos repareren indien mogelijk. Eventuele onderdelen moeten zelf worden aangeschaft (met hulp van een vrijwilliger). Voor de reparatie kan er een vrijwillige bijdrage worden gedaan.
Zwemmen voor gereduceerd tarief	Zwembad IJzeren Man biedt op maandag en woensdagen (tussen 16-18 uur) zwemmen tegen een gereduceerd tarief aan.
Vakantiebank	De Vakantiebank laat mensen die dat nodig hebben graag even genieten. Om een paar dagen los te zijn van een moeilijke thuissituatie, om nieuwe energie op te doen en er zodoende weer een tijdje tegenaan te kunnen. Voorwaarden: Om in aanmerking te komen voor een vakantie van de vakantiebank moeten gezinnen op of onder bijstandsniveau leven en al meer dan 5 jaar niet op vakantie zijn geweest. Er worden hier bewijzen van gevraagd. Een gedane aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van het leefgeld van het gezin en de motivatie. De Vakantiebank hanteert dezelfde leefgeldnorm als de Voedselbank. Tevens dienen deelnemers in het bezit te zijn van een lopende WA-verzekering. www.devakantiebank.nl
Weerter minima vakanties	De stichting stelt zich ten doel om mensen uit de regio Weert, die het op welke manier dan ook moeilijk hebben (bv. door ziekte of anderszins) tot rust te laten komen. De aanmelding staat open voor zowel gezinnen, als eenoudergezinnen en alleenstaanden. Ook ouderen die alles voor hun kinderen hebben opgebracht komen hiervoor in aanmerking. Aan mensen van de doelgroep kan "gratis" een vakantie worden aangeboden. Dit

Bijlage 1 - Armoede in Weert

	betreft een vakantie op een sfeervolle en van vele faciliteiten voorziene camping in Zuid-Limburg. Men verblijft er in een volledig uitgeruste stacaravan van ca. 10 x 3,5 meter grootte, geschikt voor 6 personen. De stacaravan is voorzien van 3 slaapkamers, keuken, douche en toilet.
Walk en talk bibliotheek	Walk&Talk wordt weergegeven als dé koffiepauze voor werkzoekenden. Op een laagdrempelige manier kan men hier andere werkzoekenden ontmoeten om te netwerken en kennis en ervaringen te delen. De Walk&Talk biedt herkenning, inspiratie en praktische tips bij de zoektocht naar werk. Het vindt plaats op elke derde woensdag van de maand bij Bibliotheek Bibliocenter in Weert van 09:30 uur tot 11:30 uur. (Wilhelminasingel 205, Weert)
Zelfregie centrum	Het Zelfregiecentrum ondersteunt mensen die om allerlei redenen minder tot hun recht komen dan dat ze zouden willen. Hét centrum voor mensen die de regie over hun leven weer in eigen hand willen nemen. Dit gebeurt door middel van een open inloop, activiteiten, coaching en opvang. Openingstijden: Maandag tot en met donderdag van 09:00 uur tot 16:00 uur Vrijdag 09:00 uur tot 21:00 uur Zaterdag 10:00 uur tot 14:00 uur Zon- en feestdagen 10:00 uur tot 14:00 uur weert.zelfregiecentrum.nl
Kerst avond voor iedereen	De 'Werkgroep voor iedereen' uit Weert organiseert al 14 jaar de 'Kerstavond voor iedereen'. Ze vinden het belangrijk om naast eenzaamheid ook verspilling tegen te gaan. Voor deze avond wordt samenwerking gezocht met ondernemers om het voedsel dat zij over hebben aan de Werkgroep te doneren. Hierdoor zijn er geen kosten verbonden aan de avond en is iedereen van harte welkom (aanmelding wel noodzakelijk). De avond is gratis toegankelijk en zal plaatsvinden in het Munttheater in Weert. Ook is er een gratis taxidienst beschikbaar.
De habbekrats	De Habbekrats is een tweedehands winkel in baby en kinderkleding. Mensen kunnen hier voor een lage prijs baby- en kinderkleding kopen. De winkel wordt bemand door mensen met een beperking of een grote afstand tot de arbeidsmarkt en met vrijwilligers. De winkel is gelegen op Beekstraat 75 en de openingstijden zijn: Dinsdag t/m vrijdag 11:00 uur tot 17:00 uur Zaterdag 10:00 uur tot 16:00 uur www.facebook.com/dehabbekratsweert
Saldo in de plus (regionale stichting)	Saldo in de Plus ondersteunt mensen in heel Limburg bij het beheer van hun inkomen en vermogen. Inkomensbeheer wordt in twee vormen aangeboden: budgetbeheer en beschermingsbewind. Zij helpen om balans te brengen tussen de maandelijkse inkomsten en uitgaven. Ze zullen samen met de belanghebbende een budgetplan opstellen waarin de maandelijkse inkomsten en uitgaven overzichtelijk op een rij worden gezet. De wensen en mogelijkheden van belanghebbende zijn daarbij het uitgangspunt. Saldo in de Plus is voor cliënten telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag van 09:00 uur tot 11:00 uur, tel: 045 – 40 00 444.
Stichting Single SuperMom	Het doel is het versterken van de positie, het welzijn en het netwerk van alleenstaande moeders. De activiteiten lopen uiteen van netwerkevents tot trainingen en zijn gericht op drie thema's: welzijn, geld en netwerk. Allen essentiële zaken voor alleenstaande moeders om goed voor zichzelf en voor de kinderen te zorgen.

Sociaal cultureel fonds

Geldkrant

Vroeg-signalering huurschulden

Individuele inkomstenstoeslag

Workshops Financiële Vragen

Collectieve Zorgverzekering Minima

Algemeen

Schulddienstverlening

Bijzondere bijstand

Leefeenheid

Volwassenen

Beweegmakelaar

Peuteropvang

Kinderen

Kind pakket

Subsidie jeugdleden bij vereniging

Jeugdcultuurfonds

Stichting leergeld

Pilot 'kleding voor kinderen in armoede'

Stichting jeugdsportfonds

Armoede Samen Aanpakken!

**Bijlage 2
Armoedebeleid Weert 2018-2020**

Inhoudsopgave

1. Armoedebeleid	2
1.1. Inleiding	2
1.2. Minimabeleid ≠ armoedebeleid.....	2
1.3. Hoe ontstaat armoede?.....	3
1.4. Gevolgen van armoede en schulden.....	3
1.5. Misvattingen over armoede en werk.....	4
1.6. Rol gemeente	5
2. Samenhang armoede	6
3. Gemeentelijke keuzes	7
3.1 Wat is armoede?	7
3.2 Missie	9
3.3 Visie.....	9
3.4 Speerpunten	10
4. Bronnen	13

1. Armoedebeleid

1.1. Inleiding

Armoede neemt toe in Nederland. Ondanks dat we in een welvarend land wonen en het hier allemaal goed geregeld lijkt, hebben steeds meer inwoners moeite om rond te komen. In Weert is deze tendens helaas niet anders. We krijgen met regelmaat signalen via cliëntorganisaties en ketenpartners waaruit dit blijkt. En ook bij de afdeling Werk, Inkomen & Zorg (WIZ) stuiten we steeds vaker op schrijnende situaties. Daarbij constateren we dat de ernst en complexiteit van de problematiek toeneemt. We zien dat inwoners armoede ervaren als een taboe. Zij roepen te laat hulp in, situaties zijn verworpen 'van kwaad tot erger' en vrijwel altijd is er sprake van multi-problematiek.

De cliënten van de afdeling WIZ vormen slechts een klein aandeel van de totale Weerter bevolking, ongeveer 5%. Dit zijn inwoners die al een ingang bij de gemeente hebben en door ons worden ondersteund. Maar hoe staat het met de andere inwoners uit Weert? Armoede is niet alleen iets van de minima; het kan iedereen overkomen. Door armoede kunnen inwoners de regie over hun leven kwijtraken. Door middel van het armoedebeleid richten we op alle inwoners van de gemeente Weert.

Wij vinden het van belang dat iedereen mee kan doen. Dat men kan participeren door middel van sociale contacten, werk en vrijetijdsbesteding. Armoede belemmert participatie. Het is dan ook noodzakelijk om in een zo vroeg mogelijk stadium in te zetten op het voorkomen en aanpakken van armoede. Hiermee voorkomen we dat financiële problemen escaleren en gaan doorwerken op andere levensgebieden.

Dit vraagt om gerichte actie. Door middel van het Aanvalsplan armoede willen we ons inzetten om voor alle inwoners van de gemeente Weert een ingang te creëren om hun situatie te verbeteren.

Armoede neemt landelijk toe. Lokale, gerichte interventies zijn nodig om het welzijn van de inwoners van de gemeente Weert te bevorderen.

1.2. Minimabeleid ≠ armoedebeleid

De afgelopen jaren is er vanuit het Rijk en de maatschappij veel aandacht voor de toegenomen problematiek rondom armoede. Naast politieke aandacht, zijn er diverse wetenschappelijke onderzoeken uitgevoerd en talloze publicaties verschenen. Deze hebben geleid tot een verschuiving in de algehele visie op armoede.

In de gemeente Weert kennen we tot op heden geen armoedebeleid. We kennen alleen minimabeleid. Minimabeleid is een versmalling van armoedebeleid. Onder minimabeleid vallen alle gemeentelijke regelingen die specifiek gericht zijn op de (financiële) positie van mensen met een inkomen op of vlak boven het sociaal minimum. Hierin staat het aanbod aan regelingen, waarvan minima gebruik kunnen maken, centraal.

Armoedebeleid richt zich daarentegen op een bredere doelgroep en beoogt een groter effect. Niet alle minima voelen zich immers arm. En niet iedereen die in armoede leeft, heeft een inkomen op een minimumniveau.

Met het vaststellen van armoedebeleid hangt een aantal keuzes samen. Wat verstaan we in Weert onder armoede? Welke ambitie (missie) streven we na? En hoe gaan we die realiseren (visie)? Deze vragen zijn in hoofdstuk 3 van deze beleidsnota uitgewerkt.

1.3. Hoe ontstaat armoede?

Er is de afgelopen jaren veel onderzoek gedaan naar het ontstaan van armoede. Soms wordt verondersteld dat armoede alleen ontstaat door gedrag. Uit onderzoek blijkt dat er veel vaker sprake is van hele andere oorzaken. Veel mensen die in armoede leven zijn hierin terecht gekomen door een aaneenschakeling van gebeurtenissen die hen financieel steeds dieper in de problemen brachten. Gebeurtenissen waaraan ze zelf meestal niets konden doen, zoals baanverlies, ziekte of echtscheiding.

Het huidige rijksbeleid wordt ook ervaren als een mogelijke oorzaak. Het totale systeem van toeslagen (belastingdienst) maakt dat burgers uitermate 'regelwijs' moeten zijn. Daarnaast bestaat het risico dat zij ten onrechte te veel of te weinig toeslagen of uitkering ontvangen, omdat er op meerdere plekken inkomsten moeten worden aangevraagd. Een wijziging in één inkomstenbron heeft immers een mogelijk effect op de andere. Terugvorderingen die gebruteerd worden, regelmatig voorzien van extra incassokosten en boetes, al dan niet direct verrekend met de lopende belastingtoeslagen, duwen burgers al snel in de financiële problemen.

Daarbij kan de flexibilisering van de arbeidsmarkt ook genoemd worden als een mogelijke oorzaak van armoede. Werknemers met een flexibel contract hebben drie keer meer kans op werkloosheid en armoede dan werknemers met een vast contract. Vooral laagopgeleiden zijn de dupe van de flexibiliserende arbeidsmarkt, omdat ze een minder sterke arbeidsmarktpositie hebben.

1.4. Gevolgen van armoede en schulden

Behalve een gebrek aan geld is armoede ook een sociaal probleem. Armoede brengt sociale uitsluiting met zich mee. Arme mensen hebben minder mogelijkheden om anderen te ontmoeten en een sociaal netwerk op te bouwen en te onderhouden. Zo raken zij steeds verder geïsoleerd en hebben relatief minder mensen om een beroep op te doen. Het sociaal isolement door armoede breekt mensen op, met allerlei (geestelijke) gezondheidsklachten als gevolg.

Wanneer armoede lang duurt, kunnen financiële reserves opraken en kunnen mensen in de problematische schulden belanden. Hiermee dreigt een neerwaartse spiraal waaruit moeilijk te ontsnappen is, zeker in combinatie met uitkeringsafhankelijkheid. Voor mensen die met problematische schulden te kampen hebben, kost het steeds meer moeite om de aandacht te richten op strategieën die de oorzaak ervan wegnemen. Ze voelen zich onmachtig, incompetent, niet-erkend en vertonen passief gedrag in plaats van dat zij naar oplossingen voor hun situatie zoeken.

Schulden leveren veel stress en spanning op en brengen verdriet en schaamte met zich mee. Deze factoren kunnen ook effect hebben op de relatie, het gezin of de gezondheid. Zolang de geldproblemen aanhouden, blijkt het vrijwel onmogelijk om grondig te werken aan een moeilijke gezinssituatie, een verslaving, werkloosheid of psychische problemen. Mensen met schulden kunnen dus behoorlijk vastzitten. Behalve praktische hulp is daarom vaak ook emotionele hulp nodig.

Dat mensen met problematische schulden in plaats van oplossingsgericht juist passief worden, lijkt heel tegenstrijdig. Recentelijk zijn er dan ook diverse wetenschappelijke onderzoeken over dit onderwerp verschenen. Zie bijvoorbeeld: "Weten is nog geen doen" – Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2017). Hieruit blijkt dat de huidige samenleving hoge eisen stelt aan de zelfredzaamheid van burgers. Eigen

verantwoordelijkheid staat voorop. Uit onderzoek blijkt echter dat lang niet alle burgers onder alle omstandigheden hiertoe in staat zijn. Er bestaat een behoorlijk verschil tussen wat van burgers wordt verwacht en wat zij daadwerkelijk aankunnen als zij onder hoge druk staan. Dit geldt voor alle soorten mensen: IQ, opleiding, woonsituatie noch maatschappelijke positie is hierop van invloed. Iedereen kan in een situatie verzeild raken waarin de zelfredzaamheid ontoereikend is. Dit komt omdat er in een crisissituatie een beroep wordt gedaan op allerlei andere mentale vermogens, zoals het vermogen om in actie te komen, het hoofd voldoende koel te houden en vast te houden aan goede voornemens. Ons menselijk vermogen om informatie te wegen en rationele keuzes te maken blijkt begrensd. Deze wetenschap is van belang bij het opstellen van beleid en het kiezen van de gewenste maatregelen. We moeten steeds uitgaan van een realistische inschatting van het denkvermogen en het doenvermogen van burgers. Zelfredzaamheid is het doel, niet het uitgangspunt.

1.5. Misvattingen over armoede en werk

De overheid hanteert het standpunt dat betaalde arbeid de beste en snelste manier is om uit de armoede te raken. Het beleid ter bestrijding van armoede is dan ook voor een belangrijk deel gericht op stimulering van arbeidsparticipatie bij uitkeringsontvangers en overige niet-werkenden. Alhoewel verbetering van de inkomenspositie een positief effect heeft op het oplossen van financiële problemen, is werk geen wondermiddel tegen armoede. Dit blijkt wel uit het grote aantal werkende (langdurig) armen. De kans voor werkenden op (langdurige) armoede is de laatste jaren bovendien toegenomen. Uit landelijke cijfers blijkt namelijk dat de totale groep langdurig armen voor ongeveer 50% uit werkenden bestaat.

Die toename zal deels zijn toe te schrijven aan de recente economische recessie, maar vermoedelijk ook deels aan het toegenomen aantal zzp'ers en de groei van het aantal werknemers met een flexibele arbeidsrelatie. Betaald werk is mogelijk wel de beste kans, maar biedt zeker geen garantie op uitstroom uit de armoede.

Deze groeiende tendens heeft ook effect op kinderen. Ondanks de aantrekkende economie en alle inspanningen blijft het aantal arme kinderen hoog (8 à 12 procent). Het is opmerkelijk dat 60% van deze kinderen werkende ouders heeft.

De Sociaal Economische Raad (SER) constateert dat de groep van werkende ouders niet voldoende wordt bereikt met (gemeentelijk) armoedebeleid. Lang niet iedereen die ervoor in aanmerking komt, doet een beroep op ondersteunende voorzieningen. Dat komt onder meer door onbekendheid en complexiteit van de zowel gemeentelijke als landelijke regelingen.

De SER wijst verder op het probleem van de armoedeval. Werken moet lonen, maar soms houden mensen die gaan werken hiervan netto nauwelijks iets over, doordat ze niet meer in aanmerking komen voor bepaalde inkomensafhankelijke toeslagen en (gemeentelijke) voorzieningen. Dit is op gemeentelijk niveau echter niet beïnvloedbaar.

Los van het effect op armoede, is en blijft werk van groot belang voor het welzijn van inwoners. Het hebben van werk draagt bij aan het gevoel volwaardig mee te doen. Naast inkomen biedt werk onder meer een zinvolle dagbesteding, sociale contacten, het opdoen van vaardigheden, zelfstandigheid en maakt dat we deelnemen en bijdragen aan de maatschappij. Dit heeft een positief effect op de eigenwaarde.

1.6. Rol gemeente

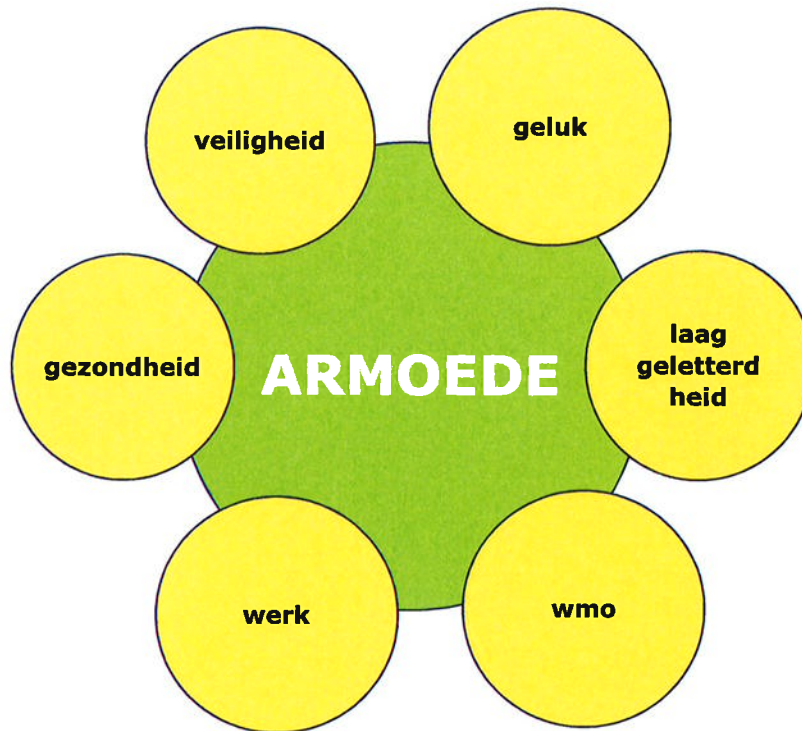
De belangrijkste rol voor het structureel oplossen van armoede in Nederland is weggelegd voor het Rijk. Wijzigingen zijn bijvoorbeeld nodig op het gebied van het belastingstelsel (zowel heffingen als toeslagen) als ook de positie van de overheid als preferente schuldeiser die schuldregelingen blokkeert. Maar dat betekent niet dat we als gemeente geen rol hebben en binnen het huidige Rijksbeleid geen bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de situatie van onze inwoners.

Het armoedebeleid wordt landelijk gefinancierd, maar gemeenten vervullen een belangrijke rol bij zowel de bestrijding als de preventie van armoede. Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare burgers te verbeteren. Vanwege de korte afstand tot de inwoners wordt daarbij aangenomen dat de gemeente ook het best in staat is om de armoedeproblematiek binnen haar grenzen in kaart te brengen en hiervoor aangepast beleid te ontwikkelen. Daarom zijn er per gemeente ook accentverschillen in de uitvoering van het armoedebeleid. Voorbeelden hiervan zijn de minimaregelingen en ook de manier waarop schuldhulpverlening wordt uitgevoerd.

De inzet van de gemeente op het gebied van armoedebestrijding is om een nog belangrijker reden wenselijk. De gemeente vervult namelijk een unieke, centrale en verbindende rol. De gemeente is de enige partij met wie iedere inwoner en organisatie te maken heeft. De gemeente is voor alle inwoners een natuurlijk aanspreekpunt (zij het soms met een hoge drempel) en voor organisaties een vanzelfsprekende samenwerkingspartner. Juist in die verbinding en samenwerking ligt de sleutel: het bundelen van kennis, ervaring, ideeën en krachten biedt kansen om armoede in Weert terug te dringen.

2. Samenhang armoede

Armoede is zelden een op zichzelf staand probleem. In vrijwel alle situaties hangt het samen met problematiek op andere levensterreinen. Dit geldt zowel voor de oorzaken van armoede, de situatie waarin inwoners verkeren, als voor de oplossingen. In diverse publicaties is deze samenhang uitvoerig beschreven. Voor meer achtergrondinformatie verwijzen wij naar het rapport van de SER "Opgroeien zonder armoede" (maart 2017).

Binnen ons armoedebeleid is er aandacht voor al deze levensterreinen, zij maken onderdeel uit van de integrale probleemaanpak die we nastreven.

Bij de uitvoering van het armoedebeleid (zie het Aanvalsplan armoede Weert 2018-2020) richten we ons steeds op de kern: de aanpak van armoede. Hiervoor zullen specifieke, nog niet bestaande interventies worden ingezet. Als oplossingen gerealiseerd kunnen worden binnen de reguliere instrumenten, zal daar gebruik van worden gemaakt. Een voorbeeld hiervan is arbeidsbemiddeling via Werk.Kom.

3. Gemeentelijke keuzes

3.1 Wat is armoede?

Er zijn landelijk en internationaal diverse manieren om 'armoede' te definiëren. Wát je als gemeente onder armoede verstaat, is bepalend voor de missie, visie, speerpunten en aanpak. Daarom is het van belang hier een duidelijke keuze in te maken.

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) is van mening dat armoede in het verleden dikwijls werd onderschat, hetgeen veel te maken had met de definitie van armoede. De internationale definitie van armoede is "een huishoudinkomen dat hoogstens 60% bedraagt van het inkomen van een doorsneegezin". Maar die definitie gaat er ten onrechte vanuit dat gezinnen die meer verdienen genoeg geld hebben om de primaire levensbehoeften te betalen. Gesteld wordt dat de statistische methoden, die het SCP en het CBS in het verleden gebruikten om armoede te meten, het werkelijke probleem onderschatten.

Daarom hanteren we in Weert een brede 'eigen' definitie van 'armoede'. Bij deze brede worden een aantal aspecten betrokken, te weten:

1. Feitelijk inkomen en besteedbaar inkomen
2. Primaire levensbehoeften en participatie
3. Objectieve en subjectieve armoede (beleving)
4. Zichtbare en verborgen armoede

1. *We kijken niet alleen naar de hoogte van het inkomen, maar ook naar de hoogte van het **besteedbaar** inkomen.*

Het is duidelijk dat alle inwoners die van een minimum inkomen moeten rondkomen, een hoger risico hebben op armoede. Maar dit betekent echter niet dat álle minima in armoede leven. Omgekeerd klopt de aanname ook niet, dat álle inwoners met een inkomen boven het sociaal minimum gevrijwaard zijn van armoede.

Zoals eerder aangegeven, komt armoede in alle lagen van de bevolking voor. Zowel inwoners met een baan, als met een uitkering of zelfstandigen. Zowel inwoners met een hoger inkomen, als met een laag. Zowel tweeverdieners als huishoudens met één inkomen. Zowel gezonde inwoners, als chronisch zieken. En zowel alleenstaanden als meerpersoonshuishoudens.

Bij armoede komt het er op neer: wat blijft er maandelijks "onder de streep over". Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) maakt jaarlijks voor diverse typen huishoudens koopkrachtberekeningen. Uit deze berekeningen blijkt dat veel huishoudens structureel maandelijks een financieel tekort hebben.

Hogere inkomens stemmen hun woonsituatie bijvoorbeeld af op het hogere inkomen. Bij onverwachte omstandigheden, zoals ontslag of echtscheiding, is het inkomen in veel gevallen ontoereikend om deze hogere lasten te blijven voldoen. Besparen op de vaste lasten door middel van verhuizing, is echter niet per direct te realiseren. Op dat moment begint een neerwaartse spiraal en ontstaat een risico op armoede.

Daarom kijken we in Weert óók naar de hoogte van het **besteedbaar** inkomen.

2. *Armoede houdt niet alleen in het niet kunnen voorzien in de primaire levensbehoeften. Er is ook sprake van armoede als er vanwege een gebrek aan financiële middelen geen mogelijkheid is om te **participeren**.*

Armoede is allereerst een gebrek aan geld. Het betekent dat een huishouden (te) weinig geld heeft voor basisbehoeften zoals huur, gas, water en licht, voeding, kleding, persoonlijke verzorging, gezondheidszorg en onderwijs. Maar het betekent ook dat er weinig tot geen geld is voor 'sociale participatie' zoals het ontvangen van bezoek of op bezoek gaan, openbaar vervoer, vrije tijd (sport of hobby) en vakantie.

Sociale participatie is van groot belang voor het welzijn van inwoners. Daarom stellen we in Weert dat er van armoede zowel sprake is als inwoners niet kunnen voorzien in de **primaire levensbehoeften** als wanneer zij door een gebrek aan middelen niet kunnen **participeren**.

3. *Armoede kent zowel een **objectieve** als **subjectieve** component.*

Tegenover de objectieve benadering van armoede ('er is niet genoeg geld') staat de subjectieve benadering. Bij de subjectieve benadering staat de beleving van inwoners centraal.

Inwoners kunnen feitelijk weinig geld hebben, maar daar desondanks zelf niet onder lijden. Pas wanneer inwoners 'armoede ervaren', ontstaat het risico op diverse negatieve gevolgen. Dit is ook het geval wanneer inwoners feitelijk (nog) geen geldtekort hebben, maar zich hierover wel ernstige zorgen maken. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij heftige levensgebeurtenissen, waarbij inwoners de financiële gevolgen niet kunnen overzien. Bij hen kan hetzelfde mechanisme in werking treden zoals beschreven in § 1.4: denk- en doenvermogens nemen af, waardoor inwoners in problemen kunnen raken die voorkomen hadden kunnen worden.

In Weert hebben we daarom oog voor zowel de **objectieve** als de **subjectieve** component van armoede.

4. *Armoede kan zowel **zichtbaar** als **verborgen** zijn.*

Weert kent bijna 50.000 inwoners. Een beperkt deel hiervan maakt gebruik van de gemeentelijke minimaregelingen en/of schulddienstverlening. Dát is de groep inwoners die wij als gemeente in beeld hebben. De overige inwoners in of met risico op armoede, kennen wij niet. Wellicht dat zij ondersteuning krijgen van onze ketenpartners zoals Algemeen Maatschappelijk Werk of Punt Welzijn. Maar dit hoeft niet het geval te zijn. Dat betekent echter níet dat deze inwoners geen armoede ervaren. In die gevallen spreken we van 'verborgen armoede'.

In Weert richten we ons niet alleen op de **zichtbare** armoede, maar ook op de **verborgen** armoede.

Samenvattend stellen we dat we spreken van armoede wanneer:

Inwoners ervaren dat zij niet in hun primaire levensbehoeften kunnen voldoen en/of aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen.

3.2 Missie

Met het armoedebeleid willen we in Weert de volgende ambitie realiseren:

Niemand in Weert leeft of groeit op in armoede.

Armoede heeft een grote impact op het welzijn en de perspectieven van inwoners. Met het Aanvalsplan willen we bereiken dat niemand in Weert in armoede leeft of opgroeit.

3.3 Visie

Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Op een aantal voorzieningen op grond van de Participatiewet en het minimabeleid na, is er voor gemeenten geen ruimte om inkomensondersteunende maatregelen te treffen. Oplossingen zullen moeten worden gezocht binnen de kaders die het rijk hiervoor heeft vastgesteld.

We gaan onze missie realiseren door in te zetten op:

1. *Preventie van armoede*
2. *Actieve armoedebestrijding*
3. *Het bereiken van inwoners die in verborgen armoede leven*
4. *Het ondersteunen van inwoners die armoede ervaren ondersteunen zodat zij er niet alleen voor staan.*

1. Preventie van armoede

We willen zo veel mogelijk voorkómen dat mensen in armoede terechtkomen. Eenmaal in armoede blijkt het immers lastig om er weer uit te komen en uit te blijven. We zetten daarom in op preventie en vroegtijdige signalering van problemen en schulden.

Dat vraagt onder meer om het thema armoede toegankelijk en bespreekbaar te maken. En dat kinderen leren hoe ze het beste met geld kunnen omgaan om financiële problemen te voorkomen.

Door samenwerking met ketenpartners komen we eerder in contact met inwoners die in financiële problemen dreigen te raken.

2. Actieve armoedebestrijding

Om te realiseren dat niemand in Weert in armoede leeft of opgroeit, is het niet voldoende om uitsluitend in te zetten op preventie. Om onze doelstelling te bereiken is het noodzakelijk om bestaande armoede actief te bestrijden.

Samen met onze ketenpartners, vrijwilligers en betrokken inwoners creëren we een brede en laagdrempelige ondersteuning, zodat inwoners die armoede ervaren hun situatie kunnen verbeteren.

We gaan zorgen dat inwoners ons aanbod weten te vinden en dat ze niet gehinderd worden door bureaucratische rompslomp. Dat ze sneller en beter geholpen worden en minder wakker liggen van de zorgen over hun primaire levensbehoeften.

We zorgen dat degenen die onze (financiële) ondersteuning nodig hebben, deze krijgen wanneer ze vanuit eigen kracht en stimulering daarvan nog onvoldoende zelf tot verbetering komen.

We gaan perspectief bieden aan onze inwoners door hen te begeleiden naar opleiding of werk. En gaan we meer verbindingen leggen tussen armoedebestrijding en andere domeinen zoals participatie, Jeugdhulp en Wmo.

3. Het bereiken van inwoners die in verborgen armoede leven

Aangezien een groot deel van de armoedeproblematiek niet zichtbaar is, gaan we inzetten op het bereiken van inwoners die tot op heden in 'verborgen armoede' leven.

Hiermee voorkomen we dat inwoners onnodig lang zelf met hun financiële problemen blijven rondlopen en zij sneller gebruik zullen maken van de aanwezige hulp en ondersteuning. Door inwoners eerder te bereiken beogen we verslechtering van hun totale leefsituatie te voorkomen.

4. Inwoners die armoede ervaren ondersteunen zodat zij er niet alleen voor staan

We vinden het belangrijk dat inwoners die armoede ervaren er niet alleen voor staan. Armoede isoleert inwoners. Het versterkt het gevoel van eenzaamheid en belemmert dat inwoners actief en oplossingsgericht met hun eigen problematiek aan de slag gaan. We willen het taboe rondom armoede doorbreken. En we willen zorgen voor een breed netwerk van professionals, vrijwilligers en betrokken inwoners die inwoners in armoede bijstaan.

3.4 Speerpunten

Binnen de missie en visie vinden wij een aantal zaken extra van belang. Deze speerpunten zijn:

1. Gezinnen met kinderen
2. Integrale probleemaanpak
3. Maatwerk
4. Samenwerking
5. Contact leggen met inwoners (er op af)

1. Alle kinderen verdienen dezelfde kansen en hebben het recht om zo zorgeloos mogelijk op te groeien. Daarom stellen we in Weert dat gezinnen met kinderen prioriteit hebben.

Bijna een op de acht kinderen leeft in armoede. Leven in armoede gaat samen met depressies, chronische aandoeningen, minder tevredenheid en een kortere levensduur. Kinderen die opgroeien in armoede blijken op school slechter te presteren, overtreden vaker de regels en zijn onzeker door de schaamte die armoede met zich meebrengt. Schulden maakt dat jongeren die nog op school zitten vaker afwezig zijn of zelfs helemaal uitvallen. Ze maken zich zorgen over de situatie thuis en lopen risico op sociale uitsluiting.

Armoede gaat in gezinnen vaak samen met meervoudige problemen. Arme kinderen lopen meer risico op problemen in hun ontwikkeling, zowel op sociaal, emotioneel, cognitief als lichamelijk vlak. Bovendien belemmert de situatie hen om maatschappelijk te participeren.

Hoe langer kinderen in armoede leven, hoe groter het risico wordt dat zij als volwassene ook in armoede terechtkomen. Daarbij geldt dat de huidige generatie kinderen, de toekomstige generatie ouders zijn en in dat kader weer bepalend voor hún kinderen.

Alle kinderen verdienen een eerlijke kans om zich optimaal te ontwikkelen als persoon en in het maatschappelijk- en sociaal leven. Een veilig leefklimaat zonder armoede vormt hierbij een belangrijke basis. Daarom stellen we in Weert dat gezinnen met kinderen prioriteit hebben.

2. Bij de aanpak van armoede hanteren we een integrale probleemaanpak.

Armoede is geen op zichzelf staand probleem. Je kunt het ook niet oplossen door geld te geven. Armoede is namelijk meer dan alleen een probleem met geld. Armoede zit verweven in en werkt door op alle leefgebieden: schulden, wonen, werken, onderwijs, zorg, gezondheid, welzijn, veiligheid enzovoorts. Dat maakt dat armoede niet kan worden opgelost door ons te richten op één leefgebied. Daarom kiezen we in Weert voor een integrale probleemaanpak, zowel bij de analyse van de situatie als de inzet van ondersteuning/instrumenten.

3. Bij het bepalen van ondersteuning kiezen we voor maatwerk.

Geen enkele inwoner is hetzelfde. En geen enkele situatie is hetzelfde. Daarom zijn 'standaard'pakketten met maatregelen/interventies weinig effectief. In Weert kiezen we voor maatwerk: het aanbod wordt afgestemd op de noodzaak en behoefte van de inwoner. Samen met de inwoner en eventuele ketenpartners wordt besproken welk pakket aan ondersteuning passend is om te komen tot een duurzame verbetering van de situatie. Bij deze aanpak staat 'de bedoeling' voorop: om te komen tot een oplossing kijken we steeds naar de mogelijkheden en handelen in de geest van wettelijke/juridische grenzen.

4. Bij de bestrijding van armoede werken we samen met professionele organisaties, vrijwilligers en betrokken inwoners.

Het aantal inwoners in Weert dat armoede ervaart, is groter dan dat wij als gemeentelijke organisatie alleen aan kunnen. Daarnaast zijn wij als gemeente in veel situaties ook niet de aangewezen instantie om inwoners bij hun problematiek bij te staan. Niet alleen is de gemeente op bepaalde gebieden onvoldoende deskundig; de ervaring leert dat een laagdrempelige, meer gelijkwaardige relatie vaak tot betere resultaten leidt.

Weert beschikt over een breed netwerk van deskundige professionele organisaties. Veel van hen zijn ook al op hun gebied actief bezig met het ondersteunen van inwoners in armoede. Dit geldt ook voor diverse vrijwilligersorganisaties en inwoners. We kiezen er voor om dit netwerk te intensiveren en waar mogelijk uit te bouwen. Door samenwerking kunnen we meer signaleren, beschikken we over meer kennis en expertise, kunnen we meer inwoners bereiken en beter ondersteunen. We zien het als onze gemeentelijke verantwoordelijkheid om hierin het voortouw te nemen en partijen te verbinden.

5. Bij de aanpak van armoede zetten we actief in op het leggen van contact met inwoners die armoede ervaren.

Bij inwoners die armoede ervaren kan er een tegenstrijdig effect optreden. Dit effect is eerder al toegelicht in §1.4. In plaats van dat inwoners daadkrachtig en effectief aan de slag gaan met het oplossen van hun financiële en eventuele andere problematiek om erger te voorkomen, 'bevrozen' zij. Post wordt niet meer geopend, afspraken worden niet nagekomen en er worden geen stappen gezet om hulp/begeleiding te vragen. In die situaties is een afwachtende houding van hulpverleners dan ook niet op zijn plaats. In Weert zetten wij dan ook actief in op het leggen van contact met inwoners die armoede ervaren. Wij gaan er op af en stellen zelfredzaamheid als doel, niet als uitgangspunt. Het benaderen van inwoners doen we samen met betrokken inwoners, vrijwilligers en professionele organisaties.

4. Bronnen

Een lang tekort (16 februari 2016) - Sociaal en Cultureel Planbureau

Naar het hart van empowerment (2015) - J. Boumans

Een baan is ook in crisistijd het beste medicijn tegen armoede (10 oktober 2013) - R. van Geuns

Wat werkt bij de aanpak van armoede? (2016) - J. Omlo (Movisie)

Opgroeien en opvoeden in armoede (december 2015) - Nederlands Jeugdinstituut

Weten is nog geen doen (2017) - Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Duurzame verbetering van gezond financieel gedrag. Droom of werkelijkheid? (2016) – Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Geld en gedrag (2015) – NIBUD

Omgaan met schaarste (2015) – NIBUD

Opgroeien zonder armoede (maart 2017) – Sociaal Economische Raad

Economisch keuzegedrag (2016) – W. van Dijk (NIBUD)

Schulden in Nederland (2017) – Movisie

Het kind van de rekening (2011) – Ministerie VWS

Centraal Bureau voor de Statistiek

Sociaal en Cultureel Planbureau

Eigen Schuld? (2016) – W. Tiemeijer (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid)

Minder Geld; hoe huishoudens omgaan met een inkomensdaling (2015) – NIBUD

Onoplosbare schuldsituaties (2014) – Nadja Jungmann (NVVK)

Leidraad Vroegsignalering (2015) – J. Kuiper en M. Fleuren (NVVK)

Een overkoepelende blik op de omvang en preventie van schulden in Nederland (2014) – T. Madern (NIBUD)

Handreiking aan Nederlandse gemeenten voor effectief kindgericht armoedebeleid (2015) – de Kinderombudsman

Afgelost = Opgelost (2016) – M. Keizer (Rijksuniversiteit Groningen)

Een Onbemind Probleem (2016) – Universiteit van Tilburg

Armoede Samen Aanpakken!

Bijlage 3 Aanpak armoede: varianten

Inhoudsopgave

1 - Aanpak armoede: drie varianten	2
1.1. Inleiding.....	2
1.2. Schema varianten	2
1.3. Inhoudelijke uitwerking varianten.....	3
1.4. Consequenties varianten	7
1.5. Financiële consequenties	9
1.6. Financieel overzicht	10

1 - Aanpak armoede: drie varianten

1.1. Inleiding

Het is zaak om te kiezen hoe we armoede in Weert vanaf 2018 concreet gaan aanpakken. Hiervoor zijn drie mogelijke varianten uitgewerkt (§1.2). Deze varianten onderscheiden zich in de mate van inzet van mensen en middelen, en daarmee samenhangend: de beoogde doelstellingen.

De keuze voor een variant heeft gevolgen voor de mate waarin de gestelde missie, visie en speerpunten van het armoedebeleid worden gerealiseerd. In §1.3 wordt per maatregel vermeld op welk speerpunt deze is gericht. Vervolgens is in §1.4 per variant uitgewerkt wat de consequenties voor de inwoners zijn. Tot slot vraagt iedere variant voor inzet van financiële middelen, dit is uitgewerkt in §1.5.

1.2. Schema varianten

De drie varianten zijn cumulatief in opbouw, waarbij variant 1 als minimale variant kan worden aangemerkt en variant 3 als de meest passende bij de ambities.

Variant 1	Variant 2	Variant 3
Huidige inzet	Huidige inzet	Huidige inzet
Handhaven bestaande situatie	+ 0,8 Fte Armoedecoördinator	+ 1 Fte Armoedecoördinator
	+ Netwerksessies	+ Netwerksessies
	+ Extra maatregelen gericht op preventie	+ Extra maatregelen gericht op preventie
	Verbinding en preventie	+ Extra maatregelen gericht op het bieden van concrete hulp
		Actieve armoedebestrijding

Variant 1 is gericht op het handhaven van de bestaande situatie. In deze variant worden -anders dan de huidige ondersteuning- géén extra maatregelen ingezet. Een overzicht van de bestaande maatregelen is toegevoegd in bijlage 1.

Variant 2 is gericht op verbinding en preventie. Naast de huidige ondersteuning zal er bij deze variant een armoedecoördinator worden aangesteld. Daarnaast zullen –onder regie van de armoedecoördinator- netwerksessies met inwoners, professionals en bedrijven/zzp'ers en het kindpanel worden voortgezet en uitgebouwd. Ook zullen extra maatregelen worden ingezet die specifiek gericht zijn op preventie.

Variant 3 is gericht op actieve armoedebestrijding. Naast de huidige ondersteuning, de armoedecoördinator, de netwerksessies en maatregelen gericht op preventie, zullen er bij deze variant extra maatregelen worden ingezet die specifiek gericht zijn op het actief bestrijden van armoede.

1.3. Inhoudelijke uitwerking varianten

Nu de opbouw en de doelstellingen van de drie varianten zijn toegelicht, zullen we schetsen om welke maatregelen het concreet per variant gaat. Aangezien er bij variant 1 geen nieuwe maatregelen worden ingezet, wordt deze hier verder buiten beschouwing gelaten.

De selectie van voorgestelde maatregelen is gebaseerd op de landelijke verkenning en de input van de interne medewerkers, professionals en inwoners. Hieruit zijn de maatregelen gekozen die door alle betrokkenen als meest noodzakelijk zijn aangegeven.

De voorgestelde maatregelen sluiten aan op de geformuleerde beleidskaders. Per variant is in de tweede kolom aangegeven op welk speerpunt de maatregel primair is gericht.

Variant 2: Verbinding & preventie	Kinderen hebben prioriteit	Integrale aanpak leefgebieden	Maatwerk	Samenwerking prof. organisaties, vrijwilligers en inwoners	Actief contact met inwoners die armoede ervaren
Alle maatregelen van variant 1					
<p>+ Armoedecoördinator Het aanstellen van een professional (0,8 fte) die werkzaam is op het snijvlak van beleid en uitvoering. De coördinator verbindt hetgeen in het veld gebeurt (of waaraan behoefte is) met het gemeentelijk beleid. De coördinator geeft uitwerking aan/coördineert de maatregelen op het gebied van armoede, legt de verbinding tussen de 3 O's (onderwijs, ondernemers en overheid), legt verbindingen met en tussen professionele organisaties, bedrijven en inwoners, stimuleert de onderlinge samenwerking en stimuleert initiatieven van inwoners op het gebied van armoede.</p>		✓		✓	
<p>+ Netwerksessies professionals, bedrijven/zzp'ers, inwoners en kindpanel Het creëren van platforms met professionals, bedrijven/zzp'ers, inwoners en kinderen rondom het onderwerp 'armoede'. Het organiseren van periodieke netwerksessies waarin specifieke thema's aan de orde worden gesteld. Door het creëren van platforms bereiken we dat de interventies die we gaan inzetten ook daadwerkelijk aansluiten op de behoeften van de inwoners, bevorderen we de onderlinge samenwerking en creëren we een groter bereik in zowel informatieoverdracht, bewustwording als ondersteuning.</p>				✓	✓

<p>+ Toegankelijk maken van het thema Armoede Maatregelen inzetten die het onderwerp Armoede zichtbaar en bespreekbaar maken. Doel is het bereiken van inwoners die te maken hebben met (verborgen) armoede, het doorbreken van het taboe rondom armoede, het inzichtelijk maken van het ondersteunend aanbod en het vergroten van kennis. Bij de uitwerking kan gedacht worden aan thematische, periodieke uitgaven van het Sociaal Journaal, Samen Leven in Weert, digitale Geldkrant, het vereenvoudigen van de website, het publiceren van een infographic/sociale kaart, het op diverse manieren in gesprek gaan met inwoners en het op andere dan de gebruikelijke manieren toegankelijk maken van het thema Armoede (bijvoorbeeld een armoede-informatiekraam bij lokale evenementen).</p>					✓
<p>+ Samenwerking onderwijs In samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs zorgen voor lesmateriaal 'hoe te leren omgaan met geld' en dit structureel op nemen in onderwijscurriculum. Denk hierbij aan o.a.: theatervoorstellingen, voorlichting aan ouders en leerlingen, vakinhoudelijk verbinding maken met het thema armoede en geluk.</p>	✓			✓	
<p>+ Een held met geld Een toegankelijke, interactieve aanpak, om bewustwording over geldzaken te creëren, schulden te voorkomen en het onderwerp armoede bespreekbaar te maken. Een jaar lang worden diverse activiteiten georganiseerd die betrekking hebben op het thema Geld.</p>					✓
<p>+ Anticiperen op levensgebeurtenissen In samenwerking met ketenpartners inventariseren welke levensgebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld echtscheiding, faillissement, arbeidsongeschiktheid, het risico op armoede vergroten. Programma opstellen hoe professionals inwoners tijdig kunnen bereiken, welke ondersteuning in die situaties het meest effectief is, zodat problematische situaties voorkomen kunnen worden.</p>		✓	✓	✓	

Variant 3: Actieve armoedebestrijding	Kinderen hebben prioriteit	Integrale aanpak leefgebieden	Maatwerk	Samenwerking prof. organisaties, vrijwilligers en inwoners	Actief contact met inwoners die armoede ervaren
Alle maatregelen van variant 2					
<p>+ Armoedecoördinator In deze variant is er een inzet noodzakelijk van de armoedecoördinator van 1 fte.</p>		✓		✓	

<p>+ Coördinatiepunt armoede Een centraal punt gericht op het bereiken van inwoners die in (verborgen) armoede leven, waar inwoners terecht kunnen voor onder andere het melden van (vermoedens van armoedeproblematiek) en hulpvragen.</p>					✓
<p>+ Maatwerkbudget Het creëren van een budget dat kan worden ingezet als 'maatwerkvoorziening' voor mensen die te maken hebben met zeer bijzondere situaties waardoor zij in armoede dreigen te raken of kortdurende ondersteuning nodig hebben om erger te voorkomen. Het betreft hier situaties waar reguliere regelingen en voorzieningen niet mogelijk dan wel niet toereikend zijn.</p>		✓	✓		✓
<p>+ Communicatie en uitbreiding regisseurs SDV Brede communicatie, gericht op het bereiken van inwoners die acuut hulp nodig hebben bij hun financiële zorgen, met daaraan gekoppeld een tijdelijke uitbreiding regisseurs Schulddienstverlening om direct ondersteuning te bieden aan de extra toeloop.</p>			✓		✓
<p>+ Regisseurs Sociaal Domein trainen Regisseurs Sociaal Domein trainen om armoede beter te signaleren en risicogroepen preventief te informeren.</p>		✓			✓
<p>+ Uitbreiding instrumenten SDV: coaching Aanbod schulddienstverlening uitbreiden met instrumenten gericht op het coachen van inwoners met schulden, gericht op zelfredzaamheid en financiële zelfstandigheid.</p>			✓		✓
<p>+ Uitbreiding instrumenten Werk.Kom: jongeren Aanbod Werk.Kom uitbreiden met instrumenten gericht op het integraal begeleiden van jongeren tot en met 27 jaar naar werk, stage of een opleiding waarbij specifiek aandacht is voor eigen verantwoordelijkheid leren nemen, kennis op te doen over financiële zaken en het aanleren van nieuw gedrag in het omgaan met geld.</p>		✓			✓
<p>+ Uitbreiding instrumenten Werk.Kom: volwassenen Aanbod Werk.Kom uitbreiden met instrumenten gericht op het integraal begeleiden van volwassenen naar werk, stage of een opleiding waarbij specifiek aandacht is voor eigen verantwoordelijkheid leren nemen, kennis op te doen over financiële zaken en het aanleren van nieuw gedrag in het omgaan met geld.</p>		✓			✓
<p>+ Maatjesprogramma Maatjesprogramma opzetten voor inwoners met schulden met ervaringsdeskundigen en andere vrijwilligers. Een maatje staat naast de inwoner en helpt bij het verbeteren van de geldsituatie, het maken van praktische keuzes (bijvoorbeeld boodschappen) en het bevorderen van de zelfredzaamheid.</p>		✓	✓		✓

<p>+ Ervaringsdeskundigen Bij de uitvoering van het aanvalsplan werken we samen met de Weerter Minima en andere ervaringsdeskundigen. Ervaringsdeskundigen komen eenvoudiger in contact met inwoners die te maken hebben met armoede en maken armoede makkelijker bespreekbaar. Hierdoor verlagen we de drempels tot hulp en ondersteuning en doorbreken we het taboe rondom armoede.</p>			✓	✓	✓
<p>+ Aanschuiftafels Het opzetten van 'aanschuiftafels': periodieke ontmoetingsplekken op een laagdrempelige locatie dicht bij huis, waar mensen in een ontspannen sfeer terecht kunnen met hun verhaal over mogelijke financiële zorgen, financiële vragen en het krijgen van advies en tips.</p>					✓
<p>+ Budgetcursussen In samenwerking met ketenpartners budgetcursussen ontwikkelen en beschikbaar stellen aan inwoners in algemene zin, die te maken hebben met financiële problemen.</p>				✓	✓
<p>+ Trainingsprogramma Laaggeletterden Met samenwerkingspartners en het Bibliocenter een trainingsprogramma opzetten voor laaggeletterden, gericht op het omgaan met geld, het voeren van een financiële administratie en het voorkomen van financiële problemen.</p>			✓	✓	✓
<p>+ Uitbreiden Collectieve Zorgverzekering Onderzoek naar mogelijkheden en financiële gevolgen van het uitbreiden van de Collectieve Zorgverzekering Minima door verruiming inkomensgrens en/of andere doelgroepen (bijvoorbeeld chronisch zieken en gehandicapten).</p>			✓		
<p>+ Vereenvoudiging aanvraagprocedures Het vereenvoudigen van aanvraagprocedures door middel van het ontwikkelen van een 'centrale aanvraag' waardoor aanvragen vanuit de behoefte (vraag) van inwoners worden beoordeeld en niet vanuit de verschillende soorten regelingen. Hierdoor wordt het aanvragen van ondersteuning vereenvoudigd en het niet-gebruik van regelingen tegengegaan.</p>	✓	✓	✓		
<p>+ Gezamenlijk schoolontbijt In samenwerking met Meerderweert en Eduqaat inventariseren op welke scholen kinderen gebaat zijn met een dagelijks georganiseerd ontbijt, gefinancierd door de gemeente. Met lokale leveranciers en de betreffende scholen afspraken maken over de concrete uitvoering.</p>	✓			✓	

<p>+ Sociaal Cultureel Fonds/Meedoenbijdrage¹ Het Sociaal Cultureel Fonds (SCF) wordt omgevormd tot de "Meedoenbijdrage". De aanvraag- en uitbetalingssystematiek van de huidige regeling Sociaal Cultureel fonds wordt gehandhaafd. De doelstelling van de regeling luidt met ingang van 2018 "Het is belangrijk dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Door het verstrekken van een meedoenbijdrage kunnen mensen (een deel van de) kosten voor bijvoorbeeld het volgen van muzieklessen, een bezoek aan het theater, lidmaatschap van sportclubs, het gebruik maken van het internet en een zwembadbezoek betalen". De doelgroep van de regeling wordt met ingang van 2018 uitgebreid naar 130% van het sociaal minimum.</p>		✓			
<p>+ Uitbreiding kledingdagen Onderzoek naar mogelijkheden uitbreiding van huidige kledingdagen. Denk hierbij aan verhoging van het budget per kind en/of uitbreiding van het aanbod met speelgoed en verzorgingsproducten voor baby's/peuters.</p>	✓		✓		✓
<p>+ Ondersteuning armoedecoördinator 0,6 fte Gezien de diversiteit en omvang van voorgestelde maatregelen van variant 3 kan het noodzakelijk zijn om tijdelijk ondersteuning te organiseren aan de armoede-coördinator.</p>		✓	✓		✓

1.4. Consequenties varianten

Wat bereiken we wel?

Wie bereiken we?		
Variant 1	Variant 2: Verbinding & Preventie	Variant 3: Actieve armoedebestrijding
<ul style="list-style-type: none"> • Minima • Inwoners met schulden 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle inkomensgroepen • Inwoners met schulden of risico op schulden • Inwoners in armoede en/of risico op armoede 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle inkomensgroepen • Inwoners met schulden of risico op schulden • Inwoners in armoede en/of risico op armoede
Wat merkt de burger hier van?		
Variant 1	Variant 2: Verbinding & Preventie	Variant 3: Actieve armoedebestrijding
Minima en/of inwoners met problematische schulden kunnen op aanvraag beroep doen op ondersteuning van de gemeente	+ Huidig aanbod wordt breder bekend gemaakt bij minima en inwoners met schulden + De ketensamenwerking neemt toe waardoor de ondersteuning aan minima en inwoners met schulden wordt verbeterd	+ Inwoners kunnen laagdrempelig terecht voor het kenbaar maken van hun zorgen rondom armoede en het stellen van vragen + Inwoners krijgen een lokaal aanspreekpunt op het gebied van armoede

¹ Diverse alternatieven zijn geanalyseerd (zie bijlage 8). Conclusie: handhaven van een geldelijke bijdrage heeft de voorkeur boven bijvoorbeeld vouchers of korting via de Weerteland pas.

	<ul style="list-style-type: none"> + Inwoners worden gemeentebreed geïnformeerd over alle bestaande regelingen + Het taboe rondom armoede neemt af + Jongeren worden bewust van het omgaan met geld en de consequenties van keuzes + Inwoners worden bewust over geldzaken + Inwoners worden geïnformeerd hoe zij schulden kunnen voorkomen + Inwoners die te maken krijgen met levensgebeurtenissen weten wat zij kunnen doen om armoede te voorkomen en waar zij terecht kunnen voor ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> + Inwoners ervaren door middel van diverse projecten concrete aandacht voor het onderwerp armoede + Inwoners ervaren dat zij er niet langer alleen voor staan + Het taboe en de schaamte rondom armoede wordt doorbroken + Ondersteuning aan inwoners wordt op diverse gebieden geïntensiveerd en verbreed + Er ontstaat een betere samenwerking tussen de verschillende professionele instellingen + Inwoners kunnen laagdrempelig in eigen omgeving terecht voor het delen van hun verhaal en het krijgen van adviezen en tips + Alle basisschoolkinderen kunnen iedere dag verantwoord ontbijten op school + Inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum krijgen een jaarlijks een Meedoenbudget + Inwoners met problematische schulden worden actief gewezen op de ondersteuningsmogelijkheden van het team Schuldienstverlening en direct geholpen + Inwoners kunnen laagdrempeliger en eenvoudiger gebruik maken van alle gemeentelijke ondersteuningsmaatregelen; niet-gebruik wordt tegengegaan
--	--	--

Wat bereiken we niet?

Wie bereiken we niet?		
Variant 1	Variant 2: Verbinding & Preventie	Variant 3: Actieve armoedebestrijding
<ul style="list-style-type: none"> Inkomensgroepen boven het sociaal minimum Inwoners met risico op en zonder schulden Inwoners met risico op en zonder armoede Kinderen in armoede en met risico op armoede 	<ul style="list-style-type: none"> Inkomensgroepen boven het sociaal minimum Kinderen in armoede Inwoners in armoede worden niet actief geholpen 	N.v.t.
Wat bereiken we niet op basis van missie en visie?		
Variant 1	Variant 2: Verbinding & Preventie	Variant 3: Actieve armoedebestrijding
<ul style="list-style-type: none"> Realiseren van de missie Preventie van armoede Bestrijding van armoede Bereiken van inwoners met verborgen armoede 	<ul style="list-style-type: none"> Realiseren van de missie Bestrijding van armoede 	N.v.t.

1.5. Financiële consequenties

Variant 1 betekent voorzetting van de huidige situatie. Voor uitvoering van variant 1 zijn dan ook geen extra financiële middelen nodig. Uitvoering van de varianten 2 (Verbinding & Preventie) en 3 (Actieve armoedebestrijding) vragen om inzet van extra financiële middelen. Onderscheid binnen deze middelen wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen.

Structurele en incidentele middelen

Structurele middelen zijn benodigd voor het waarborgen c.q. verankeren van de infrastructuur rondom het armoedebeleid en de uitvoering van structurele interventies. Incidentele middelen zijn benodigd voor het geven van een extra impuls bij de start van uitvoering van het aanvalsplan. De incidentele middelen zijn daarom groot voor een periode van drie jaar (2018-2020).

Voor wat betreft de incidentele middelen is het niet volledig te overzien welke maatregelen in welke uitvoeringsjaren (volledig) gerealiseerd kunnen worden. Het Aanvalsplan armoede is en blijft een dynamisch ontwikkeltraject, dat wordt uitgevoerd in samenwerking met ketenpartners en inwoners. Het aanvalsplan omvat diverse elementen die gaandeweg via jaarlijkse programma's worden uitgewerkt, uitgevoerd en uitgebouwd, onder regie van de armoedecoördinator.

Periodieke evaluatie

Na ieder uitvoeringsjaar wordt de raad op de hoogste gesteld van de realisatie op het ter beschikking gestelde budget en de voortgang van het aanvalsplan. Daarnaast wordt geëvalueerd welke maatregelen succesvol zijn en waarvan continuering wenselijk is.

Variant 3: investeren versus besparen

Het beschikbaar stelen van financiële middelen voor uitvoering van het Aanvalsplan armoede betekent enerzijds investeren in nieuwe maatregelen/interventies. Anderzijds betekent het kosten besparen dan wel voorkomen. Door het uitvoeren van de interventies van variant 3 wordt het

aantal inwoners dat een beroep doet op gemeentelijke financiële regelingen (o.a. schuldhulpverlening, bijstandsuitkeringen) op lange termijn beperkt. Inwoners worden actief bewust gemaakt van risico's op schulden/armoede en geactiveerd naar werk. Daarnaast worden tal van maatschappelijke kosten voorkomen, denk aan kosten van crisisopvang, verslavingszorg, jeugdhulp, criminaliteit en veiligheid. Het concretiseren van de uiteindelijke financiële opbrengst van de investering in het aanvalsplan (investeringen minus besparingen) is in dit stadium onmogelijk. Tijdens de jaarevaluaties is hier zoveel als mogelijk aandacht voor.

1.6. Financieel overzicht

Onderstaand de financiële uitwerking van de varianten 2 en 3. Aangezien variant 1 voortzetting van huidige situatie betekent is deze niet uitgewerkt in onderstaande financiële overzichten.

Structureel en incidenteel

Uitvoering van variant 3 vraagt om inzet van extra financiële middelen ten opzichte van de huidige situatie. Een onderscheid wordt hierbij gemaakt tussen structurele en incidentele middelen. De incidentele middelen zijn benodigd voor uitvoering van maatregelen in de opstartjaren 2018 tot en met 2020 (3 jaar).

Budgetten

Het is in dit stadium niet volledig te overzien welke maatregelen al in het eerste uitvoeringsjaar (volledig) gerealiseerd kunnen worden. Het Aanvalsplan armoede is en blijft een dynamisch ontwikkeltraject, dat wordt uitgevoerd in samenwerking met ketenpartners en inwoners. Noodzaak, wensbaarheid, vraag en aanbod spelen hierbij een rol. Om die reden zijn de maatregelen niet afzonderlijk begroot, maar is er gewerkt met budgetten. Dit biedt de mogelijkheid om juist die maatregelen in te zetten die gewenst, noodzakelijk en succesvol zijn. De eerste uitvoeringsjaren (2018 tot en met 2020) wijzen uit welke maatregelen dit zijn. Na afloop van ieder uitvoeringsjaar zal de raad op de hoogte worden gesteld van de realisatie van maatregelen, de voortgang van het aanvalsplan en de inzet van budgetten.

Variante 2: Verbinding en preventie

		Extra kosten vanaf 2018	
		Structureel	
		Armoedecoördinator 0,8 fte	55.000
Verbinding & preventie	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerksessies professionals, bedrijven/zzp'ers, inwoners en kindpanel • Samenwerking onderwijs 		80.000
		Totaal structureel	125.000
		Incidenteel	
Verbinding & preventie	<ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijk maken van het thema armoede • Een Held met Geld • Anticiperen op levensgebeurtenissen 		50.000
		Totaal incidenteel	50.000
		TOTAAL	€ 185.000

Variant 3: Actieve armoedebestrijding

	Extra kosten vanaf 2018	Variant 3
	Structureel	
	Armoedecoördinator 1 fte	68.000
Verbinding & preventie	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerksessies professionals, bedrijven/zzp'ers, inwoners en kindpanel • Samenwerking onderwijs 	80.000
Actieve armoede- bestrijding	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatiepunt armoede • Ervaringsdeskundigen • Aanschuiptafels • Trainingsprogramma Laaggeletterden • Maatwerkbudget • Uitbreiding instrumenten SDV: coaching • Uitbreiding instrumenten Werk.Kom: jongeren • Uitbreiding instrumenten Werk.Kom: volwassenen • Maatjesprogramma • Budgetcursussen • Gezamenlijk schoolontbijt 	72.000
	Meedoenbijdrage	180.000
	Totaal structureel	400.000
	Extra kosten vanaf 2018	Variant 3
	Incidenteel	
Verbinding & preventie	<ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijk maken van het thema armoede • Een Held met Geld • Anticiperen op levensgebeurtenissen 	50.000
Actieve armoede- bestrijding	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie en uitbreiding regisseurs SDV • Regisseurs Sociaal Domein trainen • Onderzoek uitbreiden Collectieve Zorgverzekering • Vereenvoudiging aanvraagprocedure • Onderzoek uitbreiding Kindpakket • Ondersteuning armoedecoördinator 0,6 fte 	200.000
	Totaal incidenteel	250.000
	TOTAAL	€ 650.000

Armoede Samen Aanpakken!

Bijlage 4 Effecten van armoede

Bijlage 4 – Effecten van armoede

Persoonlijke en maatschappelijke gevolgen			
Sociaal	Psychisch	Fysiek	Werk
Sneller sociaal geïsoleerd, weinig verbonden met de omgeving, eenzaamheid	Negatieve invloed op psychische gezondheid (53% last van psychische gezondheidsklachten)	Negatieve invloed op fysieke gezondheid	Belemmering om weer aan het werk te gaan in geval van werkloosheid
Ontzetting uit de ouderlijke macht	Schulden brengen het IQ van mensen (tijdelijk) omlaag. Inclusief het analytisch vermogen, oplossend vermogen en het vermogen om te plannen en te organiseren		Verminderde productiviteit (schatting: 25%)
Meer verslaving, misdaad en criminaliteit			Stressgevoeliger, last van concentratieproblemen, onder werktijd bezig met schuldeisers en deurwaarders
Generatie-effect (overerving van armoede)			Vaker ziekmelden (schatting: 9 tot 14 dagen per jaar)
Invloed op schoolprestaties en probleemgedrag			Grote verleiding tot fraude of diefstal

Financiële gevolgen		
Werkgevers/ZZP'ers	Gemeente	Woningcorporaties
79% heeft te maken met financiële problemen en loonbeslagen van werknemers	Toename aantal uitkeringen à € 13.000	
Extra kosten voor het uitvoeren van loonbeslagen (één uur per loonbeslag)	Gemiddelde kosten schulddienstverlening € 140.000,- per 10.000 inwoners	Kosten betalingsregeling gemiddeld € 45,- per betalingsregeling
Verstrekken van leningen (21% doet dit); lening wordt vaak niet terugbetaald	Kosten crisisopvang tussen € 12.000,- en € 16.000,- per huishouden per keer	Kosten huisuitzetting tussen de € 5.000,- en € 7.000,- per huisuitzetting
De gemiddelde schuld van een ZZP'er met financiële problemen is € 135.000,-	Kosten zorg en veiligheid per huisuitzetting € 43.000,- per keer	Afboeken oninbare huurschulden
	Kosten van maatschappelijk werk	
	Afboeken oninbare vorderingen	
	Kosten uithuisplaatsing/Jeugdzorg	
	Kosten Wmo	

Armoede Samen Aanpakken!

**Bijlage 5
Verslaglegging bijeenkomsten**

Een breed gedragen Aanvalsplan armoede

Bij het opstellen van het aanvalsplan is er regelmatig overlegd met de recent opgerichte (burger)initiatiefgroep "Weerter Minima". Daarnaast is er overlegd met het Cliëntenplatform Minima en zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd 'met het veld'. Met zowel inwoners als professionele partners zijn we in gesprek gegaan over het thema Armoede.

Bij al deze ontmoetingen hebben we als gemeente ervaren hoe waardevol het is om van elkaar te leren, inwoners te betrekken en te bereiken en taboes bespreekbaar te maken. Door deze interactie kunnen we de inzet van beleid en activiteiten laten meeveren met dat wat er daadwerkelijk in de gemeenschap leeft en nodig is.

Daarnaast is het goed te erkennen dat we als gemeente armoede niet alleen kunnen bestrijden. We hebben onze professionele organisaties, vrijwilligers en betrokken inwoners daar hard bij nodig. Dat commitment hebben we gelukkig van alle partijen gekregen.

Zowel de professionals als de inwoners hebben aangegeven behoefte te hebben om regelmatig met elkaar over het thema armoede in gesprek te gaan. Dit initiatief willen we graag omarmen. We stellen voor om de bijeenkomsten periodiek te organiseren en op deze wijze in totaal 4 platforms armoede te creëren:

1) met professionals en 2) met inwoners en ervaringsdeskundigen. Daarnaast uitdrukkelijk ook met 3) bedrijven/ZZP-ers, die in hun dagelijkse praktijk ook met de gevolgen van armoede te maken hebben. En tot slot willen we in gesprek met 4) kinderen. Als prioritaire doelgroep willen we niet alleen óver hen praten, maar ook uitdrukkelijk mét. Wij zijn van mening dat kinderen in armoede zelf goed kunnen aangeven tegen welke problemen zij in het dagelijks leven aanlopen. En ook met welke interventies zij gebaat zouden zijn. Daarom willen wij een Kinderpanel oprichten.

Bijlage 5b - Overzicht ideeën interne medewerkers
Bijeenkomst 'Tussen Wal en Schip' - 14 maart 2017

Het idee	Voor wie?	Toelichting	P	V	C
Meer samenwerken met ketenpartners/organisaties/scholen	Professionals	Professionals moeten elkaar weten te vinden, samen weet je meer dan alleen. De gemeente moet voor ketenpartners ook zichtbaarder worden, zodat mensen beter kunnen worden doorverwezen. Belangrijk is een goede communicatie. De weg naar de gemeente moet wel laagdrempelig zijn. Om tot een goede samenwerking te komen moet er soms worden afgeweken van de privacy wetgeving	X	X	X
Armoede coördinator	Iedereen	Iemand die ervoor zorgt dat alles goed verloopt, in samenhang geregeld wordt en zaken op elkaar afstemt op het gebied van armoede.	X	X	X
Eén regisseur, één aanspreekpunt	Professionals	Voor de cliënt is het belangrijk dat ze weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen. Een regisseur moet het gesprek met de cliënt aangaan en doorvragen over hoe zijn/haar situatie is.			X
Meldpunt	Iedereen	Het centrale meldpunt is er voor iedereen, voor mensen die signalen willen doorgeven, voor mensen die zelf vragen hebben en voor professionals.	X	X	X
Sociale kaart	Iedereen	Informatie over alle regelingen moeten duidelijk worden weergegeven, zodat iedereen in één oogopslag kan zien waar zij wellicht recht op hebben.	X	X	X
Voorlichting/cursussen	Iedereen	Het verstrekken van informatie, advies en het bieden van lessen op het gebied van armoede	X	X	X
Burgerinitiatieven	Iedereen	Initiatieven dan wel activiteiten waarbij burgers zich inzetten voor hun leefomgeving en vorm geven aan hun straat, buurt of stad, waarbij burgers zelf bepalen wat er gebeurt en waarbij de gemeente een ondersteunende/ faciliterende rol heeft.	X	X	X
Sociale controle in wijken	Iedereen	Sociale controle heeft betrekking op het gedrag van leden in de samenleving. Door sociale controle wordt bewerkstelligd dat mensen zich aanpassen aan het gedrag dat van hen in de groep wordt verwacht. In de wijken kunnen mensen erop letten/signaleren of anderen geen afwijkend gedrag vertonen. Mensen helpen elkaar en wijzen elkaar op regels.	X	X	X
Tegoedbonnen	Minima	Tegoedbonnen voor bijv. bioscoop, zwembad en dergelijke (zie hiervoor onderdeel sociaal cultureel fonds).			X

Bijlage 5b - Overzicht ideeën interne medewerkers
 Bijeenkomst 'Tussen Wal en Schip' - 14 maart 2017

Ruil- en weggeefwinkel/ marktplaats	Iedereen	Een winkel waar mensen spullen kunnen weggeven of ruilen en andere mensen deze spullen kunnen komen ophalen en mogelijk in ruil daarvoor een donatie kunnen doen aan een goed doel.	X	X	X
Inzet ervaringsdeskundigen	Iedereen	Ervaringsdeskundigen zijn personen die lange tijd in armoede geleefd hebben. Na het doorlopen van een opleiding kunnen zij worden ingezet als professionele medewerkers bij een overheidsinstelling of organisatie om de kloof tussen de wereld van mensen in armoede en de wereld van de instellingen te overbruggen.	X	X	X
Inzetten van de Geluuskoffer	Kinderen uit groep 3 tot en met 8	De doelstelling van Geluuskoffer is kinderen op jonge leeftijd inzicht te geven in het praktisch herkennen en ontwikkelen van geluk waardoor zij een stevige basis meekrijgen voor de toekomst. Geluuskoffer investeert in jong leiderschap en het welzijn van kinderen, zodat zij vanuit innerlijk vertrouwen verschil durven te maken in de wereld en hun eigen koers durven te varen. Kinderen die in zichzelf geloven zijn in staat om niet alleen verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen geluk, maar ook voor het geluk van de ander. Kinderen zijn pas in staat samen te werken, samen te leven en goed te zijn voor de ander en de wereld als het goed gaat met het kind zelf.	X		
Dress for success	Volwassen werkzoekende minima	Dress for Success is een vrijwilligersorganisatie die werkzoekenden voorziet van representatieve kleding en praktische ondersteuning om succesvol te kunnen solliciteren. Op deze manier helpen zij mensen op hun weg naar economische onafhankelijkheid. Dress voor Success is er voor mensen met een minimuminkomen die onvoldoende financiële middelen hebben om zich passend te kleden voor een sollicitatie- of acquisitiesprek. De kleding in de winkels is afkomstig van donaties uit het bedrijfsleven en van particulieren. Omdat zij geen winstdoelstelling hebben, worden alle outfits en adviezen gratis verstrekt.		X	X

Bijlage 5b - Overzicht ideeën interne medewerkers
 Bijeenkomst 'Tussen Wal en Schip' - 14 maart 2017

Gezamenlijk ontbijt	Kinderen vanaf 4 tot 12 jaar (basisschool)	Veel kinderen slaan 's ochtends nog steeds hun ontbijt over, blijkt uit verschillende onderzoeken. Of ze ontbijten niet gezond. Terwijl juist voor schoolkinderen een goed ontbijt de beste start is. En het is ook nog eens leuk om samen te ontbijten. Om dat te ervaren gaan ook dit jaar honderdduizenden kinderen samen op school ontbijten (Nationaal schoolontbijt). Ruim 2.700 basisscholen in het hele land doen mee: dat betekent dat 520.000 kinderen een ontbijtje krijgen. Bakkers en supermarkten uit de buurt maken dat samen met het Nationaal Schoolontbijt mogelijk. Dit is 1 week per jaar. Mogelijk kunnen hier andere initiatieven uit voortvloeien voor een structurele oplossing voor het overslaan van ontbijt door kinderen.	X		
Wasstraat	Minima	Het aanbieden van een 'wasstraat' waarbij een persoon met vb. een laag inkomen persoonlijk advies ontvangt op het gebied van haar, make-up en kleding onder begeleiding van professionals op dit gebied.	X		X
Weerterlandpas	Minima	Een manier om een bepaalde doelgroep te registreren is het gebruik van een stadspas. Op deze stadspas vindt (niet zichtbaar) registratie plaats van bepaalde criteria en zou men mogelijk gebruik kunnen maken van bestaande voorzieningen die er zijn voor minima. Op dit moment kent Weert de Weerterlandpas die gebruikt wordt voor gebruik van de milieustraat en parkeren in Weert (zie hiervoor ook onderdeel sociaal cultureel fonds).	X		X
Ondernemers als sponsor	Iedereen	Midden en Kleinbedrijf (MKB)/lokale ondernemers/ sportclubs inschakelen om armoede te signaleren maar ook om mee te werken naar een oplossing (wat hebben zij te bieden?).	X	X	X
Het taboe rondom armoede doorbreken	Iedereen	Het vinden van interventies om het taboe rondom armoede te doorbreken.	X	X	X

Vraag 1: Wat verstaan jullie onder armoede?

Armoede is aan de ene kant het (blijvend) niet kunnen voorzien in de primaire levensbehoeften, zoals eten, drinken, kleding, huisvesting enz. Aan de andere kant is armoede het niet kunnen participeren in de (consumptie)maatschappij, waarbij moet worden gedacht aan het mijden van zorg, niet kunnen sporten, niet op schoolreisje kunnen, het missen van een vervolgopleiding en faciliteiten (vb: internet/laptop). Dit kan komen door langdurig een scheve balans van inkomsten en uitgaven te hebben, maar ook door 'life changing events'.

- Als je, nadat je de primaire levensbehoeften hebt betaald, niet kunt participeren.
- Niet kunnen voorzien in basisbehoeften. Geen menswaardig bestaan. Hierbij denkend aan:
 - o Eten, drinken, kleding;
 - o Huisvesting;
 - o Onderwijs;
 - o Zorg;
 - o Sociale participatie.
- Niet kunnen voorzien in de eerste basisbehoeften zoals onderdak en voedsel, alsmede niet kunnen meedoen in de (consumptie)maatschappij. Voorbeeld: niet mee kunnen op een schoolreisje, geen laptop kunnen veroorloven, niet kunnen sporten → (te) beperkt zijn in de vrije tijdsbesteding.
- Als de elementaire basisbehoeften (voortdurend) in gevaar zijn.
- Niet in de basale dingen kunnen voldoen (eerste levensbehoeften), kinderen die niet mee kunnen doen met wat andere kinderen wel kunnen, zoals schoolreisjes en sporten. Het niet kunnen hebben/doen van dingen die het leven leuker maken, waardoor er keuzes moeten worden gemaakt tussen uitersten. En het niet kunnen lezen/schrijven, het missen van een opleiding en faciliteiten, zoals internet.
- Armoede is als je niet kunt voldoen aan de primaire levensbehoeften.
- Niet kunnen participeren in de samenleving, bijv. sporten en uitjes.

Vraag 2: Wat zien jullie vanuit jullie professe voorbij komen?

We krijgen signalen door van ketenpartners, maar we zien zelf ook dingen door direct contact. Je kunt het merken aan persoonlijke verzorging, uiterlijk, lichaamsgeur en huisvesting, maar ook aan de psychische gesteldheid. Mensen ervaren dan meer stress, depressie, schaamte, zijn gevoeliger voor verslaving en raken sneller in de criminaliteit. Om het voor henzelf behapbaar te houden, worden mensen goed in het bagatelliseren van hun problemen. We merken het ook aan de keuzes die mensen maken, o.a. in de zorg voor de kinderen en huisdieren. Doordat ze door geldgebrek niet meer kunnen participeren, krijgen mensen een steeds grotere afstand tot de maatschappij en kunnen ze in een sociaal isolement raken. Vaak kunnen ze dan niet meer mee en stagneren ze in hun ontwikkeling. Ze worden dan afhankelijk van hulporganisaties en dwingen regelingen af en tonen ontwijkend gedrag als het gaat om bijv. de post openmaken.

Een belangrijk gevolg is zorgmijding, omdat mensen de eigen bijdrage niet kunnen betalen of bang zijn dat ze het niet kunnen betalen, mijden ze zorg die ze wel nodig hebben. Zo zien we vaak dat mensen niet naar de dokter of tandarts gaan. Dit kan grote gevolgen hebben.

- Een opsomming:
 - o Zorgmijders: slecht gebit
 - o Slecht verzorgde mensen
 - o Problemen bagatelliseren
 - o Schaamte
 - o Verslavingsgevoelig
 - o Huisbezoek: oud interieur, geen verwarming, geen drinken kunnen aanbieden.
- Mensen krijgen een steeds grotere afstand tot de maatschappij, ze raken in een sociaal isolement en ervaren veel stress en spanning. Vaak kunnen ze dan niet meer mee en stagneren ze in hun ontwikkeling.
- Sociaal isolement, onrust in het gezin, psychosomatische klachten en multi-problematiek. Dit uit zich in slechte huisvesting, schulden, niet meer oplossingsgericht denken.
- We krijgen signalen binnen van ketenpartners, maar zien het natuurlijk ook zelf via directe contacten. Je kan het zien/ruiken aan de kleding en persoonlijke verzorging. Het probleem is echter dat je het vaak ook niet ziet.
- De SR heeft aangegeven dat zij het merken aan de keuzes die gemaakt worden (o.a. zorg van de kinderen en dieren), aan de voeding/kleding/spullen/interieur, aan de hygiëne in huis, de zichtbare zorg voor elkaar (?) en de emotionele verwaarlozing. Pw heeft daaraan toegevoegd dat zij merken dat mensen stress en zorgen hebben, in zo'n extreme omvang dat het een uitwerking heeft op het functioneren. SVD heeft verschillende oorzaken van armoede opgenoemd. Zij geven aan dat armoede is gekoppeld aan life events. Dat armoede ook juist kan ontstaan doordat mensen net iets meer gaan verdienen en zij daardoor hun recht op toeslagen en BB verliezen of hoge zorgkosten hebben. Armoede heeft gevolgen voor het toekomstperspectief en mensen ervaren vaak schaamte voor problemen, maar ook voor voorzieningen zoals de voedselbank.
- We krijgen signalen van ketenpartners, maar zien zelf ook depressie, criminaliteit, verslaving, schaamte, emoties, isolement, creativiteit, gezondheidsverslechtering en gewoon de wil om erbij te horen.
- Je ziet het vaak aan de inrichting van een woning, de kleding van een persoon en de slechte verzorging. Vaak mijden ze zorg i.v.m. de kosten, zijn er vragen over schoolreisjes, hebben ze schulden, maar zijn deze niet helemaal in beeld en het kan voorkomen dat ze wel genoeg inkomsten hebben, maar een slecht budgetplan (door bijv. hoge zorgkosten). Ook is het mogelijk dat mensen met hun inkomen net boven de grens zitten waardoor ze toeslagen en regelingen van de belastingdienst en gemeente missen.
- Zelf merken we het aan het gedrag, het afdwingen van regelingen en het afhankelijk zijn van hulporganisaties. Daarnaast zien we vaak ontwijkend gedrag, zoals stopzetten begeleiding (*dit staat in eerste instantie haaks op elkaar, maar het ontwijkende gedrag uit zich ook in het niet meer openmaken van post en als gevolg daarvan het niet betalen van rekeningen*). Daarnaast krijgen we signalen van de huisarts, scholen, sportclubs, kinderdagverblijf en buurthuizen. Aan de buitenkant is het ook vaak te zien, bijv. door een verwaarloosd uiterlijk en huis e.d.

Vraag 3: Wat zouden we kunnen doen om meer zicht te krijgen op armoede?

De rode lijn is wel dat de gemeente zichtbaarder moet worden bij burgers, maar ook juist bij hulporganisaties. Op deze manier kunnen mensen beter doorverwezen worden naar de gemeente. De professionals moeten alert zijn op signalen, doorvragen en alert zijn op wat het netwerk doet, zodat de hulp goed kan worden afgestemd. Hiervoor moet de communicatie worden verbeterd, moet er voorlichting worden gegeven en moeten er duidelijke en heldere regelingen komen.

- De gemeente moet zichtbaarder worden bij de ketenpartners, zodat mensen beter kunnen worden doorverwezen naar de gemeente.
- Meer netwerken en samenwerken met organisatie/scholen in Weert. We moeten transparant en toegankelijk zijn. De toegang/weg tot de organisaties en de gemeente moeten laagdrempelig zijn.
- Er zou een signaleringsfunctie moeten komen van publieke organisaties (scholen/sportverenigingen). Professionals moeten zelf natuurlijk ook signaleren en doorvragen.
- Er moet goede voorlichting komen, een directe contactpersoon (voor de gemeente) bij de voedselbank en een centraal meldpunt. Er moet campagne worden gevoerd die beide confronterend en uitnodigend is, voor alertheid en openheid (gebruik maken social media). De gemeente moet een armoede-coördinator inzetten. Om een goede samenwerking en vroeg signalering te bewerkstelligen dient er te worden afgeweken van de privacywetgeving (*geen privacy wetgeving meer!*)
- We zouden signalen moeten ontvangen vanuit andere hoeken (netwerkpartners, voedselbank). We moeten meer inzetten op preventie activiteiten (communicatie, bijeenkomsten). Hiervoor is wel meer tolerantie voor armoede nodig, zodat het minder schaamtevol is om aan de bel te trekken.
- We moeten alerter zijn op signalen, doorvragen, alert zijn op wat het netwerk doet en hierop afstemmen. We moeten ook de verantwoordelijkheid voelen om signalen om te zetten in acties.
- Deze groep heeft een lijst met organisaties vermeld, waarmee we zouden moeten samenwerken, zijnde:
 - o Woningbouw
 - o Voedselbank
 - o Stichting leergeld
 - o Humanitas
 - o Ouderenstichting
 - o Naar de mensen zelf
 - o Minima vraagbaak
 - o Naar de professionals
 - o Zelfregiecentrum
 - o Maatschappelijk werk
 - o Politie
 - o Huisarts
 - o Vangnet overleg
 - o GGZ
 - o Scholen
 - o CJG
 - o COA

- Punt Welzijn
- Maatjesproject
- Consultatiebureau
- Jeugdzorg
- Er moet een betere communicatie komen, de bekendheid moet worden vergroot bij de burgers, huisarts, scholen, sportclubs enz., maar ook bij de ketenpartners van zorg en welzijn en SDV. over de mogelijkheden die er zijn. Er dient voorlichting te worden gegeven. Er moet een duidelijke en heldere dienstverlening/regelingen zijn. In gesprekken met de burger moet worden doorgevraagd naar de situatie, er moet meer diepgang worden gecreëerd. Naar de burgers toe moet er ook meer communicatiemateriaal zijn bij bijv. zwembaden en scholen en er zou een spreekuur moeten komen bij de voedselbank.

Vraag 4: Wat kan de gemeente Weert doen, anders dan geld geven? Wat missen we in Weert?

Oplossingen en voorzieningen moeten in natura worden geleverd, hierbij moet dan gericht worden op praktische zaken. Een belangrijk punt is preventie (vroeg signalering), daarvoor is een integrale aanpak nodig en dit mist Weert op dit moment. Daarnaast moeten mensen bewust worden gemaakt van hun inkomsten en uitgaven, dit kan bijv. door het aanbieden van een budget cursus. Een sociale kaart kan ervoor zorgen dat alle bestaande fondsen/regelingen/organisaties duidelijk in beeld zijn bij de burger.

- Een opsomming:
 - Producten geven in plaats van geld
 - Lesgeven op de lagere school: de geluuskoffer
 - Gezamenlijk ontbijt
 - Fysieke zichtbaarheid
 - Dress for success (is dit in Weert?)
 - Wasstraat (stomerij)
 - Dienstcheques
 - MKB/lokale ondernemers/sportclubs inschakelen (om te signaleren, maar ook om mee te werken aan een oplossing.
- Oplossingen en voorzieningen moeten in natura worden geleverd, hierbij moet dan worden gericht op praktische zaken. Ook moet er wijkgericht worden ingezet, waar bewoners voor bewoners centraal moet staan. Een belangrijk punt is preventie (vroeg signalering), daarvoor is een integrale aanpak nodig, dit mist Weert op dit moment.
- Inzet van één regisseur, dus één aanspreekpunt voor de cliënt. Een beursvloer voor het ruilen van diensten en producten (ruilwinkel). Het SCF in natura aanbieden, de cliënt ontvangt een pakket met tegoedbonnen op sociaal en cultureel gebied, waarbij hij zijn voorkeuren vooraf kenbaar heeft gemaakt.
- Verstrekkingen in natura. Een marktplaats openen waar goederen en diensten kunnen worden geruild. Privé-initiatieven vanuit de markt initiëren en ondersteunen.
- We zouden de scholen kunnen benaderen, bijv. om te gaan voor goedkopere schoolreisjes. We zouden ondernemers kunnen benaderen, bijv. als sponsor. Van belang is om mensen te laten meedenken om tot oplossingen te komen (o.a. ervaringsdeskundigen) en om te kijken wat Weert mist. Ook zouden er trainingen budgetbeheer moeten worden gegeven.
- De gemeente moet zich meer richten op voorzieningen en middelen en moet praktisch meedenken. Dus waar hebben de mensen wat aan? – OV kaartje, kledingbank enz. Jonge

studenten moeten worden ontzien uit MP setting (?)/armoede. De regels moeten worden versoepeld, zodat er meer maatwerk kan worden gegeven.

- De mensen moeten bewust worden gemaakt van hun uitgaves en keuzes. Dit kan bijv. door middel van een budget cursus. De consultant/regisseur moet controleren of alle voorzieningen worden aangesproken. Daarnaast worden er nog enkele suggesties genoemd (enkele die genoemd die nog niet al zijn genoemd:
 - o Weggeefwinkel
 - o Afkoop eigen risico verzekeraars
 - o VAO – inloopspreekuur
 - o Info uit de vraagwijzer moet naar de consultants
- Er moet voorlichting gegeven worden over de bestaande fondsen, deze moeten in kaart worden gebracht en er moet hulp bij aanvragen komen (sociale kaart). En er moet een Weert-pas komen, waarmee de burger korting op culturele activiteiten kan krijgen en/of vouchers voor de bios, zwembad enz. Daarnaast zou er een pilot moeten starten om zorgmijders te handhaven en de ketenpartners te kunnen inlichten.

Bijlage 5d - Overzicht ideeën inwoners
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 11 mei 2017

Het idee	Voor wie?	Toelichting	P	V	C
Sociale controle in de buurt	Iedereen	De sociale controle in wijken is in de loop van de jaren sterk verminderd. Dit moet weer worden opgezet. Belangrijk is dat op een voor het gevoel natuurlijke manier verloopt. Er moet een kartrekker zijn die mensen weet te motiveren om mee te werken en activiteiten te organiseren. Mogelijk kan er ook op een kleinere schaal worden gestart, namelijk bij het opzetten van bewonerscommissies in wooncomplexen.	X	X	X
Meldpunt	Iedereen	Het centrale meldpunt is er voor iedereen, voor mensen die signalen willen doorgeven, voor mensen die zelf vragen hebben en voor professionals. Signalen die binnenkomen, kunnen dan gebundeld worden. Belangrijk is dat het meldpunt anoniem kan zijn, dat er iemand met expertise zit en dat het voor mensen een laagdrempelige stap is. Dit laatste kan bijv. bewerkstelligd worden door ervaringsdeskundigen in te zetten.	X	X	X
Informatievoorziening	Iedereen	De informatie die beschikbaar is moet in makkelijke taal worden overgebracht naar de mensen toe.	X	X	X
Anticiperen op life events	Iedereen	Ingrijpende life events kunnen een trigger zijn om in armoede te belanden. Belangrijk is om een lijstje te maken waar je aan moet denken als een dergelijke life event is gebeurd. Hierop staan de zaken waaraan je moet denken om de nieuwe situatie vast te leggen, zoals het aanpassen van de verzekeringen e.d.	X		
Voorlichting aan ouders en kinderen	Kinderen en ouders	Er moet voorlichting over geld, schulden en het doen van administratie worden gegeven aan kinderen en ouders. Vaak gaat armoede over van generatie op generatie, kinderen leren van hun ouders vaak niet hoe ze met geld om moeten gaan, ze hebben het dan niet naar voorbeeld kunnen overnemen. Daarom is het belangrijk dat er wordt ingegrepen.	X		X
Samenwerking	Iedereen	Er moet meer samenwerking komen tussen de verschillende organisaties. Op deze manier kunnen mensen efficiënt worden doorverwezen. Door het organiseren van bijeenkomsten voor professionals leren organisaties elkaar kennen en krijgen ze helder wat eenieder doet. Er kunnen dan multidisciplinaire overleggen plaatsvinden.	X	X	X

Bijlage 5d - Overzicht ideeën inwoners
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 11 mei 2017

		Ook moet er sprake zijn van out of the box thinking, denk hierbij aan bedrijven die de loonbeslagen zien, maar ook aan burgers die in hun werk of sociale netwerk dingen zien of goede initiatieven bedenken.			
Inzet ervaringsdeskundigen	Iedereen	Ervaringsdeskundigen zijn personen die lange tijd in armoede geleefd hebben. Na het doorlopen van een opleiding kunnen zij worden ingezet als professionele medewerkers bij een overheidsinstelling of organisatie om de kloof tussen de wereld van mensen in armoede en de wereld van de instellingen te overbruggen.	X	X	X
Het taboe rondom armoede doorbreken	Iedereen	Het vinden van interventies om het taboe rondom armoede te doorbreken.	X	X	X
Contact met scholen verbeteren	De gemeente	Leraren spenderen veel uren in een week met de kinderen, zij zouden veel signalen kunnen zien die belangrijk zijn om (preventief) te kunnen ingrijpen. Op dit moment is er geen tot weinig communicatie tussen de scholen en de gemeente, waardoor er veel informatie verloren kan gaan.	X	X	X
Extra controle bij o.a. arbeidsongeschikten	Professionals	Professionals moeten alert zijn op groepen mensen die onder de risicogroepen vallen om in armoede te geraken. Denk hierbij aan statushouders, ZZP-ers, alleenstaande ouders, jongeren en arbeidsongeschikten.	X	X	X
Eén centraal punt	Iedereen	Voor veel mensen is het onduidelijk waar ze voor welke regeling moeten zijn. Het opzetten van één centraal punt voor de burger zou dit probleem oplossen.	X	X	X
Websites vereenvoudigen	Iedereen	Mensen uit de doelgroep hebben vaak minder ervaring met de computer en internet. Websites moeten daarom klare taal gebruiken er voor zorgen dat websites erg gebruiksvriendelijk zijn.	X	X	X
Wijkcentra inrichten	Iedereen	In de wijk moeten centra komen waar mensen laagdrempelig kunnen binnenlopen. Hier moet een sfeer van vertrouwen hangen, waar mensen contact kunnen hebben met een ervaringsdeskundigen, maar ook moet er een professional aanwezig zijn, zodat men gebruik kan maken van zijn expertise.	X	X	X
Maatwerk	Iedereen	Iedere situatie en persoon is anders, daarom moet er elke keer maatwerk worden geleverd. Regelingen moeten worden aangepast dat het ook daadwerkelijk passend is voor de situatie.	X		X

Bijlage 5d - Overzicht ideeën inwoners
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 11 mei 2017

Voorlichting bij rommelmarkten	Iedereen	Op dagen en evenementen dat de meeste mensen toch even naar buiten gaan, moeten er punten komen waar men informatie kan vragen en waar voorlichting wordt gegeven. Denk hierbij aan bijv. Koningsdag.	X	X	X
Overbruggingsuitkering	Uitkerings-gerechtigden	Mensen hebben vaak geen buffer om de eerste betalingen (zoals huur) te kunnen betalen. De uitkering wordt uitbetaald tussen de 10 ^{de} en 15 ^{de} van de opvolgende maand, waardoor mensen vaak al direct in de problemen komen. Het is een bestaande maatregel, maar er moet meer gebruik van worden gemaakt.	X		
Werk moet lonend zijn	Uitkerings-gerechtigden	Op het moment dat mensen in de uitkering gaan werken, worden ze 100% gekort (buiten de 6 maanden dat 25% mag worden vrijgelaten). Er is dus geen beloning voor het feit dat mensen aan het werk zijn, dit moet veranderen. Daarnaast is het ook zo dat wanneer mensen variabele inkomsten hebben, zij de informatie omtrent hun inkomsten maandelijks moeten doorgeven. Dit levert meer werk op. De angst dat ze dingen fout zullen doen levert ook stress op. Belangrijk is ook dat mensen die werken er financieel niet op achteruit gaan, doordat ze bijv. niet alle reiskosten vergoed krijgen. De beloning van mensen die werken hoeft niet perse geldelijk te zijn, maar kan ook in de vorm van tegoedbonnen/vouchers.	X		X
Burgerinitiatieven	Iedereen	De gemeente moet burgerinitiatieven faciliteren, goede initiatieven moeten goed worden weggezet en niet via een op=op methodiek.	X	X	X
Hulp inkopen voor ouderen	Ouderen	Er moeten betere regelingen komen omtrent de thuiszorg voor ouderen. Op deze manier kunnen ze langer zelfstandig wonen.	X		X
Stempelkaart	Iedereen	Een stempelkaart houdt in dat belanghebbende diensten kan verrichten en hiermee kan sparen voor een tegoedbon/vouchers. Deze vouchers kunnen van lokale ondernemers zijn of een theater- of bioscoopbon o.i.d.	X	X	X
Aanbieden van een opleiding	Potentiele	In sommige gevallen zou het aanbieden van een opleiding aan een individu de oplossing zijn, als dat het enige is wat hem tegenhoudt. Hierop moet dan geanticipeerd worden.	X		X

Bijlage 5d - Overzicht ideeën inwoners
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 11 mei 2017

Ruileconomie	Iedereen	Weert moet een ruileconomie opzetten, waar mensen hun producten en diensten tegen elkaar kunnen ruilen. Dat er een gebrek aan geld is, wil niet zeggen dat mensen zich niet op een andere manier kunnen aanbieden.	X	X	X
Budgetcursussen	Iedereen	Er moeten budgetcursussen beschikbaar worden gemaakt voor mensen met financiële problemen.	X	X	X
Volkstuinjes	Iedereen	Het bijhouden van volkstuinjes heeft tot gevolg dat mensen een dagbesteding hebben, maar dat ze bijv. ook hun eigen groente kunnen groeien. Een lidmaatschap bij het Lamershof zou hier ook een oplossing voor zijn.	X		X
Vrijwilligers koesteren en faciliteren	De gemeente/ Organisaties	Vrijwilligers zijn belangrijk voor veel organisaties, het moet daarom niet zo zijn dat de vrijwilligers er op achteruit gaan als ze als vrijwilliger werken. Daarom moeten zij gefaciliteerd worden in bijv. de reiskosten die ze maken, maar moeten ze ook het gevoel krijgen dat ze gewaardeerd worden.	X		X
Collectieve zorgverzekering uitbreiden	Iedereen	De collectieve verzekering is er nu enkel voor mensen met een inkomen tot 130%. Hierdoor kunnen mensen buiten de boot vallen, terwijl hun besteedbaar inkomen lager ligt dan de 130% (door bijv. hoge zorgkosten). De collectieve zorgverzekering moet daarom worden uitgebreid en er moet gekeken worden naar het besteedbaar inkomen.	X	X	X
Basisinkomen	Iedereen	Een basisinkomen is een vast (maand)inkomen, dat de overheid aan iedere burger verstrekt of garandeert zonder daar voorwaarden bij te stellen. Het heet basisinkomen omdat het net genoeg is om van rond te komen. Wie een hoger inkomen wil blijft aangewezen op andere bronnen zoals inkomsten uit arbeid.	X	X	X
Kindpanel	Kinderen	Kinderen van verschillende basisscholen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het Kindpanel. Tijdens het kindpanel worden er enkele stellingen gegeven, waar ze dan antwoord op moeten geven en spelen ze het 'Leergeld spel'. Het 'Leergeld Spel', een soort Monopoly spel, biedt de kinderen een budget welke weloverwogen ingezet moet worden. Tijdens het spel komen 8 domeinen van leefsituaties aan bod (thuis, school, vrije tijd, stad, voeding, verzorging, vrienden	X		

Bijlage 5d - Overzicht ideeën inwoners
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 11 mei 2017

		en natuur); de kinderen beargumenteren bij de verschillende speelvelden steeds waarom zij wel of niet tot aanschaf overgaan. De input die het Kindpanel opleverde, gebruikt de Stichting Leergeld in vaststelling van de accenten die zij geeft in ondersteuning en benadering van de gezinnen.			
Sociale kaart	Iedereen	Informatie over alle regelingen moeten duidelijk worden weergegeven, zodat iedereen in één oogopslag kan zien waar zij wellicht recht op hebben.	X	X	X
Maatje	Iedereen	Mensen in een armoede situatie komen er vaak zelf niet meer uit. Zij hebben hulp nodig van iemand die ze vertrouwen. Het aanwijzen van een maatje die erop toeziet dat de post wordt opengemaakt en dat er orde komt in de administratie, kan eraan bijdragen dat degene meer grip krijgt op zijn situatie.	X	X	X
Inzet beweegmakelaar	Volwassenen	Iedereen moet de kans krijgen om te bewegen, maar er zijn mensen die moeite hebben om in beweging te komen. Dit kan fysiek maar ook financieel zijn. Financiële problemen mogen nooit een beperking zijn om in beweging te komen. Daarom biedt de beweegmakelaar haar service gratis aan en zetten zij vrijwilligers in ter ondersteuning. Daarnaast wordt er samen gekeken naar mogelijkheden binnen het verenigingsleven.	X	X	X

Vraag 1: Wat versta je onder armoede? Waar denk je aan bij het woord armoede?

Armoede is niet meer kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften, maar daarnaast is armoede ook het niet kunnen participeren in de maatschappij. Hierdoor komen ze in een isolement. Vaak is schaamte inherent aan armoede en ervaren mensen een grote drempel eer ze om hulp vragen. Het is vaak een gevoel van overleven in plaats van leven.

Groep 1:

Niets te eten hebben, hoe hard je ook werkt. Het niet kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften. Gevolg is vaak ook een ongezondere levensstijl.

Veel thuiszitten, eenzaamheid. Moeite hebben met de deur uit te komen. Dit heeft ook te maken met schaamte. Ze raken ook achter in de maatschappij. Door bepaalde voorzieningen niet te kunnen betalen, zoals een computer, raken ze nog meer achter. De digitale wereld is vaak een raadsel.

Als mensen wel genoeg middelen hebben, maar niet met geld kunnen omgaan. Zij kunnen dan wel schuldhulpverlening krijgen, maar deze is dan niet gratis (omdat hun middelen "genoeg" zijn). Hierdoor krijg je een sneeuwbal effect.

De stap naar de gemeente is te groot. Ze zijn niet mondig genoeg of zijn bang voor een gesloten deur.

Armoede is ook niet kunnen meedoen in de maatschappij. Ook hier weer is schaamte een sleutelwoord. De drempel is te hoog. Het is erg lastig om deze mensen te helpen, ze zijn vaak niet in beeld en kloppen zelf niet aan.

Mensen weten vaak niet waar ze terecht kunnen.

Wie stelt vast of er sprake is van minima?

Minima's gaven aan dat ze ook een mate van zelfstandigheid willen blijven voelen. Ze willen in de positie zitten dat ze zelf ook kunnen bijdragen.

Groep 2:

Niet rond kunnen komen, niet voor kinderen kunnen betalen (schoolreisje, feestje, zwemdiploma), niet mee kunnen doen. Zich een tweederangs burger voelen.

In Nederland zijn relatief (India, Brazilië) grote verschillen.

Kinderen moeten drie keer per dag kunnen eten en meedoen op school.

Armoede en isolatie, er buiten staan.

Het ervaren van geestelijke armoede en daardoor financiële.

Minder begaafd waardoor degene minder mogelijkheden heeft om het op te lossen.

Jeugdhulp moet worden uitgebreid naar 27 jaar.

Gedoe, instanties, het ervaren van een hoge drempel.

Hulp wordt door instanties bestraft, bijv. giften zijn inkomsten en worden gekort.

Het hoofd niet boven water kunnen houden, niet mee kunnen doen. Niet de juiste connecties hebben om eruit te komen. Het ervaren van psychische problemen. De angst hebben om de uitkering te verliezen voordat ze eigen inkomsten hebben.

Groep 3:

Armoede is het hebben van te weinig geld en het onvoldoende in staat zijn om financiën te beheren, wat structureel van aard is.

Armoede ontstaat door teveel negatieve voorzieningen, het niet weten van mensen en life events.

Groep 4:

Niet kunnen voorzien in primaire levensbehoeften of daarna geen geld meet overhouden voor iets anders.

Groep 5:

Nooit iets extra's kunnen doen, moeten kiezen tussen eten of kleding etc. Je staat dan buiten de maatschappij. De wetten breekt de mens, maar biedt wel zekerheid.

Mensen ervaren onzekerheid over hun bestaan, ze missen stabiliteit in hun leven.

Groep 6:

Armoede is een breed begrip, maar komt er in eerste instantie op neer dan men niet meer kan voorzien in je levensbehoefte (primaire lasten).

Bevoogding levert weerstand op, ze hebben een gevoel van minderwaardigheid. Ze zouden tot een gevoel van waardigheid moeten komen.

Als je armoede en schulden hebt, dan kun je niet participeren, kinderen kunnen niet meer mee doen en mensen raken het overzicht kwijt. Ook heeft armoede een grote invloed op de gezondheid.

Er zijn diverse vormen van armoede, zo heb je ook analfabeten die buiten hun schuld om niet reageren binnen de termijnen.

Groep 7:

Armoede is geen leuke dingen meer kunnen doen, niet meer kunnen participeren. Dit zorgt voor uitsluiting en isolement. Daarnaast kan men niet meer de zorg regelen die passend is en niet meer voor je naasten kunnen zorgen. Armoede levert stress op, mensen hebben geen keuzevrijheid meer. Het is niet meer leven, maar overleven.

Mensen ervaren schaamte, ze verliezen het respect van de omgeving en krijgen geen begrip. Dit resulteert in sociale armoede.

Mensen kunnen zich ook niet goed ontwikkelen en hebben vaak geen toegang tot een veilige woonomgeving.

Groep 8:

Armoede is er als mensen zich arm voelen. Dit komt vaak door geld tekort. Hierdoor kunnen mensen niet participeren en dan met name kinderen. Het gevolg is dan eenzaamheid. Mensen houden de schijn hoog omdat ze zich schamen. Er wordt niet openlijk over gepraat.

Groep 9:

Armoede is geïsoleerd leven, keuzes moeten maken waar het geld aan wordt besteed, het is eigenlijk overleven. Mensen in armoede hebben vaak een masker op en weten vaak de weg niet (kennen de regelingen niet).

Armoede is het mismanagement van de regering, indexering.

Vraag 2: Wat zie je van armoede bij jezelf of in je omgeving?

Omdat er zoveel schaamte om het onderwerp armoede zit is het vaak lastig te zien. Echter zijn er wel signalen die wijzen op armoede. Mensen in armoede willen hun huis vaak niet meer uit, hierdoor isoleren ze zichzelf en worden ze buitengesloten. Daarnaast ervaren mensen in armoede veel stress, dit werkt door in de lichamelijke gezondheid. Vaak kunnen ze de kosten die gepaard gaan met zorg niet betalen, zoals eigen risico en eigen bijdrage. Dit kan resulteren in zorgmijding. Ook een signaal is, door het niet meer te kunnen betalen van rekeningen, de post niet meer openen. Instanties zouden hierop kunnen inspelen.

Groep 1:

Schaamte is het grootste probleem, het gevoel dan mensen op je neer kijken. Er ligt een taboe op het ontvangen van een uitkering. De drempel is hoog. Andere mensen oordelen en geven het gevoel dat het de eigen schuld.

Mensen in armoede willen vaak hun huis niet meer uit, houden de tuin niet bij, willen/kunnen geen leuke dingen doen en halen de post niet meer op. Isolering zich van de buitenwereld.

Sommige mensen hebben een koopwoning. Deze moeten ze soms eerst "opeten". Daarna moeten ze gaan huren, waardoor het duurder wordt. Uiteindelijk zijn er hogere kosten voor iedereen.

Er is vaak geen gunning voor mensen in armoede/statushouders. Inkomsten zouden niet direct gekort moeten worden, maar mensen die hun best doen om hun situatie te verbeteren moet beloond worden.

Sommige statushouders hebben grote trauma's en zijn daardoor niet in staat om te werken, maar moeten werken bij Werk.Kom. Dit werkt averechts.

Groep 2:

Mensen ondervinden veel stress, onzekerheid, angst. Geen toekomst. Het gevolg is dat mensen lichamelijke problemen krijgen en hoge gezondheidskosten. Omdat ze deze kosten niet kunnen betalen, wordt de dokter vermeden. Hierdoor worden de kosten alleen maar hoger.

Mensen nemen ook niet meer deel aan de maatschappij, ze blijven aan de zijlijn staan. Hierdoor raken ze in een isolement en worden ze buitengesloten. Ook is sprake van geestelijke armoede (telefoons). Ze krijgen de ontwikkelingen van de wereld niet meer mee.

Vroeger was er meer sociale controle en waren mensen meer met elkaar begaan en iedereen hielp. Dat is nu niet meer en het als verplichting opleggen zal ook niet helpen. De kloof tussen rijk en arm is nu ook groter. Waardoor er bij de armen ook verbittering ontstaat.

Groep 3:

In dit groepje zaten alleen mensen die via een organisatie daar waren. Zij hebben aangegeven wel ervaringen met armoede te kennen via werk, maar denken dat er veel verborgen armoede is.

Groep 4:

Waarschijnlijk is er veel verborgen armoede. Vooral onder ZZP-ers, wanneer er een gebrek aan opdrachten is en zij enkel offertes uitschrijven.

Ook zie je vaak dat ze zorg mijden door de hoge zorgkosten, zoals eigen risico en eigen bijdrage.

Armoede is misschien te herkennen aan weinig boodschappen op de band of het niet direct kunnen besparen als het inkomen terug valt door vaste lasten.

Als kinderen veel op straat zijn en dan vooral later op de avond zou dat een teken kunnen zijn van armoede.

Niet participeren, in isolement leven.

Groep 5:

Veel armoede is verborgen. Mensen hebben weinig eten, ze vereenzamen, ervaren schaamte, zijn bang en zijn hun vertrouwen kwijt.

Groep 6:

Schaamte.

Persoonlijke omstandigheden die leiden tot armoede, achterstanden niet meer kunnen inlopen. Termijnen, bureaucratie, beschikkingstermijnen zijn lastige omstandigheden voor mensen in de armoede.

Wanneer voorschotregelingen nodig zijn is het belangrijk om te kijken waarom en het gesprek aan te gaan.

Mensen die niet mee kunnen gaan met bijv. de digitalisering doordat ze deze nieuwe dingen niet kunnen betalen.

Groep 7:

In het onderwijs zie je bij van de dertig scholen, drie kinderen in iedere klas die geen ontbijt, schone kleren en lunchpakket kunnen veroorloven.

Als ZZP-er ben je heel erg afhankelijk van opdrachten en komt het vaak neer op bankje spelen.

Ook zie je natuurlijk dakloze mensen in je omgeving (Weert).

Armoede gaat vaak over van generatie naar generatie.

Ook levert het vaak stress op, de dreiging van het verliezen van je baan of door een burn-out niet meer kunnen werken.

Armoede houdt ook in niet meer alles kunnen doen wat je leuk vindt. Geen geld hebben voor cadeautjes en daardoor sociale contacten vermijden. Geen geld hebben voor kleding en naar de Kledingbank moeten gaan.

Ook is aangegeven dat er mensen zijn met psychische klachten die geen of niet de goede hulp krijgen en daardoor niet in eigen behoeften kan voorzien.

Groep 8:

Mensen ervaren veel stress, ze denken in korte termijnen en steken snel het kop in het zand. Het kost veel energie en die gaat vaak verloren.

Vaak zie je dat als de schaamte weg is, ze wel voor elkaar staan. Maar het is moeilijk om uit de armoede te komen. Vaak zie je het bij (jonge) alleenstaande moeders zonder opleiding/werk. Daarnaast zie je het steeds vaker bij jonge mensen die in de hulpverlening terecht komen en die geen ouders/netwerk hebben om op terug te vallen.

Groep 9:

Mensen die feestjes afzeggen omdat ze geen cadeautje kunnen meebrengen, mensen die in een isolement gaan leven, mensen die zich wegcijferen (bijv. voor hun kinderen). Er worden dan ook vaak verkeerde keuzes gemaakt of keuzes die ze moeten maken. Dit laatste is het geval dat wanneer mensen iets in één keer betalen ze dan korting krijgen. Mensen in armoede kunnen dit niet. Ook blijven vaak rekeningen liggen en komen er aanmaningen. Hierdoor is er een hele tak van mensen die leven van mensen die in de schulden zitten. Dit wordt steeds erger, je komt er gewoon niet meer uit.

Vraag 3: Wat zou er moeten gebeuren om meer zicht te krijgen op armoede? Hoe komen we in contact met 'verborgen armoede', inwoners die financiële zorgen hebben, maar nog niet bij instanties in beeld zijn.

Vroeger was er veel meer sociale controle, door de komst van bijv. de tv en computer is het contact met burens steeds minder. Toch is dit een heel belangrijk punt. Door de sociale contacten in de wijk te bevorderen, wordt voor mensen de drempel lager om om hulp te vragen.

Een belangrijk punt is het verstrekken van informatie. Er zijn veel instanties, zoals scholen, verenigingen, huisartsen en personeelsfunctionarissen die meerdere signalen binnenkrijgen, maar momenteel is er geen communicatie tussen deze instanties.

Bekend is dat life events ervoor kunnen zorgen dat mensen in een situatie van armoede terecht komen. Er dient vanuit instanties (o.a. gemeente) een alertheid te zijn om ervoor te zorgen dat men preventief (of in ieder geval) vroeg kan optreden.

Armoede gaat vaak over van generatie op generatie. Om deze reden moeten ouders voorlichting krijgen, maar dienen kinderen ook te worden geleerd hoe om te gaan met geld.

Om armoede te bestrijden moet er "out of the box" worden gedacht. Denk aan grote bedrijven die kunnen aangeven op welke lonen beslag zijn gelegd, maar ook scholen die kunnen aangeven welke kinderen de schoolreisjes niet kunnen betalen (uiteraard dient er rekening te worden gehouden met de privacywet).

Groep 1:

Een enquête uitgeven met open vragen (WMG gedaan, 51 personen).

Sociale contacten in de wijk bevorderen. Dat het laagdrempeliger wordt om hulp te vragen of dat de sociale controle wordt vergroot. Waardoor mensen in de buurt kunnen zien dat er hulp nodig is. Inventariseren waar iemand hulp bij nodig heeft. Dit kan door middel van het inzetten van een ervaringsdeskundigen of vertrouwenspersoon.

Sociale controle is dus belangrijk, net zoals het hebben van een lange adem en vertrouwen. Je hebt in de buurt dan wel een sleutelfiguur nodig die de kar kan en wil trekken. Persoonlijk contact is belangrijk, dus echt langs de deur gaan.

Groep 2:

Het is moeilijk om meer zicht op armoede te krijgen. Dit komt ook door de beperkingen die men ondervindt in de privacywet aan de ene kant, maar de trots van de mensen aan de andere kant.

Vroeger wist men in een buurt alles van elkaar, dat is nu niet meer. De postbode wist vroeger alles van een wijk, nu niet meer. Er zou een ambassadeur van de straat moeten komen (stoepvegers). Ergens waar laagdrempelig contact mee kan worden gelegd. Het contact met burens is gaandeweg steeds verder weggegaan, onder andere door het feit dat iedereen een tv en computer in huis heeft.

Een belangrijk punt is informatie verstrekken. Dit kan via een contactpersoon, maar ook via andere organisaties, scholen, verenigingen, huisartsen, personeelsfunctionarissen, ervaringsdeskundigen en andere sleutelfiguren. De informatie kan verstrekt worden via boekjes, maar kan een ingang zijn om

een bruggetje te maken naar een gesprek over bijv. armoede. Wat belangrijk is, is dat het laagdrempelig is, zoals de aanschuiftafel van Wonen Limburg.

Mensen zijn gewend aan de rijke tijd met mantelzorgers. Er ligt nu ook een grote druk op mantelzorgers. Ook andere vrijwilligers zijn er niet meer jaren en van hen wordt ook misbruik gemaakt, mensen leggen teveel ballast daar neer.

Vaak kan het ook helpen als mensen weten dat ze iemand kunnen meenemen naar de gemeente of dat de gemeente aangeeft dat er bijv. ervaringsdeskundigen zijn die mee kunnen.

Groep 3:

Instanties moeten op tijd signaleren. Signalen kunnen zijn, de post niet meer openen (dus ook er niet meer op reageren). Vanuit instanties moet dan actief worden gereageerd.

Er moet een voortraject van 4 jaar voor schulden ontstaan, de regie zou dan bij de gemeente kunnen liggen.

Ook vanuit life events moet er adequaat actie worden ondernomen, dat is vaak het punt dat het misgaat. De actie moet worden genomen vanuit wat de burger wil.

Het moet normaal worden om te praten over zorgen, vaak is informatie wel bekend bij verenigingen, daar is de drempel soms lager om erover te praten.

Mensen moeten zich kunnen laten horen, maar ook die mensen die willen helpen moeten zich kunnen laten horen. Dit kan door middel van ervaringsdeskundigen in de wijk.

Groep 4:

Dit is lastig, omdat je met de privacywet zit.

Bij gezinnen waar de kinderen niet naar de peuterspeelzaal gaan of later opleidingen gaan volgen is het contact met scholen erg belangrijk. Belangrijk is doorvragen en op de mogelijkheden wijzen.

Er zouden folder en informatie bij huisartsen verkrijgbaar moeten zijn.

Vanuit de buurt moet er meer controle komen, zodat er buurtpreventie ontstaat. Voor ouderen zou er thuiszorg moeten komen, seniorenvoorlichters en woonbegeleiding. Deze mensen komen bij de mensen thuis en kunnen laagdrempelig contact leggen.

Bij arbeidsongeschikten zou ook meer moeten worden gekeken naar hun situatie, zij zijn vaak niet in de situatie om er zelf uit te komen, aangezien ze niet kunnen werken.

Mensen zouden moeten aansluiten bij Walk&Talk bijeenkomsten bij de Bieb, dat is voor werkzoekenden of mantelzorgbijekomsten.

Via wijkraden moet er informatie verspreid worden, zodat er dichtbij de mensen wordt geïnformeerd.

Groep 5:

Er zou meer signalering moeten komen vanuit de samenleving.

Groep 6:

De communicatie moet goed zijn.

De beeldvorming is nu negatief en moet worden aangepast.

Het probleem moet erkent worden (niet persé het niet hebben van geld), dan moet erop af worden gegaan. Je moet laten zien dat je er samen voorstaat.

Ouders moeten begeleiding krijgen, zodat het hun kinderen goed kunnen overbrengen en er geen sprake is van herhaling.

Alle regelingen zouden integraal moeten worden uitgezet. Ze zouden ook breder kenbaar moeten worden gemaakt.

Leerkrachten en zorginstellingen moeten worden betrokken.

Er zou een groep CZ gemeentepakket moeten komen.

Groep 7:

Armoede moet bespreekbaar worden gemaakt, het moet uit de taboesfeer worden gehaald, daarnaast moet de hulp laagdrempelig zijn. Er moet de mogelijkheid zijn tot inloop in buurthuizen waar men in vertrouwen of uit vriendschap zaken kunnen delen. Daarnaast moet er meer ruimte zijn bij instanties om de boer op te gaan.

Groep 8:

Er moet een sleutelfiguur worden ingezet, deze persoon moet het liefst een ervaringsdeskundigen zijn en een informele leider. Het moet namelijk gaan om laagdrempelige voorzieningen. Er moeten makkelijke websites worden gemaakt voor minima. Ook zou er meer gebruik worden gemaakt van instanties en hierbij moet er ook "out of the box" worden gedacht, zoals supermarktmedewerkers, postbodes en bouwvakkers.

Groep 9:

Grote werkgevers zou moeten worden gevraagd naar loonbeslagen om de verborgen armoede in beeld te krijgen. Ook zouden scholen moeten worden bevraagd naar wie de schoolreisjes niet betalen en wie er bijv. geen fruit meeneemt naar school. Ook dient de signalering bij professionals te liggen, er moet goed worden gekeken naar wat je ziet. Centra inrichten (met vertrouwenspersonen) waar mensen naartoe kunnen gaan. Dit kan ook bij werkgevers en scholen.

Vraag 4: Wat kunnen inwoners, vrijwilligers, instanties of gemeente doen, anders dan een zak geld geven? Wat missen we in Weert?

Er waren twee zaken die vaak naar voren kwamen, namelijk verbinding creëren in de wijk en het opzetten van een meldpunt. Het creëren van verbinding in de wijk is iets lastig, vaak heeft dit een natuurlijk verloop nodig. Je hebt iemand nodig die de kar trekt, ook moet men geen drempel ervaren om naar bijv. buurtcentra te gaan. Hiervoor moeten sleutelfiguren worden gezocht. Daarnaast is het ook belangrijk dat er professionals (bijv. van de gemeente) aanwezig zijn in deze buurtcentra, zodat er sprake is van korte lijntjes.

Het meldpunt moet ervoor zorgen dat bezorgde burgers signalen kunnen doorgeven, maar ook dat mensen zelf vragen kunnen stellen (anoniem) en dat er een luisterend oor wordt geboden. Of dit wel of niet iemand van de gemeente moet zijn, zijn de meningen over verdeeld. Mensen die zelf minima zijn geven aan dat als het meldpunt van de gemeente is de drempel voor veel mensen te hoog zal zijn en mensen het prettiger vinden om met bijv. een ervaringsdeskundigen te praten. Waar men het wel over eens was, is dat er een zekere expertise bij het meldpunt moet zitten, zodat mensen direct goed geholpen kunnen worden.

Ook moet er veel worden ingezet op preventie. Vaak gaat het snel van kwaad tot erger en komen mensen er niet meer uit. Er moet preventief gezorgd worden dat een kleine schuld niet escaleert. Hiervoor is onder andere samenwerking tussen instanties nodig.

Daarnaast zijn er veel regelingen, maar zijn deze allereerst niet allemaal bekend, maar is het ook veel werk om al deze regelingen aan te vragen. Daarom zou er één centraal punt moeten komen waar iemand terecht kan.

Als laatste moet er maatwerk worden geleverd in elke situatie.

Groep 1:

Verbinding in de wijk creëren, aan de deur gaan van een ervaringsdeskundige. Zorgen voor professionele begeleiding. Buurtcentra opzetten, stimuleren, al is het enkel voor koffie drinken. Ervoor zorgen dan mensen de deur uit komen.

Meldpunt.

Voorlichting geven over het onderwerp bij dagen en activiteiten waarbij mensen de deur uitkomen. Zoals Koningsdag of een rommelmarkt.

Vaak is wat mensen willen een gewillig oor.

Bij bestaande initiatieven en instanties aanwezig zijn, zoals het Zelfregiecentrum en het Repair Café. Hier komen al best veel mensen en hier raken mensen met elkaar ongedwongen in gesprek.

De mensen aan tafel zijn positief over het Zelfregiecentrum.

Voorkomen dat een kleine schuld te groot wordt. Omdat mensen geen buffer hebben en onverwachte kosten soms niet meer kunnen betalen, kunnen kleine schulden groot worden. Er moet preventief gezorgd worden dan een kleine schuld niet escaleert.

Er moet een overbruggingsuitkering worden gegeven als mensen net een uitkering aanvragen, maar de eerste betaling nog op zich laat wachten. Omdat ze geen buffer hebben en de eerste betaling van de uitkering op zich laat wachten, komen ze vaak direct al in de problemen.

Werk moet lonen!

Groep 2:

Er moeten sleutelfiguren gezocht worden, hier moet diversiteit in worden gezocht en het moet laagdrempelig zijn. Er moet via netwerken verbindingen worden gelegd. Er moet niet één keer verteld worden wat er is, maar het moet echt duidelijk zijn.

Er moeten mogelijkheden zijn voor burgerinitiatieven (huiskamerprojecten), zodat er wellicht andere creatieve oplossingen komen. Tussen burgers zitten ook zeker mensen met kwaliteiten, het beleid zou samen met burgers geschreven moeten worden.

Werken moet lonen, er moet meer speelruimte komen bij uitkeringen. Belonen hoeft niet persé in geld, maar een variant zou ook passend zijn. (bijv. als beloning kaartjes voor theater, bioscoop, enz).

Bij arme gezinnen moet de hechting groter worden, mensen in armoede zijn overlevers.

Om arme ouderen te helpen moet er hulp worden ingekocht, mensen komen gewoon niet meer buiten en missen hierdoor ook een groot deel informatie.

De professionals worden wegbezuinigd en vrijwilligers worden te zwaar belast.

- Het financieren van een opleiding voor mensen in de bijstand.
- Initiatief DAL: stempelkaart voor ouders die helpen op school, hiermee kunnen ze sparen voor een cadeau.

Groep 3:

Mensen kunnen zich laten zien/horen. We moeten ervoor zorgen dat de stempel eraf wordt gehaald.

Het gesprek moet worden aangegaan met UWV en woonwijken. Ook zouden professionals moeten bellen in plaats van post. Ook hier moet het gesprek worden aangegaan. De lijnen moeten kort zijn.

Er moet maatwerk worden geleverd en breder gekeken worden naar beleid.

Ruilsystemen moeten worden opgezet, kk: omgaan en geld.

Groep 4:

- Seniorenvoorlichters bij pensioengerechtigden leeftijd;
- Informatie geven over voorzieningen die er zijn;
- Budgetcursussen (op scholen) en AMW;
- Voorlichting over verslaving;
- Studeren voor jongeren beter betaalbaar maken;
- Volkstuinjes beschikbaar stellen (via wijkraad Leuken – zij willen ook wel meedenken);
- Supermarkten: meer spullen die over de datum zijn aanbieden en dan met name naar scholen voor kinderen met een minder gevulde broodtrommel;
- Tandarts voor mensen met lagere inkomsten;
- Vrijwillige budgetcoaches;
- Zaken terughalen om slagingspercentage van inburgeringcursus te verhogen;

- Vrijwilligers koesteren en faciliteren;
- Collectieve zorgverzekering met eigen risico.

Groep 5:

Er moet meer samenwerking komen (op meerdere vlakken, tussen burgers zelfs, maar ook met organisaties).

De BSGW moet het beleid aanpassen.

Er moet een platform komen voor armoede en hoe.

Groep 6:

Waardigheid teruggeven door middel van basisinkomen.

Venlo heeft een plan van aanpak, eropaf analfabeten.

Ambulante hulp.

De voorwaarden/regels moeten worden verruimd bij bijv. Stichting Leergeld.

Er zou een kinderpanel moeten komen, zodat echt duidelijk wordt wat kinderen nodig hebben.

Er moet een sociale kaart worden uitgebracht, een gemeentewijzer publicatie. Ook zou er een boekje beschikbaar moeten worden gesteld.

Daarnaast dient er een meldpunt (armoede) te komen binnen de gemeente. Hier kan je dan doorgeven als je signalen ziet, deze moeten bespreekbaar worden gemaakt.

Tijdens een intake moet er goed worden doorgevraagd met betrekking tot dit onderwerp.

Ook is er een te grote drempel om naar de gemeente te stappen, daarom zou men in de buurten moeten gaan zitten, dicht bij de burger.

De burger zou zich maar bij één punt moeten hoeven te melden en gegevens aanleveren. Ze zouden "even" gepamperd moeten worden, dat alles wordt geregeld, daarna kan alles weer terug (in beheer van de burger).

Er moet geïnvesteerd worden in het feit dat kinderen moeten leren omgaan met geld.

De capaciteiten van mensen moeten beloond worden en niet gestraft. Er moeten daarom geen boetes worden opgelegd, maar ze zouden juist punten of bonnen kunnen verdienen, waarmee ze dan recht kunnen krijgen op bepaalde zaken.

Groep 7:

Er moet meer gecommuniceerd worden over de regelingen, de informatie moet ergens op papier staan (sociale kaart). Er moet een vertaalslag worden gemaakt naar de inwoners over wat mogelijk is. Het moet mensen duidelijk zijn dat als ze in de situatie terecht komen, ze weten waar ze moeten zijn. De gemeente moet daarom ook extra alert zijn als er life-events bij mensen (in het bestand) gebeuren. In deze situatie moet er worden doorgevraagd en indien nodig doorverwezen.

Succesverhalen zouden moeten uitgedragen van mensen die uit de problemen zijn gekomen. Dit kan motiverend werken. Deze zouden gepubliceerd kunnen worden in de gemeentewijzer.

Ouders moeten worden bemoedigd om armoede te bespreken en kinderen moeten voorlichting over armoede krijgen op de basisschool. Vaardigheden moeten worden aangeleerd om de zelfredzaamheid te vergroten.

Een lidmaatschap en stuk grond bij Lamershof aanbieden om de sociale cohesie te bevorderen. Ook zou de mogelijkheid van het benutten van een kleine beloning voor vrijwilligerswerk moeten worden toegekend.

Er zou een collectieve inkoop moeten komen voor alle inwoners van zorg, energie en basisbehoeften. Er moet een broodfonds komen, een centrale Kledingbank Limburg en een overkoepelend noodfonds.

Daarnaast zouden huisartsen moeten meewerken en dient er gebruik te worden gemaakt van de Weerter-landpas. Of zou er iets moeten worden opgezet wat de ruilhandel bevordert.

Groep 8:

Er moet een meldpunt armoede komen. Daarnaast moet een bewustwording bij de professionals komen over signalen van armoede en moet duidelijk zijn waar mensen signalen kunnen melden. Professionals moeten vast blijven houden en niet meer loslaten, ook al staat het niet in je taakomschrijving.

Het plezier van het 'goed doen' of het iets kunnen betekenen moet worden uitgedragen. Men moet buiten de kaders denken over wat er gedaan kan worden, zoals een les omgangskunde.

Groep 9:

Er moet meer maatwerk worden geboden, ook binnen de wet- en regelgeving. Er dient gekeken te worden naar de mensen achter het verhaal. Ook de voedselbank moet maatwerk regelen en een eenpersoonshuishouden geen vijf kilo aardappelen meegeven.

Er moet veel informatie worden gegeven over de hulp die je bij de gemeente kan krijgen. Deze informatie moet herhaald blijven worden.

De mogelijkheid van het koppelen van een maatje die je op weg helpt aan iemand die in een bepaalde situatie is beland. Belangrijk is ervoor te zorgen dat mensen worden gehoord.

Mooie initiatieven dienen goed te worden weggezet en niet zeggen 500 stuks en daarna op=op.

Vraag 5: Wat zou jou bijdrage hierin kunnen zijn?

Mensen moet beginnen met elkaar te helpen, de eerste stap hierin is het onderwerp armoede bespreekbaar maken. De schaamte moet er vanaf. Het gesprek moet dus worden aangegaan. Tijdens dit gesprek moet er worden doorgevraagd, voor een dergelijk gesprek is een lange adem nodig.

Groep 1:

Je moet bij jezelf beginnen, je (sociale) omgeving helpen, zelf win-win situaties creëren.

Inzet beweegmakelaar. Ze begeleidt eigenlijk alleen volwassenen, maar maakt geregeld uitzonderingen.

Elkaar helpen (in de buurt), waar nodig. Dit is op de Zuiderstraat normaal (Eige wies is ouch wies). Hier helpt men elkaar met koken en schoonmaken enz.

Raadgeven, meedenken en ideeën inbrengen en begrip houden voor elkaar. Belangrijk is niet opgeven.

Mensen helpen met waar je expertise ligt, bewoner helpt mensen met het doen van aangifte bij de belastingdienst.

Ervoor zorgen dat mensen zich betrokken voelen, mensen laten meedenken over het probleem.

Een lokale ruileconomie opzetten, waar men goederen en diensten kan ruilen. In Nijmegen en Rotterdam zijn hier al initiatieven van gestart. LETS, lokale ruilkring.

(www.letsnijmegen.nl/lidmaatschap/contributie)

Punt Welzijn organiseert dit jaar voor het tweede jaar een ruilbeurs voor organisaties waar ze diensten kunnen ruilen tegen bijv. vrijwilligerswerk. (Kim zal hier binnenkort meer informatie over ontvangen.)

Groep 2: niet aan toegekomen.

Groep 3:

Benadrukken dat het normaal is om over armoede/geld te praten.

Groep 4:

Doorvragen en ondersteuning bieden. Informatie verstrekken.

Wachtlijsten in de zorg beperken, zodat situaties niet escaleren (GGZ).

VSB fonds: eenzaamheidssignaleringsfonds (mini symposium) – Biest, Groenewoud en Leuken.

Groep 5:

Iedereen zou bezig moeten zijn met signalering. De taboe en schaamte moet er vanaf.

Informatie betreffende het onderwerp moet laagdrempelig verspreid worden.

Er moet een meldpunt komen. Of een antwoordapparaat waar men armoede kan melden of een vraag kan stellen. Het meldpunt (voor vragen) zou dan wel anoniem moeten kunnen.

Huisartsen moeten betrokken worden hierin.

Groep 6:

Er zouden ervaringsdeskundigen moeten worden ingezet, budgetcoaches in een kleine groep. Er moet kritisch gekeken worden naar ieders situatie en er moet diepgang in het gesprek worden gebracht. De taboe omtrent armoede moet worden doorbroken.

Iedereen kan mensen ondersteunen en advies geven. De signalen moeten bespreekbaar worden gemaakt. Ook kan iedereen meedenken over het probleem.

Het geld dat naar de bewindvoerder gaat moet worden ingezet voor de schulden, zodat iemand de rust vindt en zelf in de kracht wordt gezet om zelf de financiën te kunnen doen.

Groep 7:

Mensen moeten elkaar verbinden en ervoor zorgen dat de taboe wordt weggenomen. Daarnaast kunnen mensen vrijwillig andere mensen wegwijs maken. Signalen alarmeren, bijv. door het te bespreken met de Wmo.

Laaggeletterdheid is een probleem, hierin zouden trainingen kunnen worden gegeven.

Ook moet er een ambassadeurschap worden opgezet.

Groep 8:

Iedereen zou meer oprechte interesse kunnen tonen in mensen, een voorbeeldfunctie zijn en het thema meer in je eigen netwerk bespreken.

Groep 9:

Iemand zou zich beschikbaar kunnen stellen om zijn/haar verhaal te kunnen doen/stem te laten horen.

Bijlage 5f - Overzicht ideeën professionals
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 15 mei 2017

Het idee	Voor wie?	Toelichting	P	V	C
Samenwerken	Professionals	Er moet meer samenwerking komen tussen de verschillende organisaties. Op deze manier kunnen mensen efficiënt worden doorverwezen. Door het organiseren van bijeenkomsten voor professionals leren organisaties elkaar kennen en krijgen ze helder wat eenieder doet. Er kunnen dan multidisciplinaire overleggen plaatsvinden.	X	X	X
Ambassadeur	Iedereen	Een vertegenwoordiger voor mensen die in armoede leven. Deze persoon maakt het onderwerp bespreekbaar. De ambassadeur kan ook voor wijken worden aangesteld.	X	X	X
Voorlichting op middelbare scholen	Jongeren	Door de voorlichting moet het onderwerp bespreekbaar worden gemaakt, maar ook moet er voorlichting worden gegeven over hoe om te gaan met geld, schulden en het doen van administratie.	X	X	X
Het taboe rondom armoede doorbreken	Iedereen	Het vinden van interventies om het taboe rondom armoede te doorbreken.	X	X	X
Sociale controle in de buurt	Iedereen	De sociale controle in wijken is in de loop van de jaren sterk verminderd. Dit moet weer worden opgezet. Belangrijk is dat op een voor het gevoel natuurlijke manier verloopt. Er moet een kartrekker zijn die mensen weet te motiveren om mee te werken en activiteiten te organiseren. Mogelijk kan er ook op een kleinere schaal worden gestart, namelijk bij het opzetten van bewonerscommissies in wooncomplexen.	X	X	X
Kwijtschelding bij gemeentelijke belastingen	Iedereen	De kwijtschelding moet elk jaar worden aangevraagd, het idee is dat als de situatie van degene niet is veranderd, dat hij het jaar daarna de kwijtschelding standaard krijgt. Dit houdt in dat degene het dan niet elk jaar expliciet hoeft aan te vragen.	X		X
Thuiszorg voor ouderen	Ouderen	Er moeten betere regelingen komen omtrent de thuiszorg voor ouderen. Op deze manier kunnen ze langer zelfstandig wonen.	X		X
Informatievoorziening	Iedereen	De informatie die beschikbaar is moet in makkelijke taal worden overgebracht naar de mensen toe.	X	X	X
ZZP-ers actief benaderen	ZZP-ers	ZZP-er zijn kan een zekere onzekerheid meebrengen, om dit in kaart te brengen moeten zij actief worden benaderd. Op deze manier weten zij dat er een organisatie/de gemeente is die voor hen klaarstaat.	X	X	X

Bijlage 5f - Overzicht ideeën professionals
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 15 mei 2017

Meldpunt	Iedereen	Het centrale meldpunt is er voor iedereen, voor mensen die signalen willen doorgeven, voor mensen die zelf vragen hebben en voor professionals. Signalen die binnenkomen, kunnen dan gebundeld worden. Belangrijk is dat het meldpunt anoniem kan zijn.	X	X	X
Anticiperen op life events	Iedereen	Ingrijpende life events kunnen een trigger zijn om in armoede te belanden. Belangrijk is om een lijstje te maken waar je aan moet denken als een dergelijke life event is gebeurd. Hierop staan de zaken waaraan je moet denken om de nieuwe situatie vast te leggen, zoals het aanpassen van de verzekeringen e.d.	X		
Maatwerk	Iedereen	Iedere situatie en persoon is anders, daarom moet er elke keer maatwerk worden geleverd. Regelingen moeten worden aangepast dat het ook daadwerkelijk passend is voor de situatie.	X		X
Basisinkomen	Iedereen	Een basisinkomen is een vast (maand)inkomen, dat de overheid aan iedere burger verstrekt of garandeert zonder daar voorwaarden bij te stellen. Het heet basisinkomen omdat het net genoeg is om van rond te komen. Wie een hoger inkomen wil blijft aangewezen op andere bronnen zoals inkomsten uit arbeid.	X	X	X
Ruileconomie	Iedereen	Weert moet een ruileconomie opzetten, waar mensen hun producten en diensten tegen elkaar kunnen ruilen. Dat er een gebrek aan geld is, wil niet zeggen dat mensen zich niet op een andere manier kunnen aanbieden.	X	X	X
Maatje	Iedereen	Mensen in een armoede situatie komen er vaak zelf niet meer uit. Zij hebben hulp nodig van iemand die ze vertrouwen. Het aanwijzen van een maatje die erop toeziet dat de post wordt opengemaakt en dat er orde komt in de administratie, kan eraan bijdragen dat degene meer grip krijgt op zijn situatie.	X	X	X
Inzetten van de Geluuskoffer	Kinderen uit groep 3 tot en met 8	De doelstelling van Geluuskoffer is kinderen op jonge leeftijd inzicht te geven in het praktisch herkennen en ontwikkelen van geluk waardoor zij een stevige basis meekrijgen voor de toekomst. Geluuskoffer investeert in jong leiderschap en het welzijn van kinderen, zodat zij vanuit innerlijk vertrouwen verschil durven te maken in de wereld en hun eigen koers durven te varen. Kinderen die in zichzelf geloven zijn in staat om niet alleen verantwoordelijkheid te	X		

Bijlage 5f - Overzicht ideeën professionals
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 15 mei 2017

		nemen voor hun eigen geluk, maar ook voor het geluk van de ander. Kinderen zijn pas in staat samen te werken, samen te leven en goed te zijn voor de ander en de wereld als het goed gaat met het kind zelf.			
Cursus voor statushouders	Statushouders	In Nederland zijn er veel regels die vaak onbekend zijn voor statushouders. Om ervoor te zorgen dat statushouders hierdoor niet bij voorbaat in de problemen komen moeten er cursussen worden gegeven over hoe om te gaan met geld en de instanties in Nederland.	X	X	X
Eén centraal punt, de Geldwijzer	Iedereen	Voor veel mensen is het onduidelijk waar ze voor welke regeling moeten zijn. Het opzetten van één centraal punt voor de burger zou dit probleem oplossen.	X	X	X
Bestaande initiatieven beter inzetten	De gemeente/organisaties	Voor goede initiatieven die nu al bestaan zijn soms wachtlijsten, waardoor mensen de hulp niet kunnen ontvangen die ze wel hard nodig hebben. Dit moet worden aangepast. De reden van de wachtlijsten moet worden achterhaald en op worden geanticipeerd.	X	X	X
Buddy-systeem	Iedereen	Het organiseren van een buddy-systeem waarbij een inwoner met armoedeproblematiek gekoppeld wordt aan één vaste buddy die de belanghebbende op maat begeleidt en ondersteunt.	X		X
Calamiteitenbijstand	Iedereen	Er moet bijstand komen dat kan worden ingezet als er snel actie moet worden ondernomen, zodat de problemen niet vergroten. Denk hierbij aan tegemoetkoming duurzame goederen en huurlasten.	X		X
Uitbreiden collectieve verzekering	Iedereen	Sporten is belangrijk voor de gezondheid van mensen, niet alleen voor het lichaam, maar ook voor de geest. Het toevoegen van een leefstijlprogramma aan het pakket kan ervoor zorgen dat andere zorgkosten omlaag gaan.	X	X	X
Sociaal Cultureel Fonds (SCF) aanpassen	Minima	De manier waarop het SCF nu wordt uitbetaald heeft niet het gewenste doel. Mensen besteden het geld namelijk niet waarvoor het is bedoeld. De gemeente zou het bedrag in vouchers voor lokale ondernemers moeten verstrekken aan de mensen. Op deze manier help je ook ondernemers in Weert.			X
Werk moet lonend zijn	Iedereen	Op het moment dat mensen in de uitkering gaan werken, worden ze 100% gekort (buiten de 6 maanden dat 25% mag worden vrijgelaten). Er is dus geen beloning voor het feit dat mensen aan het werk zijn, dit moet veranderen. Daarnaast is het ook zo dat	X		x

Bijlage 5f - Overzicht ideeën professionals
 Bijeenkomst 'Aanvalsplan armoede' - 15 mei 2017

		wanneer mensen variabele inkomsten hebben, zij de informatie omtrent hun inkomsten maandelijks moeten doorgeven. Dit levert meer werk op. De angst dat ze dingen fout zullen doen levert ook stress op. Belangrijk is ook dat mensen die werken er financieel niet op achteruit gaan, doordat ze bijv. niet alle reiskosten vergoed krijgen.			
Analyseren risicogroepen	Professionals	Professionals moeten alert zijn op groepen mensen die onder de risicogroepen vallen om in armoede te geraken. Denk hierbij aan statushouders, ZZP-ers, alleenstaande ouders, jongeren en arbeidsongeschikten.	X	X	X
Eén contactpersoon bij de gemeente	Uitkerings-gerechtigden	De contactpersonen bij de gemeente wisselen nogal vaak, hierdoor raakt de belanghebbende het overzicht kwijt, maar de consulent ook.			X
Eén regisseur	Uitkerings-gerechtigden	De belanghebbende moet bij de gemeente te maken met één contactpersoon, de regisseur. Deze persoon is dan de link naar alle afdelingen toe. Voor de cliënt is het belangrijk dat ze weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen. Een regisseur moet het gesprek met de cliënt aangaan en doorvragen over hoe zijn/haar situatie is.			X
Sociale kaart	Iedereen	Informatie over alle regelingen moeten duidelijk worden weergegeven, zodat iedereen in één oogopslag kan zien waar zij wellicht recht op hebben.	X	X	X
Toeslagen standaard toekennen	Iedereen die recht heeft	Wanneer de situatie van belanghebbende niet is veranderd en hij/zij de toeslag het jaar ervoor ook heeft ontvangen, dan moet de gemeente de toeslag daarna ambtshalve toekennen. Op deze manier heeft de belanghebbende niet de rompslomp van alle aanvragen elke keer weer.			X

Vraag 1: Wat versta je onder armoede? Waar denk je aan bij het woord armoede?

Armoede is een containerbegrip, het is afhankelijk van hoe iemand armoede ervaart en aan welke zaken men prioriteit geeft. Armoede is in ieder geval niet kunnen voorzien in eerste levensbehoefte, niet kunnen participeren en sociale uitsluiting ervaren.

Groep 1:

Deze groep heeft zich voornamelijk gefocust op het bedenken van oplossingen.

Groep 2:

Sociale uitsluiting, isolement, terugtrekken. Mensen in armoede moeten continu keuzes maken (of een broek voor de zoon of de rekening van Essent). Mensen kunnen niet mee in de samenleving, ze kunnen niet meedoen met merkkleding of telefoon.

Armoede levert hoge stress op, veel zorgen, hoofdpijn. Armoede kan iedereen overkomen en je hebt je portie geluk/mazzel nodig om eruit te komen. Armoede gaat ook vaak over van generatie op generatie.

Groep 3:

Armoede is een containerbegrip, het is afhankelijk van hoe iemand armoede ervaart en aan welke zaken men prioriteit geeft. Vaak kunnen mensen dan geen balans aanbrengen, o.a. aan de inhoud van hun leven als hun eigenwaarde. Mensen moeten keuzes blijven maken bij schaarste.

Daarnaast heb je ook nog sociale armoede. Dit houdt in dat mensen niet mee kunnen doen in de maatschappij, ze zijn minder zelfredzaam en hebben een klein tot geen netwerk om aan te spreken.

Groep 4:

Armoede is de huur niet meer kunnen betalen, je kinderen niet naar de opvang kunnen brengen, inkomen hebben onder 120% van de WML grens. Armoede kan ook zijn dat je wel alles kan betalen, maar daarnaast bepaalde dingen niet meer kunnen doen, dus niet kunnen deelnemen in sociale participatie. Hierdoor ontwikkelen mensen zich ook niet meer.

De inkomsten en uitgaven zijn dan vaak niet in verhouding en mensen hebben onvoldoende kennis van financiën. Dit is ook duidelijk bij statushouders, ze begrijpen bepaalde zaken niet in Nederland en moeten daardoor terugbetalen en komen zo in de schulden.

Er zijn vaak veel verschillende potjes, dit zou centraler moeten.

Er heeft een verschuiving plaatsgevonden. Vroeger had met bed, bad en brood, nu hebben mensen meer dingen nodig, zoals sociale participatie.

Groep 5:

Allereerst is armoede het niet kunnen voorzien in de eerste levensbehoefte (financiële armoede). Daarnaast is er nog persoonsgebonden armoede, deze is voor iedereen anders. Als laatste heb je nog maatschappelijke/sociale armoede, mensen kunnen dan wel voorzien in de eerste levensbehoefte, maar kunnen daarnaast niet meer participeren in de maatschappij.

Groep 6:

Armoede is niet kunnen voorzien in levensonderhoud, keuzes moeten maken, niet kunnen participeren en een verslechterende leefstijl. Door schulden kunnen ze net rondkomen, hierdoor kunnen kinderen niet altijd meedoen, ervaren mensen stress en eenzaamheid en hebben ze geen toekomstperspectief. Dit kan komen doordat men werkloos is of chronisch ziek. Armoede resulteert ook in zorgmijding.

Groep 7:

Een minima inkomen, mensen die naar de voedselbank moeten gaan. Armoede is echter breder dan geld, het is ook eenzaamheid. Het is elke weer opnieuw overleven en vechten.

Groep 8:

De basis betekenis is dat mensen niet hun primaire/dagelijkse levensbehoeften kunnen voorzien (ondanks voldoende inkomsten). Armoede kan ontstaan door beperkte inkomsten maar ook door het niet kunnen omgaan met geld of cultuurverschillen en een taalbarrière. Opvoeding speelt een grote rol.

Stichting Leergeld heeft aangegeven dat armoede is als kinderen geen maatschappelijke start kunnen maken, die anderen in de omgeving wel kunnen maken. Armoede resulteert in isolement, niet bij een vereniging kunnen, integrale problematiek, bij verjaardagen geen traktatie kunnen meenemen, verdeeldheid en ongelijkheid in mogelijkheden.

Er ligt een taboe om over armoede te praten.

Groep 9:

Armoede is als:

- Je geen touwtjes hebt om aan elkaar te knopen maar rafeltjes;
- Je nooit weg kunt;
- Niet naar verjaardagen kunt (sociale armoede);
- Er geen ruimte is voor iets extra's;
- Je altijd moet rekenen;
- Je niet meer competent bent om beslissingen te nemen;
- Veel stress ervaart;
- Er veel ziekteverzuim is;
- Je schaamte ervaart;
- Er geen geld is voor contributie voor sportclubjes;
- Je wantrouwig bent en vertrouwen in jezelf afneemt;
- Het inzicht in eigen handelen afneemt, waardoor zelf actie ondernemen moeilijker wordt.

Groep 10:

Armoede is:

- Niet kunnen participeren, zeker bij onbalans op de diverse levensgebieden;
- Vluchten, het ene potje met het andere vullen;
- Zorgmijding;
- Breed aanwezig in de samenleving;
- Isolement;
- Eenzaamheid;
- Ongezond eten, dit is vaak goedkoper;
- Hoge drempel/schaamte ervaren om hulp te zoeken.

Groep 11:

Armoede is niet meer in de levensbehoefte kunnen voorzien, niet kunnen meedoen, eenzaamheid en isolement. Kinderen zijn hier vaak de dupe van. Bij armoede is er vaak sprake van een fundering die niet goed is en een laag opleidingsniveau.

Groep 12:

Armoede is wanneer je te weinig held hebt om alles te bekostigen, niet kunt deelnemen aan het sociale leven en er een vrijheidsbeperking is dat ook het creatieve vermogen aantast. Je ziet vaak een gedragsverandering bij mensen. Mensen ervaren stress en gaan vaker naar de dokter.

Ook is er vereenzaming door met name schaamte en schuldgevoel. Mensen in armoede voelen jaloezie naar anderen toe, eigenlijk is er verwaarlozing op alle aspecten. Ook hebben mensen in armoede een verhoogde kans op crimineel gedrag.

Vraag 2: Wat doet jouw organisatie specifiek op het gebied van armoede voor inwoners van Weert?

Er zijn veel verschillende organisaties die elk vanuit een andere manier eenzelfde doel hebben en dat is mensen helpen. Dit gebeurt door hulp bij het bijhouden van de administratie, doorverwijzen, doorvragen en een luisterend oor bieden, financieel helpen en informeren.

Groep 1:

Bibliotheek: preventie, informatie en educatie

Humanitas: Maatjesprojecten, ondersteuning bij echtscheiding, thuisadministratie, jongeren en schulden

SKW: zeer breed aanbod wat makkelijk verspreid wordt onder de 4000 ouderen die lid zijn

Moveo: zelfregie en laagdrempelig

Punt Welzijn: preventie, verbinden, signaleren, ondersteunen, emanciperen

Groep 2:

Bibliocenter bestrijdt de laaggeletterdheid en het verspreiden van het Weerter Minima boekje.

CPM adviseert de raad.

MOVEOO is een maatschappelijke opvang, zij zijn er om zaken te regelen en te zien op veiligheid. Zij werken ook samen met ketenpartners i.v.m. uithuiszettingen.

Sleutel tot jouw talent zet indirect in op preventie. Zij begeleiden jongeren en ouderen naar werk toe vanuit een bepaalde achtergrond (leerwerktrajecten).

Signalen moeten bespreekbaar worden gemaakt en mensen moeten goed worden doorverwezen.

Groep 3:

Stg VAO: inzicht creëren in inkomsten/uitgaven, administratie ordenen. Budget coaching op weg naar zelfredzaamheid. Ze zijn laagdrempelig te bereiken.

GTB Zorggroep: inzicht krijgen, coaching, wijzen op inkomens verruimende voorzieningen.

Gem. Weert: burgers attenderen op reguleringen en organisaties, schulddienstverlening, begeleiden/beheersbaar maken van schulden, inkomensondersteuning en verwijzen naar de juiste instanties. (vakantie/sport/cultuur/leergeld)

Wonen Limburg: signaleren van huurachterstanden, dit samen met een project van de gemeente en AMW. WL heeft het beleid dat men niet op straat wordt gezet en hebben een twee huren beleid (de mogelijkheid tot verlaging van de huur voor een bepaalde periode). Daarnaast vinden er huisbezoeken plaats en kan een budgetcoach ingezet worden.

Buro Perspectief: zij zijn er voor mensen met een beperking/handicap/PSW. Zij voeren administratie, budgetbeheer, werken samen met MOVEOO en proberen het systeem te ontzorgen.

Punt Welzijn: zij doen opbouwwerk en ondersteunen groepen, zoals minima. Daarnaast doen zij aan vroeg signalering, hebben zij een verbindende en doorverwijzende factor. Zij hebben een afdeling jongerenwerk die zich inzetten voor de jeugd, een servicepunt met vrijwilligerswerk waar mensen terecht kunnen voor handvatten om zich in te zetten in de buurt/wijk.

Vincent van Gogh: FACT begeleiding van de patiënt met een ernstige psychiatrische aandoening op het gebied van alle wet- en regelgeving.

Groep 4:

CJG: ondersteunen bij leergeld/sportfonds en fondsen aanschrijven en linken leggen naar andere ondersteuning.

AMW: zij ondersteunen cliënten bij vragen, doen aan budget beheer, geven cursussen en verwijzen door naar andere instanties.

VAO: ondersteunen bij het doen van de administratie, leggen alle inkomsten en uitgaven tegenover elkaar en leggen de keuzes van de mensen onder de loep. Ook maken ze inzichtelijk waar mensen recht op hebben en vragen dat (samen) aan.

Wonen Limburg: bij een huurschuld voorkomen dat mensen uit huis worden gezet en hierdoor op straat belanden. Hiervoor is een convenant opgezet.

Hoera, peuterspeelzaal: als mensen de rekeningen niet meer kunnen betalen dan gaan zij met de mensen in gesprek en proberen tot een oplossing te komen, dit kan resulteren in een kwijtschelding. Daarnaast hebben ze een SMI regeling met de gemeente.

Leergeld: zij zorgen ervoor dat kinderen zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan school(activiteiten) en verenigingen.

Groep 5

Humanitas: thuisadministratie (gezamenlijk plan) en het maatjestrject.

Wonen Limburg: Budgetcoach, zij gaan ook op huisbezoek bij één á twee maanden huurachterstand.

Kledingbank: zij hebben een integrale aanpak, zij hebben scholing- en re-integratietrajecten, maar bieden ook kleding en schoenen aan via verwijzende instanties, dit houdt in dat het inkomen niet volledig uitgezocht hoeft te worden. Zij zijn van mening dat de gemeente hier het voortouw in moeten nemen en dat er meer eenduidigheid van de gemeente moet komen.

Bewindvoering: zij stabiliseren een dossier, als er schulden zijn sturen zij richting SDV en werken samen met andere hulpverleningsinstanties, zoals bemoeizorg.

Groep 6:

De bewindvoerder die deelneemt is uit Venlo en is (nog) niet bekend met de sociale kaart van Weert.

De Beweegmakelaar (Punt Welzijn): geeft clinics voor € 1,00 voor een gezondere leefstijl (ook statushouders). Ze ervaart een goede samenwerking met organisaties voor het uitruilen van diensten. (18+ tot en met senioren)

Al Osra Zorg: zij signaleren en verwijzen door, geven advies, schrijven fondsen aan en begeleiden richting een baan. Ze willen het thema uit de anonimiteit halen.

CJG: zij zijn er voor iedereen onder de 18 jaar, werken samen met Jeugdsportfonds en stichting leergeld. Ze geven opvoedondersteuning en leren jongeren omgaan met een pinpas, rekeningen en bijbaantjes en hebben gesubsidieerde kinderopvang.

Groep 7:

Al Osra zorg: preventief, verzorging van SDV

SJG: zij bekijken de situatie heel breed, verwijzen door

Groep 8:

Risse begeleidt naar netwerkpartners, ze geven cursussen omgaan met geld en begeleiden naar werk.

De andere organisaties hebben hier geen antwoord op gegeven.

Groep 9:

CPM heeft maandelijkse vergaderingen en geven gevraagd en ongevraagd advies aan de WIZ. Ze worden hierin goed geïnformeerd door de gemeente (Kees Joosten en Maartje Lambers).

De Risse Groep biedt begeleiding naar werk, hebben een open deur als er problemen zijn met geld en verwijzen door naar schulddienstverlening of AMW en bemoeizorg (signalerende functie).

Kinderopvang Humanitas heeft ook een signalerende functie, bijv. als je ziet dat kinderen te kleine schoenen hebben. Ze verwijzen naar of wijzen op instanties. Daarnaast hebben ze korte lijnen met de gemeente indien er geen budget is bij de ouders. Ze hebben een bibliotheek opgericht om het lezen te stimuleren.

Als beschermingsbewindvoerder heeft zij een signalerende functie, moet zij zorgen voor bewustwording. Daarnaast ze te in op preventie door ouders te adviseren over zakgeld e.d. Het is soms erg lastig om samen te werken met familie en werkgevers.

Groep 10:

De Kredietbank heeft budgetbeheer en een aantal lopende trajecten schuldhulpverlening.

De Voedselbank deelt voedsel uit, geeft voorlichting over voorzieningen, verwijst naar instanties (bijv. gemeente en hulpverlening) en biedt een luisterend oor.

JGZ bespreekt met ouders hoe de gezinssamenstelling eruit ziet, wat hun inkomen is en hun netwerk enz., verwijzen door en geven interne scholing op grond van armoede. Dit item wordt breed gedragen.

Het CPM bekijkt het beleid van de gemeente en geeft gevraagd en ongevraagd advies, dit doen ze ook richting gemeenteraad.

De Risse (arbeidstraining centrum) geeft les over financiën, hebben een goed verwijsnetwerk (het AMV gaat spreekuur houden), proberen het vertrouwen te winnen het gesprek aan te gaan.

Groep 11:

Land van Horne doet aan palliatieve zorg, doen vrij weinig. Als de laatste zucht is uitgeblazen dan stopt alle zorg of wordt het in eigen tijd gedaan.

Vincent van Gogh helpt jongeren in armoede, begeleiden naar werk, school en zorginstaties en organisaties. Ze doen vooral de praktische zaken met de jongeren regelen.

CPM: komt, vooral beleidsmatig, op voor de Weerter minima.

Groep 12:

De Kledingbank Limburg verstrekt gratis kleding aan mensen die niet voor de Sponsorwinkel in Weert in aanmerking komen.

Als opvoeddeskundigen gaat ze op huisbezoek, signaleert en observeert ze. Ze wil graag op preventie inzetten doordat bijv. de gemeente meer huisbezoeken gaat doen na melding van bijv. de opvoeddeskundigen.

Huurdersbelangen van Wonen Limburg is er voor mensen met een kleine beurs. Wordt er één maand huur overgeslagen da volgt gelijk actie. Ook wordt de huur aangepast als er alleen een te dure woning beschikbaar is, normaal wordt er namelijk geen huis aangeboden dat mensen niet kunnen betalen.

Humanitas helpt door middel van vrijwilligers met de thuisadministratie. Ze pakken dit samen op met de deelnemers. Ze kunnen worden aangemeld door de gemeente of zichzelf aanmelden via een portal. Zij geven eigenlijk een voortraject om ervoor te zorgen dat een schuldhulptraject niet nodig is. Zo'n traject duurt over het algemeen niet langer dan een jaar, omdat de problemen waarvoor zij er zijn binnen een jaar eigenlijk wel moeten zijn opgelost, als dat niet het geval is wil het zegge dat de hulp moet worden geïntensiveerd.

De adviseur LZO geeft aan dat er vanuit de burger moet worden gedacht en niet vanuit hogerop.

Vraag 3: Wat zou er moeten gebeuren om meer zicht te krijgen op armoede? Hoe komen we in contact met 'verborgen armoede', inwoners die financiële zorgen hebben, maar nog niet bij instanties in beeld zijn.

Er zijn verschillende opties genoemd die tot meer zicht zouden kunnen leiden. Denk hierbij aan investeren in een vertrouwensband tussen burger en hulpverlener, samenwerken door signalen door te geven en te bundelen, voorlichting geven en het onderwerp armoede bespreekbaar maken. Er berust een gevoel van schaamte rondom armoede en zolang dit niet wordt doorbroken zal er altijd verborgen armoede blijven.

Groep 1:

Deze groep heeft zich voornamelijk gefocust op het bedenken van oplossingen om armoede te bestrijden.

Groep 2:

Er moet signalering komen, denk hierbij aan huisartsen, KDV's, GGD, scholen, banken en via de buurt (dorpsfiguren). We moeten gebruik maken van de kennis die anderen hebben. Er is veel schaamte rondom dit onderwerp en het is belangrijk dat er vertrouwen is. Daar staat dan wel tegenover dat mensen het zelf moeten willen vertellen.

Wat belangrijk is, is dat mensen onderling contact hebben, het gesprek met elkaar aangaan. Er moet ook duidelijkheid vanuit de gemeente komen en er moet een vertrouwenspersoon worden aangesteld. Het onderwerp moet bespreekbaar worden gemaakt binnen de gemeente.

Groep 3:

Er moet meer geïnvesteerd worden in de vertrouwensband, er dient meer samenwerking te komen tussen organisaties. Er moet een ambassadeur worden aangesteld die informatie verstrekt. Om de informatieverstrekking te bevorderen moet De Vraagwijzer ook in de middaguren open en moeten sommige informatieve folders/brieven/kranten toch worden bezorgd in een brievenbus met een NEE/NEE sticker.

Er moet een samenwerking komen met het UWV, SVB en pensioenverzekeraars om te signaleren of mensen op een sociaal minimum leven.

Groep 4:

De vraag is gesteld in dit groepje of je op verborgen armoede moet inzetten.

Het inzicht krijgen is afhankelijk van wat mensen willen laten zien. Praten over geld is bijv. lastiger dan praten over kinderen.

Het brengt een ethisch dilemma met zich mee, als je ze laat als ze zich niet melden heb je ook geen zicht wat ze gaan doen om dan toch aan geld te komen.

Groep 5:

Er zou voorlichting moeten worden gegeven op middelbare scholen.

Het verhaal rondom armoede moet uit de taboe worden gehaald.

Gemeente kan cijfers in kaart brengen rondom het niet stabiel blijven van de financiële situatie en hier op inhaken. Zo kan de doelgroep specifiek worden benaderd.

Proberen om mensen met verschillende culturele achtergronden op te leiden richting individuele benadering, aangepast op de situatie en achtergrond om zo het cultuuraspect te doorbreken.

Groep 6:

Er moet meer buurtzorg komen, dit kan door middel van het opzetten van evenementen en op zo'n dag als organisatie of gemeente zichtbaar zijn. Het gesprek moet met elkaar worden aangegaan. Ook professionals moeten het thema bespreekbaar maken. Mensen moeten niet worden uitgesloten.

Bij gemeentelijke belastingen wordt er beslag gelegd als er betalingsachterstanden zijn, hier moet kwijtschelding op komen, ook als het inkomen wel toereikend is.

Voor ouderen moet er thuiszorg komen. Bij de mantel zorginstanties moet de sociale kaart bekend zijn.

Presentaties en informatie moet worden gegeven in moskeeën om de statushouders op de hoogte te stellen.

ZZP-ers moeten actief worden benaderd via de KvK.

Er zou informatie moeten worden ingewonnen bij bedrijven met lagere inkomsten.

Als laatste zouden er presentaties moeten komen bij scholen aan leerkrachten. De leerkrachten weten dan wat de signalen zijn en kunnen het gesprek aangaan. Ze moeten het onderwerp durven te benoemen. Hetzelfde bij GGD's en peuterspeelzalen.

Groep 7:

Meer gebruik maken van de Wmo-medewerkers en thuiszorgmedewerkers. Zij moeten een signalerende functie krijgen.

Meer publiceren

Het opzetten van een meldpunt.

Groep 8:

De schaamte moet af van dit onderwerp. Er moet vroeg signalering komen. Signalen die er zijn moet gebundeld kunnen worden om er vervolgens op af te kunnen gaan.

De vraag die gesteld moet worden is of mensen wel voldoende zicht hebben op de sociale kaart, dus weten ze waar ze terecht kunnen met hun vraag?

Groep 9:

De geldkrant wordt gezien als een goed initiatief.

De informatie die gegeven wordt moet in makkelijke taal worden uitgebracht en niet in vakjargon. De mogelijkheden van alle regelingen moeten kenbaar worden gemaakt bij scholen en werkgevers.

Men zou meer inzicht krijgen in een situatie als de contactpersoon bij de gemeente niet te vaak zou wisselen. Er zou ook rechtstreeks contact met de burger en de contactpersoon mogelijk moeten zijn. Er moet contact blijven over het punt waar de problemen spelen. Als er andere partijen bij betrokken zijn, dan moet er toestemming worden gevraagd aan de inwoner. Korte lijnen zijn belangrijk. Ook moet De Vraagwijzer beter worden bijgeschoold.

Groep 10:

De signalen moeten gebundeld worden, o.a. van zorgverzekeraars, woningbouwverenigingen en nutsbedrijven. Ook moet er een anonieme hulplijn komen waar mensen hun vragen kunnen stellen.

Inwoners die een life-event hebben meegemaakt moeten preventief worden geïnformeerd door de gemeente, notarissen, advocaten, huisartsen etc.

Groep 11:

- Er moet niet alleen gekeken worden naar de inkomsten van mensen, maar ook naar de uitgaven, dus geen (niet alleen) een brief sturen bij een afwijzing, maar bellen;
- Inzetten op burenhulp;
- Signalen oppakken bij organisaties die dicht bij de mensen staan;
- Coalitie vormen!;
- De leefwereld voorop stellen en niet de systeemwereld, dus maatwerk leveren;
- Weg met het toetsen, maar doorvragen;

Groep 12:

Er moet een meldpunt komen, een anoniem nummer. Aan de lijn moet ook geen professional zitten maar een ervaringsdeskundige. Iedereen moet hier anoniem vragen kunnen stellen over zorg, armoede en overige zaken.

Communicatie moet verlopen in Jip en Janneke- taal. Een professional moet armoede als standaardonderwerp in het gesprek invoegen. Durf te vragen!

Er moet meer worden samengewerkt met organisaties, deze moeten ook benoemt worden in een krantje.

Vanuit huurdersbelangen is aangegeven dat er in complexen, bewonerscommissies moeten worden opgericht. Persoonlijk contact is erg belangrijk. Er is geopperd voor bewonerscommissies, omdat dit lastiger is op te zetten in wijken en buurten.

Vraag 4: Wat kunnen inwoners, vrijwilligers, instanties of gemeente doen, anders dan een zak geld? Wat missen we in Weert?

Er moet meer samenwerking komen met ketenpartners, belangrijk is out of the box thinking. Een sociale kaart moet ervoor zorgen dat alle regelingen overzichtelijk te raadplegen zijn en er moet voorlichting worden gegeven (bijv. op scholen) over hoe om te gaan met geld, schulden en het bijhouden van je administratie. Daarnaast moet er één loket komen waar mensen terecht kunnen voor alle financiële problemen en dient er een meldpunt te worden opgezet waar burgers en organisaties (al dan niet anoniem) een signaal kunnen doorgeven. Mensen die bekend zijn bij de gemeente moeten één contactpersoon/regisseur hebben, deze heeft een duidelijk beeld van de situatie en kan hier het beste op anticiperen.

Andere initiatieven die zijn genoemd is het aanstellen van een maatje, het invoeren van het basisinkomen, inzetten van ervaringsdeskundigen, invoeren van een ruileconomie en het uitbreiden van de collectieve zorgverzekering. (deze lijst is niet limitatief)

Groep 1:

- Laat de gemeente Weert niet alle rollen en taken op zich nemen, maar maximaal gebruik maken van organisaties die al verschillende taken uitvoeren ter bestrijding van armoede. Dus goed in kaart brengen welke organisaties wat doen en deze mobiliseren, verbinden en/of subsidiëren;
- In aanvulling op bovenstaande laat de gemeente Weert (in kader van armoedebestrijding) goed nadenken wat haar 'corebusiness' eigenlijk is en wat niet;
- Gebruik laagdrempelige instellingen zoals de bibliotheek om meer mensen te bereiken. Bijvoorbeeld een cursus geven in de bibliotheek zal vermoedelijk meer mensen aantrekken dan op het stadskantoor;
- Vind een goede balans tussen mensen zo veel als mogelijk zelf de regie laten houden en tegelijkertijd daadkrachtig te ondersteunen zodat mensen echte stappen vooruit kunnen zetten en vertrouwen krijgen;
- Biedt echt maatwerk, dus geen standaarden. Geef mensen echte aandacht en tijd
- Denk in oplossingen en mogelijkheden;
- Toon lef, durf regels los te laten. Ga voorbij de bureaucratie;
- Biedt praat- en ondersteuningsgroepen waar mensen kunnen leren om voorbij schaamte te kunnen delen en leren van anderen in een soortgelijke situatie;

Groep 2:

De houding van mensen moet worden veranderd, er moet niet veroordeeld worden. Er moet een luisterend oor worden geboden en er moet worden doorgevraagd door de professional.

Weert zou meer moeten experimenteren, meer moeten durven, zoals het opzetten van een ruileconomie en basisinkomen. Hierbij mogen best fouten gemaakt worden.

Er moet meer samenwerking komen met ketenpartners, men moet zich buiten de kaders bewegen, meer ruimte nemen en mensen meer begeleiden. Zo zou het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) ook kunnen doorverwijzen.

Er moet meer informatie beschikbaar zijn, er is een gemis aan kennis van wat er allemaal al is – sociale kaart.

Er zou een 'maatje' kunnen worden aangesteld die zorgt dat de zaken geregeld worden.

Groep 3:

Het inzetten van de training "Hoe ontvlucht ik de armoede van mijn ouders?" van de Geluuskoffer. Ook zou er voor statushouders een cursus moeten worden gegeven over hoe om te gaan met geld.

Voor volwassenen een sportfonds/cultuurfonds (samenfonds) opzetten.

Het komt voor dat er een inkomstenterugval is, zoals voor oudere WSW-ers of een wijziging van de uitkeringsinstantie. Voor deze mensen en iedereen anders is informatie bij organisaties via bijeenkomst of website over mogelijkheden binnen de gemeente nodig.

Ook zou een loket "Geldwijzer" kunnen helpen. Een centraal punt voor de burger.

Groep 4:

Het invoeren van het basisinkomen. Basisvoorzieningen beschikbaar maken.

Er zou bij verenigingen de vraag moeten worden neergelegd of zij een bepaald aantal leden zouden willen toelaten. Er moet meer ingezet worden op preventieve activiteiten en meer aandacht op middelbare scholen omtrent armoede.

Daarnaast moet er beter worden ingezet op bestaande initiatieven, bijv. zorgen dat wachtlijst bij de voedselbank verdwijnt en moeten er goedkopere initiatieven worden ingezet, zoals het leren onderhouden van een moestuin en wandelclubs oprichten i.p.v. lid worden van een sportclub. Initiatieven van ruilen en gebruik maken van elkaar diensten moet ook worden gemotiveerd.

Echter, eerst moet er een beeld worden gevormd van wat er allemaal is.

Groep 5:

Er zou meer voorlichting moeten worden gegeven en er zou overleg moeten plaatsvinden tussen maatschappelijke organisaties.

Groep 6:

Er zou meer voorlichting kunnen worden gegeven, zodat professionals weten wat ze moeten doen. Op deze manier kunnen ze snel interveniëren en dit ook op maat doen. Door het plannen van meer multidisciplinaire overleggen kunnen er ook meer plannen komen, dit kan door middel van een samenwerkingsambtenaar.

Bijzondere bijstand zou meer op individuele gronden moeten worden bekeken. Het zou meer een calamiteitenbijstand moeten zijn.

Er zou een leefstijlprogramma in de collectieve verzekering moeten worden opgenomen.

Het SCF zou beter terecht moeten komen, bijv. door middel van het benaderen van verenigingen voor een beperkt budget.

Als er prijsafspraken worden gemaakt met lokale aanbieders dan kan de gemeente vouchers verstekken en kunnen mensen tegen een gereduceerd tarief producten kopen. Ook zou er actiever met sponsors moeten worden gewerkt of de optie om vrijwilligerswerk te doen in ruil voor een abonnement.

Het inzetten van het basisinkomen. Wat belangrijk is, is dat werk lonend moet zijn, bijv. door het vergoeden van de reiskosten. Er moet in ieder geval voor worden gezorgd dat mensen er niet op achteruit gaan als ze gaan werken.

Groep 7:

Er moet overleg komen met woningbouwverenigingen, maar dan ook met de mensen die bij de huurders over de vloer komen, zoals monteurs en klusjesmannen. Er moet sowieso meer worden samengewerkt met andere organisaties. Daarnaast moet er één lokaal punt komen voor alle regelingen en een sociale kaart die duidelijk aangeeft welke mogelijkheden er allemaal zijn.

Groep 8:

Er moet meer worden ingezet op vroeg signalering. Risicogroepen moeten worden geanalyseerd en ze moeten dan binnen een bepaalde tijd aanschrijven.

De focus moet niet alleen liggen op kinderen, maar ook op de ouders. Het idee werd geopperd om stichting leergeld ook voor ouders op te richten.

Er zou een meldpunt moeten worden opgericht, dit moet breed worden uitgezet. Op basis van signalen die worden doorgegeven of worden gezien vanuit het werkveld moet er vaker een huisbezoek worden ingezet.

De taalbarrière is een groot probleem en moet serieus worden genomen, dit door informatie in diverse talen aan te bieden of te werken met een tolk. Een breder aanbod van informatie geldt overigens voor iedere burger. Er moeten meer foto's worden neergelegd bij netwerkpartners. Ook dient er een sociale kaart te komen die specifiek beschrijft waar je terecht kan omtrent een bepaald thema.

De Vraagwijzer moet zich breed oriënteren. Hier tegenover wordt geopperd om korte lijnen te houden en dat mensen direct bij de juiste afdeling terecht kunnen zonder tussenkomst van De Vraagwijzer.

Als laatste moet de schaamte bespreekbaar worden gemaakt.

Groep 9:

Er kan meer begrip worden getoond voor burgers, men moet niet uitgaan van opzet. Dit komt meestal door een gebrek aan kennis.

De kennis over de mogelijkheid van de gemeente moet vergroot worden bij instanties, vrijwilligers en werkgevers.

Er moet een tegemoetkoming komen voor duurzame goederen.

De geldkrant moet bij penningmeesters van sportclubs bekend zijn en worden neergelegd.

Mensen uit het bestand van de gemeente moeten vaker worden opgeroepen, het contact moet gehouden worden en er moet een brede blik worden gehanteerd. Ook moeten de regelingen niet alleen digitaal worden aangeboden.

Groep 10:

Iemand van de gemeente zou plaats moeten nemen bij de Voedselbank om mensen goed te informeren over allerlei voorzieningen.

Er moet een sociale kaart omen van alle voorzieningen.

Er moet één regisseur komen.

De gehele maatschappij, maar vooral jongeren moet bewust worden gemaakt van geld, hiervoor moet voorlichting worden gegeven op scholen aansluitend bij de leeftijd en niveau van de kinderen.

Groep 11:

- Er moet een lijstje komen met waar je aan moet denken bij een life event, duidelijk moet zijn welke stappen er zijn ondernomen;
- Eén loket voor alle minimaregelingen, waar je je verhaal kwijt kunt en waar je naartoe kan, waardoor je niet elke keer je verhaal hoeft te doen;
- Er moet meer gecommuniceerd worden en informatie worden gegeven over de minimaregelingen;
- Toeslagen moeten standaard aan de mensen worden toegediend, deze procedure dus versimpelen;
- Inwoners kunnen zich ook meer verdiepen in armoede;
- Moestuinen opstarten voor en door minima;
- Het verplichte vrijwilligerswerk afschaffen;
- Mensen adem geven;
- Kijken naar de talenten van de mensen en deze inzetten;
- De Vraagwijzer meer tijd geven voor een luisterend oor en een duidelijk beeld krijgen van de gehele situatie;
- Realiseren dat de gemeente in dienst is van de bewoners en niet andersom, er moet een dienstverlenende instelling komen bij ambtenaren;
- Ambtenaren mogen geen informatie met elkaar delen als ze van een andere afdeling zijn, inwoners moet je dan de keuze geven om een formulier te ondertekenen dat ze akkoord gaan met het delen van de informatie;
- Mensen niet in hokjes plaatsen.

Groep 12:

Er moet een anoniem meldpunt komen. Daarnaast moet er één centraal punt komen en moeten mensen niet naar alle verschillende instellingen hoeven te gaan. Korte lijntjes zijn erg belangrijk. Er moet sprake zijn van samenwerking en duidelijkheid.

Werken moet lonen, inkomsten moeten niet direct in zijn geheel worden gekort of mensen moeten als beloning een bon krijgen voor bijv. het theater.

Het elk jaar opnieuw moeten aanvragen van regelingen terwijl er niets in je situatie is veranderd is vernederend en zou anders moeten kunnen.

Vraag 5: Wat zou jouw organisatie hieraan kunnen bijdragen?

In algemene zin geven de organisaties aan dat er meer moet worden samengewerkt, zodat signalen niet verloren gaan. Er moet meer flexibiliteit komen van organisaties en de gemeente, zodat er maatwerk kan worden geleverd. Ook moeten professionals durven door te vragen en moeten ze altijd alert zijn op signalen. Wat erg belangrijk is, is dat armoede bespreekbaar moet worden gemaakt en dat het uit de taboesfeer wordt gehaald.

Groep 1:

-

Groep 2:

Organisaties zouden meer kunnen signaleren en doorverwijzen, zo zou je ook preventief bezig kunnen zijn.

Werklozen moeten beter worden begeleid, in een leerwerktraject moet de motivatie worden herkend, net zoals de talenten. Hier moet dan op worden ingezet.

Daarnaast is begeleiding van andere leefgebieden nodig. Wat is nodig en wie is hiervoor nodig?

Groep 3:

Bestaande vaste lasten kunnen worden verlaagd bij een inkomstenterugval. Daarnaast moet er een training komen over de consequenties bij een inkomstenterugval. Dit zou verplicht moeten worden gesteld door uitkeringsinstanties.

Er zou preventief moeten worden ingezet op basisscholen en dit moet dan worden doorgetrokken naar VO (praktisch).

Groep 4:

Er moet meer flexibiliteit komen van organisatie en gemeente, zodat er maatwerk kan worden geleverd. Er dient naar de situatie te worden gekeken en vanuit daar moet worden gekeken wat nodig is. Hierin moet worden samengewerkt. Zo kan hopelijk meer op preventie worden ingezet, hiervoor is wel nodig dat het gedrag van de mensen ook besproken wordt.

Er zijn nu zoveel clubjes wat iets doen, deze moeten beter worden georganiseerd. De verbindingen tussen alle potjes en organisaties moet worden gelegd, er moet meer collectief worden gedaan. Hier moet inzicht in worden verkregen.

Groep 5:

De bewindvoering zou graag willen meedenken en meebewegen richting een aanpak armoede, maar dit is financieel vaak niet mogelijk. Zij zouden graag zien dat zij van dossierbehandelaar naar sociaal financieel ondersteunend zouden kunnen gaan.

Wonen Limburg heeft voor hun huurders budgetcoaching. Dit is gefinancierd door de woningbouw, waardoor er geen extra kosten aan zitten.

Humanitas heeft het maatjestrject en de thuisadministratie.

De Kledingbank zou graag lessen/overleg op gemeentelijk niveau willen hebben, zodat de maatschappelijke organisaties bijeen worden gebracht.

AMW heeft individuele ondersteuning, maar ook groepswerk. Ook zetten zij in op samenwerkingsverbanden tussen ketenpartners.

Groep 6:

Er wordt gewerkt aan een Weertse sportpas, hiermee kunnen mensen gratis workshops en cursussen volgen.

Het is belangrijk dat mensen begeleid blijven en dat signalen bespreekbaar worden gemaakt. De taboe moet worden weggenomen.

De gemeente moet een tegenprestatie inzetten voor de uitkering. Vrijwilligerswerk moet niet het doel zijn, maar een middel. Dit zorgt ervoor dat mensen de eigenwaarde behouden of terug krijgen.

Groep 7:

-

Groep 8:

Organisaties zouden via een meldpunt signalen kenbaar kunnen maken. Als alle signalen op één punt worden verzameld kan daar alles worden gebundeld en een aanpak worden bedacht. Het moet persoonlijk worden gemaakt. Vanuit je organisatie moet er gekeken worden naar een breder aanbod. Belangrijk is wel dat je samen met de klant kijkt naar de mogelijkheden.

De schaamte moet bespreekbaar worden gemaakt.

Tip voor de gemeente: als aanvragen voor bijzondere bijstand worden afgewezen dan ook bellen om te kijken.

Groep 9:

Kinderopvang Humanitas gaat het gesprek aan en stelt open vragen.

Risse Groep gaat de Geldkrant als item noemen in het personeelskrantnieuws.

CPM noemt Weert de gekste, Midden Limburg actueel en Facebook.

De bewindvoerder geeft aan contact te kunnen zoeken.

Groep 10:

Het onderwerp moet bespreekbaar worden gemaakt, mensen moet er bewust van worden.

Groep 11:

Informatie delen en uit de taboesfeer halen. Laten zien dat iedereen een mens is.

Groep 12:

Humanitas geeft aan zich te richten op o.a. jeugd en schulden. Zij zijn laagdrempelig en vragen geen bijdrage van de deelnemers.

Daarnaast moet er gezorgd worden dat er geen wachtlijsten zijn bij dergelijke organisaties en er moet goed worden samengewerkt tussen organisaties. Er moet goed gekeken worden of zoiets dergelijks al bestaat, als dat het geval is dan doorverwijzen.

Armoede Samen Aanpakken!

Bijlage 6 Overzicht landelijke initiatieven

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

Het initiatief	Doelgroep	Toelichting	P	V	C
Mr. Money	Jongeren (middelbare school)	<p><i>Voorbeeldgemeente: Breda</i></p> <p>Het idee achter Mr. Money is; jong geleerd is oud gedaan. Dit is een belangrijke invalshoek als het gaat om preventie met de focus op jongeren. Mr. Money is een app waarop je precies kan bijhouden hoeveel zakgeld, salaris en/of spaargeld je hebt. Aan de andere kant van de balans staan je kosten. Zo kun je alles bijhouden wat je uitgeeft.</p> <p>Daarnaast kun je in de app spaarplannen maken, kan je uitgaven voorzien van een prioriteitslabel en kun je verjaardagen, feestjes en uitjes vermelden die nog moeten komen, om deze kosten te voorzien.</p> <p>Hoewel de app voor jongeren is, ligt er ook een grote verantwoordelijkheid bij de ouders. De kinderen kunnen levels halen in de app. Ouders moeten de kinderen motiveren om hier actief in deel te nemen en ze belonen door bijv. extra zakgeld voor het halen van levels of het doen van klusjes.</p>	X		
Hierr met je rekening	Jongeren	<p><i>Voorbeeldgemeente: Breda</i></p> <p>Jongeren kunnen een openstaande rekening laten betalen door een particulier, bedrijf, vereniging of de gemeente Breda, omdat ze de rekening/betalingsverzoek op dat moment niet zelf (incidenteel) kunnen voldoen wegens gebrek aan geld. Het gaat om jongeren die niet in een schuldregeling zitten en niet al in beeld zijn bij instanties. Deze jongeren lopen onverwacht tegen een te hoog uitgevallen rekening aan. Het uitgangspunt is dat de jongeren wel een tegenprestatie leveren om zo te ervaren dat je in het leven je verantwoordelijkheid moet pakken om uit de schulden te blijven.</p> <p>De tegenprestatie kan bestaan uit een maatschappelijke bijdrage of een dag(deel) een taak/klus verrichten voor een particulier, bedrijf of de gemeente Breda. Het mooiste zou zijn als de jongeren iets kunnen doen op een vlak waar hun interesse naar uitgaan of in de sector/beroep waarin ze later graag zouden willen werken.</p>	X	X	

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

<p>Van Schulden naar Kansen</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>Het programma Van schulden naar kansen is opgezet door Delta Lloyd. Hiermee willen ze bijdragen aan een duurzame oplossing van armoede in Nederland door projecten te steunen die bijdragen aan de vier elementen van financiële zelfredzaamheid, samen te werken met lokale organisaties en de impact van de activiteiten te meten. Op basis hiervan kan de aanpak nog efficiënter worden gemaakt.</p> <p>Voor alle Amsterdamse partners die betrokken zijn bij het programma 'Van schulden naar kansen' worden er bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen alle organisaties met elkaar kennismaken en wordt er voor een passend programma gezorgd. Het doel hiervan is dat de organisaties elkaar weten te vinden en zo beter kunnen samenwerken. In Amsterdam heeft dit geresulteerd in een groot commitment van de organisaties om bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen omtrent het programma.</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>
<p>BASTA-tafels</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>Tijdens de BASTA-tafels kunnen lokale burgerinitiatieven die zich inzetten voor bestrijding van armoede (geselecteerd in samenwerking met de Vrijwilligerscentrale Amsterdam (VCA)) een hulpvraag voorleggen aan bedrijven. Via onder andere vrijwilligersinzet (handen en advies) en donatie van materialen geven de deelnemende bedrijven de burgerinitiatieven een steuntje in de rug.</p>	<p>X</p>		
<p>Stadsgids Schulden</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam en Arnhem</i></p> <p>Samen met het Amsterdamse maandblad voor minima, MUG Magazine, is in 2016 de Stadsgids Schulden uitgebracht. De gids brengt voor het eerst de schuldhulp in Amsterdam op wijkniveau in kaart; van officiële instanties tot laagdrempelige buurtkamerinitiatieven. De Stadsgids Schulden is online beschikbaar en uitgegeven aan bewoners.</p> <p>Dit is een initiatief van Delta Lloyd en is later ook uitgegeven in Arnhem.</p>			<p>X</p>

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

Pop-up your life	Iedereen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>Dit is een project van stichting MaDi Zuidoost en laat mensen met schulden weer grip op hun leven krijgen en het zet ze in hun kracht door een persoonlijk ontwikkelplan (POP) te laten ontwikkelen. In 2016 gingen 10 deelnemers hiermee aan de slag, onder andere onder begeleiding van Stedman Graham, specialist in Identity Leadership Development, ervaringsdeskundige en rolmodel. Stedman inspireert de deelnemers om vanuit hun droom aan hun toekomst te werken en zo hun betalingsverplichtingen te kunnen nakomen.</p>			X
Post sorteren		<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>Vrijwilligers helpen in cliënten van MaDi Zuidoost met het op orde brengen van hun post. De vrijwilligers leren de cliënten hoe zij hun administratie en de verordeningen van schuldeisers overzichtelijk kunnen bijhouden. Hierna gaat MaDi Zuidoost met de cliënten aan de slag om hun schulden weg te werken.</p>			X
Re-make	Iedereen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>Re-make is een ontwerpclub voor maatschappelijke innovaties voor mensen die in armoede leven of met schulden kampen. Door deel uit te maken van een 'makerscommunity' en het volgen van workshops en trainingen, leren mensen hun eigenwaarde te verbeteren, talent te ontdekken en te ontwikkelen en zelfredzaam te worden. De pilot heeft wel uitgewezen dat de problematiek van de deelnemers complex kan zijn, daarom is besloten om eerst te onderzoeken hoe zij mensen in dergelijke situaties optimaal kunnen ondersteunen voordat ze kunnen deelnemen.</p>			X
RAAK	Jongeren (17-29 jaar)	<p><i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i></p> <p>RAAK is een schuldenprogramma, deze innovatieve sociale organisatie begeleidt jongeren tussen de 17 en 29 jaar naar werk, werkervaringsplekken, stageplekken of een opleiding. RAAK leert jongeren hun verantwoordelijkheid te nemen, kennis op te doen om effectief met schuldeisers om te gaan en nieuw gedrag aan te nemen in het omgaan met geld.</p>			X

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

ONSbank	Jongeren	<i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i> Dit project ondersteunt jongeren bij het maken van stappen in hun sociale en persoonlijke ontwikkelingen om zo een leven zonder schulden op te kunnen bouwen. De visie is: laat schuldeisers investeren in schuldenaren. ONSbank komt voort uit een onderzoek van kunstenaars en wetenschappers en wordt ontwikkeld door stichting Het Instituut in samenwerking met andere organisaties.	X	X	
Vonk maatjesproject	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i> Een Vonk-maatje helpt iemand met schulden bij het ordenen en het verbeteren van zijn of haar geldsituatie en het bevorderen van de zelfredzaamheid.		X	X
Talentcoach Amsterdam	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i> De talentcoach helpt deelnemers uit de armoede naar zelfredzaamheid door stappen te zetten richting werk, vrijwilligerswerk of scholing. Via een training (individueel coachtraject in combinatie met workshops) ontwikkelen deelnemers vaardigheden, versterken ze communicatieve en sociale vaardigheden en krijgen ze meer structuur in hun leven. De doelstelling is dat na afloop minimaal 70% een betaalde baan, vrijwilligerswerk heeft of een opleiding gaat volgen.			X
Financiële training voor vrouwen	Vrouwen	<i>Voorbeeldgemeente: Amsterdam</i> In samenwerking met de Unie Nationale Marokkaanse Vrouwen Nederland (UNFM-NL) is deze training opgezet. De training biedt aan vrouwen en meisjes een intensief, tweetalig trainingsprogramma over hoe je met je geld omgaat, hoe je de financiële administratie die erbij hoort kunt doen en hoe je financiële problemen kunt voorkomen.	X	X	
DAS Financiële Coaching	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Arnhem</i> De Financiële Coaches van DAS helpen financiële probleemsituaties te voorkomen, beheersen en op te lossen. Ze maken administraties financieel gezond en leren huishoudens en bedrijven hun inkomsten en uitgaven te bewaken. Ook trainen ze de organisatie, zodat men in staat bent	X		X

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

		medewerkers, huurders en cliënten met financiële problemen sneller te herkennen en men ze kunt helpen deze problemen op te lossen.			
Het Financieel café	Iedereen, maar gericht op ouderen	<i>Voorbeeldgemeente: Arnhem</i> Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA) heeft samen met Humanitas, Stichting EVS EcoVrede en de Diaconie Arnhem het Financieel café om het leven geroepen: een laagdrempelige locatie, waar mensen in een ontspannen sfeer financiële vragen kunnen stellen.	X	X	X
Slim met geld	Jongeren (10-12 jaar)	<i>Voorbeeldgemeente: Arnhem</i> Kinderen van Arnhemse basisscholen leren op een speelse manier omgaan met geld. 'Slim met geld' leert kinderen van 10 tot en met 12 jaar de basisbeginselen van geld sparen en uitgeven, door middel van toneelvoorstellingen en een quiz.	X		
Regel jouw financiën	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Arnhem</i> Deze training helpt mensen die het overzicht over hun financiën zijn kwijtgeraakt op weg naar financiële zelfredzaamheid. Deelnemers leren onder andere doelen stellen, zelf besluiten nemen en zich assertiever op te stellen. Het doel is dat de deelnemers na de training zelfstandig en met zelfvertrouwen hun financiën kunnen regelen.	X	X	X
Onbeperkt zelfstandig met LEV	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Helmond</i> Het doel van dit project is om mensen met schulden zonder perspectief op de arbeidsmarkt, maar met potentie voor ondernemerschap, te helpen hun ondernemerskwaliteiten te ontwikkelen en parttime ondernemer te worden en te blijven. Binnen het project krijgen mensen structurele begeleiding.			X
De Budgetkring	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Rotterdam</i> Stichting Samen010 ondersteunt Rotterdammers bij het ontwikkelen van financiële vaardigheden, onder andere volgens de bewezen Budgetkring-methode. In groepsverband worden deelnemers door vrijwilligers geactiveerd om zelf hun (financiële) problemen aan de te pakken. Deelnemers leren dat een gelukkig leven niet	X	X	X

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

		bepaald wordt door hoeveel geld je hebt, maar door hoe je ermee omgaat.			
Regel jouw sollicitatie	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Rotterdam, Amsterdam en Arnhem</i> Deze training helpt mensen met zelfvertrouwen op zoek te gaan naar een baan. Ze leren doelen te stellen en zelf besluiten te nemen. Bovendien leren ze waar hun competenties liggen en hoe ze die over kunnen brengen in een sollicitatie, zodat ze hun kans op een baan kunnen vergroten. Na de training kunnen mensen zelfstandig en met zelfvertrouwen een eigen sollicitatie regelen.	X	X	X
Regel jouw baan	Iedereen	<i>Voorbeeldgemeente: Rotterdam, Amsterdam en Arnhem</i> Brand New Job helpt werkloos Nederland weer aan werk. Met dit project begeleiden professionele coaches mensen met financiële problemen binnen een half jaar naar een betaalde baan. De deelnemers aan dit coachingstraject zijn doorgestroomd vanuit de training Regel jouw sollicitatie.	X	X	X
Over Rood	Ondernemers	<i>Voorbeeldgemeente: Zwolle, Arnhem en Amsterdam</i> Over Rood begeleidt en ondersteunt ondernemers bij een (door)start, schulden, administratieve achterstanden en bedrijfsbeëindiging. Ondernemers helpen elkaar, onder begeleiding van vrijwilligers, om hun problemen op te lossen en te werken aan een financieel gezonde toekomst.	X	X	X
Playing for success	Jongeren	<i>Voorbeeldgemeente: Zwolle</i> Via een naschools programma van 10 werken wordt er een structurele bijdrage geleverd aan het opheffen van leerachterstanden bij leerlingen die minder presteren dan ze kunnen. Eén middag per week verbeteren de deelnemende kinderen vaardigheden op het gebied van taal, rekenen en ICT. Zo vergroten ze hun zelfvertrouwen en wordt hun zelfbeeld positiever.	X		

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

<p>Vrijwillige Hulpdienst Eindhoven (VHD)</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Eindhoven</i></p> <p>VHD is één van de grootste organisaties in Eindhoven op het gebied van vrijwilligerswerk in zorg en welzijn. Zij koppelen hulpvragers en vrijwilligers aan elkaar, bijvoorbeeld als Administratiemaatje, Boodschappenmaatje, Coachmaatje, Gezelschapmaatje of Klusmaatje.</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>
<p>Delen Achter De Duinen</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Den Haag</i></p> <p>In Den Haag hebben maatschappelijke organisaties besloten om dit gezamenlijk armoedeplatform te starten. Zij ontdekten dat steeds meer Haagse burgers financieel in de knel zitten en een groter beroep doen op voorzieningen van maatschappelijke organisaties. In Delen Achter De Duinen draagt ieder vanuit eigen kennis, ervaringen en betrokkenheid bij aan voorstellen om tot solidair en rechtvaardiger beleid en samenleving te komen.</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>
<p>Zorgkostenanalyse KWIZ</p>	<p>Iedereen</p>	<p>Voor het in kaart brengen van de effecten van de stapeling van zorgkosten op inkomens van de zorgbehoevenden is de Zorgkostenanalyse ontwikkeld. Ze brengen hierbij in eerste instantie door middel van bestandskoppelingen van de Wmo, de WLZ, de Bijzondere Bijstand, de collectieve ziektekostenverzekering en (indien deze er is) de regeling voor chronisch zieken en gehandicapten, de doelgroep in kaart, die mogelijk met deze problematiek heeft te maken. Vervolgens berekenen ze wat de inkomenseffecten zijn van de stapeling van de zorgkosten voor een aantal typen huishoudens, inkomenscategorieën of cases. Nadat de omvang en aard van de problematiek en de inkomenseffecten bekend zijn, kunnen ze berekenen welke mogelijkheden er beleidsmatig voor de oplossing van deze problematiek zijn. Dit doen ze door aan de hand van een analyse van de programma- en uitvoeringskosten enkele financiële scenario's door te rekenen van mogelijke wijzigingen in het eigen bijdragenbeleid, wijzigingen in de grondslagen voor de collectieve ziektekostenverzekering of andersoortige beleidsscenario's. Met de uitkomsten van de Zorgkostenanalyse kan het optimale scenario worden vastgesteld</p>	<p>X</p>		<p>X</p>

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

		van een begrotingstechnisch én maatschappelijk verantwoord eigen bijdragenbeleid voor deze kwetsbare doelgroep.			
Inzet ervaringsdeskundigen armoede	Iedereen	<p><i>Voorbeeldgemeente: o.a. Groningen</i></p> <p>Werken met een opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting vergoot de aandacht voor armoede in je organisatie. Opgeleide ervaringsdeskundigen doen je stil staan bij wat het betekent om in armoede te leven. Drie voornaamste redenen waarom organisaties samenwerken met een opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om de hulp- en dienstverlening beter te doen aansluiten op de noden van mensen in armoede • Om de toegankelijkheid van je dienstverlening te verhogen voor mensen in armoede • Om de participatie van mensen in armoede te verhogen 	X	X	X
Samen Tegen Armoede team (STA-team)	Iedereen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Roosendaal</i></p> <p>Het STA-team helpt voorkomen dat mensen buiten de boot vallen door kwetsbaarheid op tijd te signaleren. Zij ondersteunen mensen om (weer) zelfredzaam te worden. Daarnaast stimuleren ze mensen om zich in te zetten voor elkaar en de voor de gemeenschap.</p>	X		
Vraag en aanbod marktplaats	Iedereen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Den Bosch</i></p> <p>Een gratis marktplaats voor iedereen in de gemeente, vraag en aanbod kunnen elkaar hier vinden voor het uitruilen van fysieke goederen en hulp/ondersteuning. Hiermee wordt er een laagdrempelige toegang gemaakt voor producten en diensten voor mensen met een smalle beurs.</p>	X	X	X
Training van professionals gericht op licht verstandelijk gehandicapten en schulden	Professionals	Stimulanz en MEE NL hebben een training ontwikkeld: het bieden van handvatten aan schuldhulpverleners en professionals in het sociaal domein in het kader van preventie van schulden. Het doel is dat professionals weten wat de juiste ondersteuning is die ze kunnen bieden.	X		X

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

Kindpanel	Kinderen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Enschede</i></p> <p>Kinderen van verschillende basisscholen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het Kindpanel. Tijdens het kindpanel worden er enkele stellingen gegeven, waar ze dan antwoord op moeten geven en spelen ze het 'Leergeld spel'. Het 'Leergeld Spel', een soort Monopoly spel, biedt de kinderen een budget welke weloverwogen ingezet moet worden. Tijdens het spel komen 8 domeinen van leefsituaties aan bod (thuis, school, vrije tijd, stad, voeding, verzorging, vrienden en natuur); de kinderen beargumenteren bij de verschillende speelvelden steeds waarom zij wel of niet tot aanschaf overgaan. De input die het Kindpanel opleverde, gebruikt de Stichting Leergeld in vaststelling van de accenten die zij geeft in ondersteuning en benadering van de gezinnen.</p>	X		
Kinderwijkenraden	Kinderen uit groep 6, 7 en 8	<p><i>Voorbeeldgemeenten: Amersfoort, Leeuwarden, Lelystad</i></p> <p>Kinderwijkenraden zijn bedoeld om kinderen uit de hoogste groepen (6, 7 en 8) van de basisscholen in de wijk de kans te bieden om actief te worden voor en in hun eigen leefomgeving. Dat begint met een reeks lessen over democratie en burgerschap, waarbij de leerlingen zelf plannen maken om hun wijk te verbeteren. De kinderkraad, die bestaat uit vertegenwoordigers van de leerlingen van de basisschool uit de wijk, gaat vervolgens met de gekozen plannen aan de slag.</p>	X		
Stichting Nese	Turkse meisjes en vrouwen	<p><i>Voorbeeldgemeente: Eindhoven</i></p> <p>Nese stelt zich ten doel om het welzijn van Turkse meisjes en vrouwen in Eindhoven e.o. te bevorderen, hun belangen te behartigen en mee te werken aan de emancipatie en bewustmaking van de Turkse vrouwen en meisjes. Dit doen ze door het houden van open spreekuren en geven van cursussen, zoals onder andere '55+ wordt actief', 'Met elkaar samen zijn', Nederlandse conversatieles en empowerment voor jongeren.</p>	X	X	X

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

<p>Mobility Mentoring</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Alphen aan de Rijn</i></p> <p>Hersenonderzoek toont aan: armoede veroorzaakt een zware emotionele en cognitieve last. Die last verstoort de bedrading in het brein, waardoor chronische stress ontstaat. De stress tast het vermogen aan om problemen doelmatig aan te pakken, prioriteiten te stellen en impulsen te controleren.</p> <p>Door de stress wordt het moeilijker om plannen te maken en om lange termijn doelen te behalen. Kortom: juist de vaardigheden die je nodig hebt om uit armoede te geraken, verminderen aanzienlijk door de stress die wordt veroorzaakt door armoede.</p> <p>In de Amerikaanse methode worden mensen met financiële problemen daarom eerst bewust gemaakt van de stress waarmee ze leven. Mentor en cliënt stellen vervolgens samen het wegnemen van stress steeds centraal in een stappenplan op verschillende terreinen, zoals geld, scholing, gezondheid en huisvesting.</p>	<p>X</p>		<p>X</p>
<p>Stichting Samenwerking Sociale Fondsen (SSSF)</p>	<p>Iedereen</p>	<p><i>Voorbeeldgemeente: Den Haag</i></p> <p>SSSF biedt, waar mogelijk, hulp aan Haagse ingezetenen, die door omstandigheden in een noodsituatie zijn geraakt en geen beroep (meer) kunnen doen op wettelijke voorzieningen. De stichting brengt daartoe gelden bijeen van plaatselijke en landelijke, kerkelijke en particuliere sociaal-charitatieve fondsen en treedt op namens de fondsen die gelden aan de stichting hebben toevertrouwd. De aldus bijeengebrachte gelden worden als regel uitgekeerd in de vorm van een gift, maar kunnen ook worden verstrekt als renteloos voorschot, dan wel in combinatie van beide vormen.</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>
<p>Stichting Urgente Noden (SUN)</p>		<p>SUN Nederland helpt bij het opzetten van noodhulpbureau in eigen gemeente of werkgebied. Bouwend op ervaringen uit het verleden wordt in steeds meer gemeente/regio's samengewerkt om het hoofd te bieden aan (financiële) crisisgevallen bij individuele huishoudens. Als er geen wettelijke regeling (tijdig) kan worden benut, kunnen dienstverleners aankloppen bij een noodhulpbureau om cliënten verder te helpen hun leven weer op de rails te krijgen.</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>

Bijlage 6 - Overzicht landelijke initiatieven

Nationaal Fonds Kinderhulp	Jongeren	Samen met partners, sponsors en ambassadeurs maakt Kinderhulp zich sterk voor kinderen die in ons land in armoede opgroeien. Het fonds ondersteunt deze kinderen met onder andere sport, muziek en dans, vakantie, een dagje uit, computer, opleiding, kamerinrichting, een fiets, speelmateriaal, kleding en zwemles.	X		
Oranjefonds	Iedereen	Het Oranje Fonds wil sociale samenhang en sociale participatie bevorderen. Het fonds ondersteunt projecten die de sociale infrastructuur verbeteren of vernieuwen en projecten die een positieve sociale dynamiek op gang brengen.	X		X
Skanfonds	Jongeren	Het Skanfonds zet zich de komende jaren extra in voor kinderen die opgroeien in armoede door ca. 50 projecten die bijdragen aan het vergroten van de draagkracht van kind en gezin. Skanfonds zoekt projecten die kinderen en gezinnen die in armoede leven versterken om hun moeilijkheden aan te kunnen. In de projecten kan het gaan om probleemoplossende vaardigheden, durven praten over problemen, vrienden maken en zelfvertrouwen vergroten. Maar bijvoorbeeld ook om toekomstplannen te maken, hulp te krijgen van mensen in de buurt en beter bereikbare voorzieningen.			
VSBfonds	Iedereen	Het VSBfonds wil bijdragen aan de kwaliteit van de Nederlandse samenleving door projecten te ondersteunen met geld, kennis en netwerken. Het fonds beoogt daarbij de individuele ontwikkeling van mensen en hun betrokkenheid bij de samenleving te vergroten.	X	X	X

Armoede Samen Aanpakken!

**Bijlage 7
Notitie Sociaal cultureel fonds
volwassenen 2017**

